

VOOR INTERNATIONALE POLITIE

■ **Joegoslavië**

■ **Maastricht**

■ **Filipijnen**

■ **Zaire**

verschijnt tweemaandelijks
35ste jaargang - 287 - sept.-okt. 1992
Afgiftelokator Gent 10
Vrede, Knokkestraat 44, 9000 Gent

vrede

Tijdschrift -
6 nummers per jaar
"Vrede"

Studie- en informatiecentrum voor
vredes- en
ontwikkelingsproblematiek v.z.w.

REDACTIE-BEHEER PUBLICITEIT:

Knokkestraat 44 - 9000 Gent
Prk 000-0956015-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent -
Tel (091) 21 18 39

LEESGELD:

110 Fr. -os nummer
600 Fr. per jaar
700 Fr. instellingen met faktuur
800 Fr. Nederland

STEUNABONNEMENT: 1 000 Fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Michel Vanderborght
Beukendreef 15,
9401 POLLARE - NINOVE

MEDEWERKERS:

Ludo Abicht, Hugo Benoy, Hendrik Braem,
Martin Braem, Urbain Camerlynck, Toon
Colpaert, Willy Courteaux, Eric De Bleo-
kere, Carine De Bruin, William De Bruyne,
Albert Deconinck, Robert De Gendt, Dr. Jef
Deloof, Danny Demely, Gery De Mol,
Chantal De Smet, Erik Dupont, Noël Gijbels,
Tom Heremans, Ignaas Lindemans, Jan
Olsen, Peter Rombaut, Ward Ruyslinck,
Guus Sijckers, Katleen Stael, Freddy Tack,
Michel Tanret, Jan Van Caesteren, Jozef
Van Dromme, Johan Van Hoecke, Linde
Vanneste, Jan Verwest, Bart Vonck, Mich-
iel Van Opstal, Walter Weydts, Walter Zinnen,

EINDREDAKTIE:

Lucien Bollaert, Wouter De Raes, André De
Smet, Jan Olsen, Georges Spriet, Victor
Stuyck, René Van Nerum, Dirk Vonckx,

REDAKTIESECRETARIS:

Lucien Bollaert.

HOOFDREDAKTEUR:

André De Smet.

ABONNEMENTDIENST:

Lotty Verwest.

Overname van artikels en tekeningen is
slechts toegelaten mits bronvermelding en
toezending van een presentekemplaar.

"Vrede" wil de spreekbuis zijn van al diege-
nen die - door degelijke informatie of voor-
stellen - een bijdrage willen brengen tot de
internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook een beroep op de
medewerking van al diegenen die hiertoe
kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoorden
dan ook niet noodzakelijkerwijze aan het
standpunt van de redactie.

OFFSET DRUK:

"Nevelland", B.W.,
9840 Nevele (Landegem)

Colloquium

26 sept. van 10 tot 17.30 u

Het Europa van Maastricht

Dienstencentrum - Ledeberg

met Rudolf Boehm (RUG) Jos Jansens (ABVV) André De Becker (Liga) Joost Lee-
nendijk (Groen Links DL) en Jean Bossuyt (ECDPN). Voorzitters zijn Stéf Levens
(Ruimte) en Antoon Roossens (Masereelfonds)

INHOUD

EDITORIAAL	Demokratie	3
UITKIJK ONTWAPENING	Interventie Nieuwe kernwapens?	4 5
EUROPA	De schande van Joegoslavië Moeten we angst hebben voor Duitsland? Vrijheid voor Erich Honecker Noord-Ierland en de Ierse republiek	7 8 9 33
AZIË	De Filipijnen in het post-Aquino tijdperk	10
AFRIKA	Zaire: een gesprek met Jules Devos (NCOS)	12
SOLIDARITEIT		14
ZUID-AFRIKA	Zijn de tijden al gekeerd?	15
AFRIKA	Somalië: Wanhoop zonder grenzen	17
EERLIJKHEIDSHALVE		19
DOSSIER	Het verdrag van Maastricht: Maastricht Woorden en daden	19 21
EUROPA	Is Euro-Disney het imperium van afpersers?	23
TERUGBLIK	De olympiade te Barcelona in 1936	24
INTERVIEW	Ondergronds, bovengronds, steeds rechtstaand, praten met A. Deconinck De kommunistische zoon van een anarchistische vader	25 25
VERKIEZINGEN	Verkiezingen in de USA: De presidentsverkiezingen	30
VERENIGDE STATEN	De „Vrijheid" van de wapenhandel in de USA	32
VREDESINITIATIEVEN		35
VREDESFONDS - Een nieuw Slavendom		36
KWIS - 25 JAAR GELEDEN IN VREDE		37
VOOR DE VUIST	Een verdrag op chemische wapens	39

Verleenden hun medewerking aan dit nummer:

Georges Spriet - Willy Courteaux - Jef Deloof - Victor Stuyck - André De Smet - Bert De
Belder - Marc Van Acker - Jacques Perquy - Rudolf Boehm - René Van Nerum - Albert De
Coninck - Jan Olsen - Wouter De Raes - Frans Frison - Jean Pascal Zanders.

Demokratie

Het verdrag van Maastricht heeft in België slechts weinig beroering teweeggebracht. Een discussietje in de Kommissie en een ronde in de Kamer. De Senaat komt in het najaar, maar een groot nationaal debat staat niet op het programma. Het zal nochtans de politieke bewegingsruimte van onze bewindslui, van ons land, ernstig beperken. Niet alleen om begrotingsnormen te halen en om tot de eenheidsmunt te mogen behoren. Maar ook het vlak van asielbeleid, defensie, buitenlandse politiek behoort tot het pakket.

Met het Verdrag van Maastricht zal ook vooral de intergouvernementele samenwerking tussen de twaalf vergroten. De afspraken tussen de regeringen dus.

De huidige tendens van het zich aanpassen aan de andere landen wordt nog versterkt. Een besluit zal bediscussieerd en definitief gevormd worden door de raad van ministers van de Gemeenschap. Achteraf kan een nationaal parlement daar niks meer aan wijzigen, want men zal „een moeizaam tot stand gekomen compromis” niet op de helling mogen zetten. Te nemen of te laten. Tegelijkertijd is het Europees parlement nog altijd geen volwaardig parlement dat in alle domeinen beslissingen van de Europese Commissie of van de ministers kan controleren, wijzigen, tegenhouden. De democratie het kind van de rekening dus.

Kijken we naar hetgeen ons als vredesorganisatie het meest rechtstreeks aanbelangt: de stappen naar een gemeenschappelijke buitenlandse politiek.

Het verdrag draagt de Raad van de Europese Unie de taak op algemene richtsnoeren vast te stellen. Uitgaande van deze richtsnoeren beslist de Raad van ministers van Buitenlandse Zaken met algemeenheid van stemmen welke vraagstukken het voorwerp van een gemeenschappelijk optreden kunnen uitmaken. De ministers van Buitenlandse Zaken bepalen in elke fase welke aangelegenheden met een gekwalificeerde meerderheid kunnen worden genomen.

Deze werkwijze wordt gekoppeld aan de regel dat de lidstaten zich van elke actie onthouden die tegen de belangen ingaat van de Unie of die de efficiëntie van de internationale relaties van de Gemeenschap schaadt.

Hier zal er dus niet veel ruimte meer zijn voor een afzonderlijk standpunt van een land. Of voor wijzigingen door een nieuwe regeringsploeg bieveorbeld.

Belgische regeringen vallen over schoolkinderen in Voeren maar niet over dergelijke bevoegdheidsvermindering.

Konkreet gezien wordt het militair samenwerkingsverband van de Westeuropese Unie (WEU) de motor om op termijn de Gemeenschap een defensiecomponent te geven. Hiervoor zal er een nauwe samenwerking komen tussen de WEU en de Raad van de Gemeenschap.

De WEU-leden hebben aangekondigd op korte termijn te willen samenwerken om interventie-eenheden op te richten. Intussen is er al de Frans-Duitse samenwerking. Sommigen vinden dat het dus blijkbaar niet snel genoeg gaat. Mitterrand biedt het toekomstig Europees leger de Franse kernmacht aan. Trouwens de WEU „moet worden ontwikkeld als een instrument ter

versterking van de Europese pijler van het Atlantisch Bondgenootschap NAVO”. En zowel WEU als NAVO blijven zweren bij de atoomwapens als afschrikingsstrategie. Het gemeenschappelijk veiligheidsbeleid moet ook de „gemeenschappelijke waarden, de fundamentele belangen en de onafhankelijkheid van de unie beschermen”. Zet dit alles op een rijtje en het is duidelijk wat we krijgen: een efficiëntere NAVO waarin een Europees interventieleger met nucleaire slagkracht een tweede pool vormt naast de Verenigde Staten. De inzet: bescherming van onze fundamentele belangen. Wat dat betekent weten ze in Irak maar al te goed.

Of opnieuw krijgen we een versterken van machtscentra waar de democratische controle ver van af staat.

Dergelijke zaken vormen voor de meeste van onze parlementsleden geen probleem. In

naam van Europa wordt de par-tijtucht probleemloos gevolgd. De vredesbeweging zal hier haar rol actief moeten opnemen. Een breed maatschappelijk debat moet het verzet tegen dergelijke ontwikkelingen helpen inhoud en gestalte geven. Of zullen de Deense en Franse burger ons dit onheil intussen besparen?

Georges Spriet
31 augustus 1992

Interventie

De oorlog die in het voormalige Joegoslavië woedt, de beelden die vrijwel dagelijks op de televisie te zien zijn, de berichten over concentratiekampen en etnische zuiveringen hebben de publieke opinie geschokt; en wel in die mate dat in diverse Westeuropese landen uit opiniepeilingen blijkt dat een behoorlijke meerderheid van de bevolking te vinden is voor militair ingrijpen door welke organisatie ook, NATO, WEU, al dan niet onder de auspiciën van de VN. En journalisten en andere gezaghebbende stemmen richten bittere verwijten tot de vredesbewegingen, omdat zij niet in het geweer komen (en de beeldspraak is hier niet louter metaforisch).

Morele verontwaardiging is natuurlijk niet verwerpelijk, maar is op zich een gevaarlijke raadgever. Ze is bovendien bijna altijd selectief. We hebben de voorbije kwart eeuw heel wat uitingen van bloedige en vernietigende gewelddadigheid

gezien waar nauwelijks een haan naar heeft gekraaid, laat staan dat de VN een stimulans zou hebben gegeven tot militair ingrijpen. De slachtingen die Indonesië heeft aangericht op Oost-Timor; de bendes die, betaald en gewapend door Zuid-Afrika, jarenlang Mozambique hebben geterroriseerd; de vernielingen, door Zuid-Afrika aangericht in het zuiden van Angola gedurende de burgeroorlog; de bezetting van de Westelijke Sahara door Marokko tegen de wil van de VN en de daaruit voortvloeiende strijd met de bevolking van het bezette gebied; de Israëlische repressie tegen de Palestijnen in de bezette gebieden; het niet aflatende conflict in Noord-Ierland; niets van dat alles heeft in het verleden de gemoedsrust van de publieke opinie verstoord. En de burgeroorlog in Afghanistan en het toenemend Turks geweld tegen de Koerden - om maar die twee voorbeelden uit de actualiteit te nemen - leidt niet tot het soort reactie dat men vandaag vaststelt naar aanleiding van de gebeurtenissen in ex-Joegoslavië.

Voor de onverschilligheid die aan de dag werd of vandaag wordt gelegd tegenover al die andere conflictsituaties zijn verschillende verklaringen. De af- of aanwezigheid van televisiebeelden is er één; politieke sympathieën of allianties zijn een ander: Turkije (NATO-bondgenoot) mag tegen de Koerden ondernemen wat Irak niet mag ondernemen tegen de Sjii'tische rebellen en de Koerden zonder een nieuwe oorlog te riskeren. Maar men kan bovendien het onaangename gevoel niet van zich afzetten, dat er ook raciale elementen aanwezig zijn in de betrokkenheid of de afwezigheid daarvan. Dat Europeanen worden afgeslacht schijnt ons meer te raken dan als het Afrikanen of Aziaten zijn (zoals Viëtnam-generaal Westmorland het eens met onbewust racisme uitdrukte; „Aziaten staan onverschilliger tegenover de dood dan wij.“). Heeft, in dit licht gezien, de verontwaardiging over de etnische „zuiveringen“ in ex-Joegoslavië niet ergens een racistisch

tintje? Het vroegere streven naar „etnische zuiverheid“ in Zuid-Afrika heeft tientallen jaren lang toch heel wat enthousiaste aanhangers gekend onder de „weldenkenden“ van onze landgenoten. Dat streven naar etnische zuiverheid met ondermeer gewelddadige middelen is voor velen blijkbaar heel wat minder of zelfs helemaal niet stuitend als het tussen blank en zwart gaat, maar wordt wel als weerzinwekkend ervaren als het tussen diverse Europese volkeren gaat.

Er is natuurlijk wel een belangrijk onderscheid tussen wat zich nu in Joegoslavië afspeelt en de andere voorbeelden van gewelddadig conflict die ik heb aangehaald. Het Balkan-

conflict speelt zich in de achtertuin van West-Europa af. Als we de morele verontwaardiging terzijde laten, kunnen we zeggen dat West-Europa er dus politiek nauwer bij betrokken is door de potentiële of reële gevolgen (tot die reële

gevolgen behoort de vluchtelingenstroom). Maar in die context moet het standpunt dan ook van politieke aard zijn. Zij die vandaag een pleidooi houden voor militair ingrijpen - en dat zijn nu juist NIET de militairen - moeten dus de vraag stellen, wat ze met dit optreden politiek hopen te bereiken.

Het conflict in ex-Joegoslavië is niet uitsluitend een conflict over grenzen. Het is ook geen conflict tussen gestructureerde mogendheden. Het is op de eerste plaats - of op zijn minst in belangrijke mate - een conflict tussen etnische instincten waarin elke rationaliteit afwezig is. Het is een „furor“, zij het in dit geval niet „teutonicus“. Er is dus een diepe kloof tussen de „politieke oplossing“ die men in Londen heeft willen afdwingen en de realiteit ter plaatse. En die realiteit is, dat, terwijl het louter formeel om „grenzen“ gaat, het in de praktijk om het uitmoorden of uitdrijven van hele volksdelen gaat. Het is een conflict waarin wel slachtoffers zijn, maar geen „goeden“ en „slechten“.

Als „oorlog de voortzetting is van de politiek met andere middelen“ (Clausewitz), van welke politiek zou dan een militair ingrijpen in ex-Joegoslavië de voortzetting zijn? Met andere woorden, welk politiek doel kan een militair ingrijpen bereiken in een situatie die nauwelijks nog iets met politieke doeleinden te maken heeft, tenzij men het uitschakelen van hele bevolkingsgroepen een politiek doeleinde wil noemen? En hoe zou een militair ingrijpen in deze situatie een ander gevolg kunnen hebben dan een verergering en mogelijk verlenging van het bloedbad?

En dan nog. Stel dat een militair ingrijpen de vechtenden ontwapent, de grenzen trekt en een vrede oplegt. Hoelang zou dan een massale militaire aanwezigheid, gesteund op een militair regime, nodig zijn om die vrede in stand te houden?

Hoeveel generaties zouden er nodig zijn vóór de psychologische wonden die geslagen zijn kunnen helen? Het enige alternatief voor een blijvende militaire aanwezigheid zou erin bestaan, elke toevoer van wapens naar het gebied te verhinderen, zodat de middelen voor een hernieuwd conflict zouden ontbreken.

Maar juist die oplossing is mogelijk ook zonder militair ingrijpen. Men weet dat het afgekondigde embargo niet wordt gerespecteerd en dat wapens en munitie naar ex-Joegoslavië blijven stromen. Een gebied hermetisch afsluiten is niet gemakkelijk, maar in vergelijking met de immense inspanningen die een militaire interventie zou vereisen (om nog te zwijgen over de slachtoffers van zo'n interventie) is de inspanning om het embargo waterdicht te maken kinderspel, op voorwaarde

dat alle regeringen bereid zijn de winstgevende wapenhandel vanuit eigen land aan strakke banden te leggen.

Als men dus de officiële instanties van het Westen - militaire en politieke - een fundamenteel verwijt kan maken, dan is het dat men door traagheid, of politieke onwil, of gebrek aan eensgezindheid, niet vanaf het begin en met doortastende middelen een wapenembargo heeft afgedwongen, en dat nog steeds intensere aandacht wordt besteed aan de omvorming van de Europese legers tot een snelle interventiemacht dan tot de vorming van de wil en de middelen ter preventie van oorlog.

W. Courteaux

Nieuwe kernwapens? Neen, het hoeft echt niet

Tussen het oorlogsgeweld in het vroegere Joegoslavië, en de wreedheden en hongersnood in Somalië, kreeg het overige buitenlandse nieuws de jongste maanden weinig aandacht. Zo werden een aantal belangrijke ontwikkelingen in verband met de kernproeven nauwelijks vermeld. Ze waren nochtans de moeite waard.

Voor de tweede maal kondigde Rusland een moratorium af. Zeer onverwacht besloot ook Frankrijk, bij monde van president Mitterrand, tijdelijk te stoppen met zijn kernproeven en af te wachten wat de andere kernmachten zouden doen. Onverwacht, omdat Frankrijk zich nooit een zier heeft aangetrokken van de herhaalde protesten vanwege vooral Nieuw-Zeeland en Australië tegen de kernproeven op Moruroa en Fangataufa in Frans Polynesië, en omdat in Frankrijk zelf de actie tegen kernwapens en kernproeven vrij beperkt is. China dat onlangs nog een zware kernbom tot ontploffing bracht lijkt ook bereid er een punt achter te zetten als de anderen het eveneens doen, zodat het uiteindelijk alleen nog de Verenigde Staten zijn die voortgaan met hun testprogramma. Van hen hangt het nu tenslotte af of over de hele wereld een algemene en definitieve teststop kan afgekondigd worden.

Verenigde Staten

Maar ook in de Verenigde Staten beweegt wat. Een wetsvoorstel 'The Nuclear Testing Moratorium Act', nadat het in het Huis van Afgevaardigden met een ruime meerderheid werd goedgekeurd, is nu onlangs ook aanvaard in de Senaat met een meerderheid van 68 tegenover 26. Het bepaalt dat een moratorium voor 9 maanden wordt ingesteld en dat nadien nog 15 kernproeven tijdens de drie

volgende jaren mogen uitgevoerd worden, enkel ter controle van de bestaande wapentypes. In 1996 moet het testen definitief stoppen. De president kan hiertegen zijn veto stellen. Dan beslissen het huis van Afgevaardigden en de Senaat samen, waarbij een meerderheid van tweederden nodig is om het veto van de president ongedaan te maken. Bush weert zich op alle manieren om Afgevaardigden en Senatoren te beïnvloeden en om te praten. Hij belooft het aantal proeven voor de volgende vijf jaar tot 6 per jaar te zullen beperken. Kernproeven voor het X-stralen laser programma of voor andere nieuwe wapens zouden gestopt worden. Hij laat weten dat de Verenigde Staten gaan stoppen met het produceren van splijtstof voor kernwapens, in het bijzonder van plutonium en verrijkt uranium. Waarbij hij vergeet te vermelden dat die productie al een tijd is stilgelegd omdat er voldoende plutonium voor minstens vijf jaar beschikbaar is, plutonium afkomstig van de ontmanteling van de oudere kernwapens. Vandaag bestaat over de hele wereld een probleem van te veel plutonium, niet van te weinig.

Als Bush zich weert, de vredesbewegingen en Greenpeace zitten ook niet stil. Ze zetten er alles op om deze enige gelegenheid te baat te nemen en te komen tot een wereldwijd absoluut teststopakkoord.

Met reden. Kernproeven kan je zowat

beschouwen als de motor van kernwapenproductie. De jongste tijd zijn er naast het INF en het Star akkoord nog de eenzijdige verklaringen geweest van Jeltsin en Bush voor nog verder gaande ontmanteling van kernwapens. Het arsenaal atoombommen gaat eindelijk krimpen - als alles wordt uitgevoerd, ernstig krimpen. Voorlopig echter blijven de gevaarlijkste wapens, die op zee en in de lucht, praktisch onaangeroerd. Maar er is erger. Door verder onderzoek komen er regelmatig nieuwe kernwapentypes bij. We gaan naar de miniaturisering. Een uiterst gevaarlijke richting, want miniaturisering betekent minder splijtstof, gemakkelijker vervoerbaar, uiteindelijk minder duur en gemakkelijker aan te schaffen. Het wordt zoals met de computer: van logge, kamergrote rekenmachines naar de personal computer. Zoals de computer brengt miniaturisering het groot gevaar mee van proliferatie, verspreiding naar landen die het nu financieel of technisch nog niet aankunnen.

Nieuwe kernwapentypes kan je niet ontwerpen zonder ze uit te proberen, zonder proeven, zoals je nieuwe computertypes, nieuwe autotypes ook aan vele testen moet onderwerpen eer ze bruikbaar zijn. Testen van kernwapens is echter iets helemaal anders dan testen van auto's of computers. Je moet er vrij zware explosies voor laten doorgaan, die van op grote afstand kunnen gedetecteerd worden. Die proeven kan je verbieden, je kan de

inbreuken vaststellen. Met andere woorden, je kan een gevaarlijke richting in de ontwikkeling van kernwapens tegenhouden door een controleerbaar teststop-akkoord. We moeten kost wat kost stoppen en we hebben er de middelen voor. De ontwikkeling is meer dan ver genoeg gegaan. Als ze nu niet tegengehouden wordt, is de geest uit de fles.

Milieu

Kernproeven blijven bovendien het milieu belasten. Dit is natuurlijk niet meer te vergelijken met de milieuverontreiniging tijdens de bovengrondse explosies. Maar de lekkage zorgt voor plaatselijke radio-activiteit. Deze kan soms belangrijk zijn. Dit is zeer waarschijnlijk het geval rond de Moruroa en Fangataufa eilanden. Waarom reageert Frankrijk zo agressief wanneer Greenpeace metingen wil komen doen in de omgeving van deze eilanden. De kans is zeer groot dat de poreuze koraal-ondergrond na een zekere tijd gaat lekken en dat grote hoeveelheden radioactieve stoffen in de oceaan terecht komen.

Met de kernproeven heeft men ons steeds

gepaaid door met halve maatregelen de wind uit de zeilen van de protesterende vredesbeweging te halen. Toen men ontdekte dat ondergrondse proeven evenveel mogelijkheden gaven voor de ontwikkeling van nieuwe kernwapens, is men ondergronds gaan werken. Het grote gevaar voor wereldwijde verhoging van de radioactiviteit was verdwenen en de reactie van de vredes- en milieugroepen verstomde. Toen men vaststelde dat zware kernwapens weinig zin hadden en dat de kleinere types meer strategische mogelijkheden gaven, besloot men de atoomproeven te beperken tot explosies van minder dan 150 kiloton. Men liet dit voorkomen als een bewijs van goede wil en velen dachten dat we op de goede weg waren. Vandaag schemt men met massale kernwapenontmanteling. We worden weer bedot. Een totale kernstop zou een veel effectiever middel zijn.

Vernietiging van kernwapenvoorraden is goed. Hoe minder kernwapens, hoe kleiner de kans dat er ooit eens één vrijwillig of door een ongeval vernietigd wordt. Het resultaat is echter niet definitief. Morgen kan je er weer aanmaken, zodat je wat later

met dezelfde hoeveelheden zit. Als je met-tertijd echt van de kernwapens wil afkomen, dan moet je ook stoppen met de kernproeven. Hiermee onthoofd je het kernwapenmonster. Wie zich tegen deze risicoloze maatregel verzet is niet eerlijk wanneer hij beweert tegen proliferatie of voor een zo groot mogelijke reductie van de kernwapens te zijn.

De uiteindelijke stemming van de Amerikaanse Afgevaardigden en Senatoren is van groot belang. De Physicians for Social Responsibility en de International Physicians for the Prevention of Nuclear War, die destijds de Nobelprijs voor de Vrede ontvingen, voeren hun actie op en trachten er voor te zorgen dat Volksvertegenwoordigers niet zouden toegeven aan de zware druk van de president. Zij vragen ook dat vanuit het buitenland brieven zouden geschreven worden naar de verantwoordelijke senatoren. Dit is zeer belangrijk. Een modelbrief en adressen vind je in dit nummer. Neem de pen en schrijf. Het is echt dringend.

Jef De Loof

De gevolgen van het ondergronds testen van nukleaire wapens

Het lekken van radioactieve stoffen in de atmosfeer was een groot probleem bij de ondergrondse Sovjet-testen. Bij ongeveer 30 % van de testen kwam er radioactiviteit vrij. Maar ook in de Verenigde Staten werden tot 1971 lekken vastgesteld. Ook bij Franse kernproeven kwam er radioactiviteit vrij.

Maar de ondergrondse testen hebben ook een immense hoeveelheid aan radioactieve stoffen achtergelaten in de ondergrond. Sommige van deze stoffen hebben een zeer lange halveringstijd waardoor ze nog tienduizenden jaren hoog-radioactief blijven. Over deze periode kan de stabiliteit van de ondergrond onmogelijk verzekerd worden. Te meer daar door de explosie de stabiliteit van de ondergrond ernstig kan aangetast worden.

In de hierbij geleverde tabel wordt een schatting gemaakt van de hoeveelheid radioactiviteit die door de testen gecreëerd werd in de ondergrond.

ONDERGRONDE RADIOAKTIVITEIT TEN GEVOLGE VAN NUKLEAIRE TESTEN.					
Situatie van 1989 uitgedrukt in Curie					
LAND	STRONTIUM-90	CESIUM-137	PLUTONIUM-239	TOTAAL	%
V.S.A.	2.800.000	4.400.000	110.000	7.310.000	52 %
U.S.S.R.	2.300.000	3.700.000	75.000	6.075.000	43 %
Frankrijk	190.000	300.000	18.000	508.000	4 %
China	?	?	1.800	?	
TOTAAL	5.300.000	8.400.000	200.000	13.900.000	

De schande van Joegoslavië

Er is geen vrede wanneer men de sterkste partij laat betijen tot zij haar politieke en etnische bedoelingen volledig heeft uitgevoerd. Het vredesverdrag dat dan opgedrongen wordt kan alleen een aanfluiting zijn van de meest elementaire mensenrechten en tevens een gevaar voor de toekomst betekenen. De Balkan heeft de onmenselijke verdragen na wereldoorlog I nooit kunnen verwerken. Autoritaire regimes (niet alleen kommunistische) hebben de nationalistische wrevel en de haat voor de ondergane onderdrukking alleen kunnen onttrekken aan de wereldopinie, van pacificatie was en kon in die omstandigheden geen sprake zijn.

Geen oplossing?

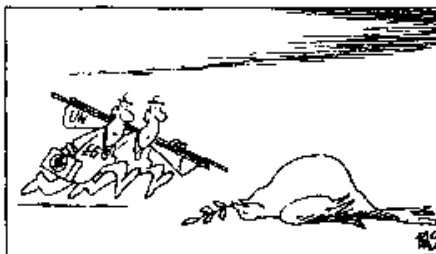
De militairen geven toe dat zij geen vrede kunnen brengen op de Balkan omdat het de aanzet zou zijn voor nog veel meer haat en bloedvergieten. Zij hebben begrepen dat het geveugelde woord van Clausewitz "de oorlog is de voortzetting van de politiek met andere middelen" niet meer kunnen waarmaken omdat het militair tuig, de atomigheden en ook de andere vuiligheid, te verschrikkelijk geworden zijn. Dit inzicht en de eerlijkheid waarmede het wordt uitgebracht is ondanks alle huidige misère hoopvol want het biedt het vooruitzicht op meer menselijke inzichten op voorwaarde dat men niet bij de pakken blijft zitten. Men mag absoluut ook niet toelaten dat militairen van de oude stempel met de steun van de oorlogsindustrie verder zogenaamd slimme wapens blijven ontwikkelen die zonder bloedvergieten de tegenstander onschadelijk zouden kunnen maken. Het is alsof sommigen Irak als schietbarak nodig hebben voor hun experimenten. Saddam speelt alleszins heel gewillig de rol van de slechte die gelooft dat men hem geen haar zal krenken.

Toch geloof ik dat de rol van de militairen maar dan als gewapende arm van de Verenigde Naties niet is uitgespeeld. Indien men de weerloze bevolking niet wil laten uitmoorden of verdrijven kan men dat niet beletten zonder een politiestrijdkracht.

Met een beetje verbeeldingskracht moet het mogelijk zijn bijvoorbeeld in Joegoslavië de strijdende partijen en oorlogsbazen geleidelijk beperkingen op te leggen, zoals het bombarderen van steden onmogelijk maken door iedere activiteit van militaire vliegtuigen en zware artillerie te verbieden. (Met de bestaande elektronische middelen is het een koud

kunstje dergelijk tuig uit de lucht te plukken en dat weten de cynici die er gebruik van maken zelf ook wel.)

Het voorstel van de secretaris-generaal van de V.N. om hem gewapende bataljons ter beschikking te stellen is misschien niet perfect doch men moet roeien met de riemen die men heeft. In ieder geval kan men voor 't ogenblik enkel de schade proberen te beperken. De enorme chaos die dreigt op sociaal en economisch gebied kan slechts langzaam opklaren indien het geweld afneemt, en dan zal de haat nog moeten bezinken en de meerderheid van de vredelievende mensen een kans krijgen om een normaal leven te leiden. Voor 't ogenblik zijn de verkeerde inzichten over de vrede bij de politici de voornaamste hinderpaal die iedere zinnige poging belet.

De buitenlandse politiek

is zowat overal, vooral dan bij de grootmachten en bij de naties die nog invloeden te verdedigen hebben in de wereld, een spel gebieven van afspraken en verdragen waarbij het eigen nationaal belang doorslaggevend blijft ook tegen de vooropgezette vredelievende bedoelingen in. Men wil soms deelnemen aan expedities onder auspiciën van de V.N. nadat men door politieke overheersing of afspraken de veiligheidsraad ertoe gekregen heeft een vage motie te stemmen

die veel ruimte laat voor willekeurig optreden. Het gesol met de bevolkingsgroepen in Irak is hiervan een schoolvoorbeeld. Op de Balkan integendeel leiden de tegenstrijdige belangen van de Fransen, de Russen, de Duitsers en nog anderen tot volledig immobilisme. Er kan geen aanvaardbare en duurzame oplossing gevonden worden indien de besluitvorming bij de Verenigde Naties niet grondig wordt gedemocratiseerd en men de grootmachten hun vetorecht niet ontnemt. Terzelfdertijd moet de secretaris-generaal over de nodige middelen beschikken, vooral een staf die voldoende waarborgen biedt op het gebied van onpartijdigheid en deskundigheid.

De politieke wil ontbreekt nog om middelen af te staan die men liever achter de hand houdt om de eigen doelstellingen door te drukken doch indien ook dit politiek onmogelijk wordt en men anderzijds beseft dat de brutale militaire oplossingen à la Desert Storm uit den boze zijn moet het kunnen dat de V.N. meer armslag krijgt en beter haar opdracht kan vervullen.

De ideale formule zal veel studiewerk vragen. Ik heb enkel getracht een richting aan te geven voor het postnucleair tijdvak dat vredelievend zal zijn of niet zijn. De militairen met ervaring die heel wat gruwelen hebben beleefd zijn zeker niet de grootste dwarsliggers bij een peace-minded optreden. De staatslui en politici hebben het nog iets lastiger omdat hun opdracht inderdaad heel wat moeilijker wordt zonder het Regis ultimo ratio (1) ofte de zware militaire stok achter de deur.

19.8.92
Victor Stuyck

(1) Het laatste argument van de regeerder ofte de zware wapens.

Moeten we angst hebben voor Duitsland? (II)

In een vorig artikel (Vrede maart-april '92) vestigde ik reeds, onder dezelfde titel, de aandacht op de economische kolonisatie van Oost-Europa door de Duitse multinationals.

Er komen steeds andere elementen die tot nadenken stemmen. In een recent nummer van "Die Welt am Sonntag", die eigendom is van de Duitse persmagnaat Axel Springer kon men in een editoriaal lezen: "Iedere anti-Kroatische, anti-Bosnische politiek is ipso facto "anti-Duits". De vorming van Joegoslavië na de eerste wereldoorlog, had tot doel een "anti-Duits bastion" uit te bouwen in het Zuid-Oosten van Europa rekenend op de steun van de Serviërs. Het is dus vanzelfsprekend dat de Duitsers hun vroegere bondgenoten die "trouw waren aan de Keizer en over een Latijns alfabet beschikken" in acht moeten nemen. De Serven steunen zou alleen betekenen "een anti-Duitse hetze ondersteunen, d.w.z. een anti-Europese".

Dit maakt het duidelijker waarom de Duitsers alles hebben gedaan om Joegoslavië te doen uiteenspatten en, door de erkenning van Slovenië en Kroatië, waarin de E.G.-lidstaten zich lieten meeslepen, de bestaande binnengrenzen tot staatsgrenzen uit te bouwen wat de huidige patstelling in het Joegoslavisch konflikt tot gevolg heeft gehad. Dit verontschuldigt geenszins de Servische houding die door zijn nationalistische oprispingen duidelijk in de val is getrap maar kan toch evenmin uit het oog verloren worden.

Maar er is meer dan dat. Onze pers heeft het de voorbije lente niet nodig geacht aandacht te schenken aan het akkoord tussen Bonn en Praag. De Duitse pers heeft het echter met veel omhaal positief begroet. Over wat gaat het eigenlijk: Kohl was er namelijk in geslaagd om Havel het feit te doen aanvaarden dat de Duitse regering de annulatie van de akkoorden van München van 1939 niet wenste goed te keuren. Men weet dat dit akkoord aan Hitler het recht toezegde het Tsjechisch Sudetengebied te annexeren. Het aktueel Duits alibi bestaat er in om deze beslissing van de geallieerden van 1945 te verwerpen en dat alleen het behoud van de München akkoorden toelaat de rechten van de Duitse Sudeten te verdedigen die na de tweede wereldoorlog door Tsjechoslovakije uit het land werden gezet. Het ligt voor de hand dat Tsjechoslovakije hier ten gevolge van de economische druk van Duitsland door de knieën is gegaan. Wanneer

de volgende etappe?

En Oost-Europa

Ik heb reeds in de vorige bijdrage de aandacht gevestigd op de groeiende economische penetratie in Oost-Europa. Met Estland wordt een stap verder gezet. Deze vroegere Sovjet-republiek is onafhankelijk geworden. Ze heeft nu, in vervanging van de roebel, een nieuwe munt - de kroon uitgegeven.

De Estse kroon zal niet, zoals sommigen het hadden gewant, verbonden zijn aan de Europese ECU maar aan de Duitse mark. Veel eenvoudiger zegt Bonn.

Maar het beperkt zich hier niet bij. De regering van Tallin heeft besloten de privatisering van zijn nationale bedrijven aan het Duitse "TREUHAND" dat eveneens belast is met het verkwaselen van de bedrijven van de ex-DDR aan het internationaal kapitaal toe te vertrouwen.

Duitsland heeft ook andere pijlen op zijn boog. Het "Kreditanstalt für Wiederaufbau", de instelling die na de Tweede Wereldoorlog in het kader van de Marshallhulp werd opgericht is eveneens uit zijn winterslaap gehaald.

Deze instelling heeft bekend gemaakt Duitsland in de elf Oosteuropese landen bureaus voor raadgeving bij de overschakeling naar een "vrije markteconomie" gaat openen. Voor dit en volgend jaar gaat Duitsland 700 miljoen mark (\pm 15 miljard fr.) uittrekken en gaat nog eens 20 miljoen frank ter beschikking stellen aan de E.G. voor Duits advies aan Oost-Europa.

De Duitse opmars kan dus, volgens de oude tradities, verder gaan.

Uiterst rechts wint veld

Uit Duitsland komen ook andere onrustwekkende berichten. Het recent brutaal optreden van nazi-groepen in Rostock - gesteund door een deel van de bevolking - tegen een vluchtelingenverblijf is de zoveelste herhaling van campagnes van vreemdelingenhaat. Volgens het "Verfassungsschutz", dit is de binnenlandse veiligheidsdienst, is het aantal rechtse politieke misdrijven van 270 in 1990 vorig

jaar opgelopen tot 1483 terwijl het aantal geschatte leden zou toegenomen zijn van 32.300 tot 39.000 in '91. Meestal gaat het om vreemdelingen die aangevallen worden of hun verblijfplaatsen die worden afgebrand.

Maar deze uiterst rechtse misdrijven gaan gepaard met een aanzienlijke vooruitgang van de uiterst rechtse partij van de Republikaan in verschillende Duitse "Länder". Erger is nog dat sommige CDU-kringen, in plaats van deze uiterst rechtse vooruitgang te bekampen, reeds aanstalten maken om na de volgende gemeenteraadsverkiezingen, gezien de achteruitgang van de CDU, de uiterst rechtse Republikaan in de bestuursmeerderheid op te nemen. Het verleden blijkt hun niets geleerd te hebben.

En Europa

Men heeft ons steeds verteld dat de EG, en in bijzonder het Verdrag van Maastricht, de garantie inhoudt dat Duitsland het spel eerlijk speelt. Is dat wel zo? In een interview aan de krant l'Humanité (11/6/92) verklaarde Jean-Louis Roefs - woordvoerder van de Belgische vice-premier voor sociale zaken, het volgende: "Maastricht is in feite de politiek van de Bundesbank uitgebreid tot gans Europa".

Nu moet men weten dat de voorzitter van de Duitse vakbonden een paar dagen geleden nog de aandacht vestigde op het ondemokratisch karakter van het beleid van de Bundesbank (Le Monde). Een instelling, zei de man, die aan niemand, zelfs aan het Parlement geen enkele verantwoording moet afleggen.

Terecht vroeg hij dat hier een andere richting zou worden uitgegaan maar... het zullen wel eens te meer vrome wensen zijn.

Er is ook een ander opvallend geval. Duitsland wil namelijk van de andere EG-lidstaten, lees ons geld, bijkomende financiële tussenkomsten voor de kosten van de Duitse vereniging. Met andere woorden Kohl wil uit het fonds voor de achtergebleven gebieden, in Spanje, Griekenland, Portugal en Ierland, een deel van de deelstaten van de ex-DDR. Nadat de Duitse multinationals het onderste uit de

kan hebben gehaald kan de Europese gemeenschap opdraaien. Voor de periode 1991-93 werd aan Duitsland 6 miljard mark (120 miljard fr.) toegezegd maar volgens Minister van Economische Zaken Kühr is dit onvoldoende. Het is ook om die reden dat Kohl tijdens de recente EG-top te Lissabon zich verzette tegen de verdubbeling van de hulp aan de arme lidstaten. Dank zij de uitbreiding van zijn economische macht komt Duitsland nu steeds meer zijn politieke eisen stellen. Kohl vraagt dus voor Duitsland niet minder dan het permanent lidmaatschap van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties als een recht voor een van de grootste industriële mogendheden van de wereld.

Komitees voor rechtvaardigheid

In juni 1990, wanneer de DDR nog bestond, zegden 66 % van de ondervraag-

den aldaar zich in de eerste plaats als Duitsers te beschouwen.

Twee jaar later, na de eerste negatieve ervaringen van de vereniging, komt zo'n antwoord nog slechts van 40 % van de ondervraagden terwijl 51 % zich eerder als gewezen DDR-burger voelt.

De wijze waarop de vereniging werd doorgevoerd, zeggen we ge-Kohl-loniseerd, is voor velen in het verkeerde keelgat geschoten. Er zijn teveel voorbeelden om hierop te noemen. Sociale en politieke achteruitstelling, werkloosheid, beroepsverbod, miskenning, enz., enz.

De reactie kon niet uitblijven. Te Berlijn hebben 69 theologen, schrijvers, kunstenaars, wetenschappers e.a. prominenten een Nationaal Komitee voor rechtvaardigheid boven de doopvont gehouden. Initiatiefnemers zijn: de gewezen CDU-fraktieleider van de deelstaat Brandenburg Diestel, de oud-burgemeester van Berlijn Heinrich Albertz, de

katolieke teoloog Eugen Drewermann, de gewezen protestantse bisschop Godfried Forck; de PDS-voorzitter Gregor Gysi; de schrijver Stefan Heym; de gewezen rektor van de Humboldt Universiteit Heinrich Flink e.a. personaliteiten.

Op dit ogenblik heeft men het over 329 kontaktpersonen en werden er reeds dertien plaatselijke komitees opgericht, zelfs in het Westduitse Bremen.

Voor 29 augustus heeft een eerste nationale vergadering plaats en voor begin volgend jaar wordt een nationaal Kongres voorzien.

Het is niet uitgesloten dat uit deze nieuwe pluralistische beweging die, het spreekt vanzelf, eens te meer als een mantelorganisatie van de notoire "DDR-nostalgici" wordt voorgesteld een politieke groep groeit waarmee men zal, willen of niet, moeten rekening houden.

André De Smet

Vrijheid voor Erich Honecker

Stel u voor dat de nu 80-jarige Erich Honecker, toenmalig voorzitter van de staatsraad van de DDR, op het einde van de jaren tachtig zou overleden zijn. De meeste presidenten en regeringshoofden zouden er present geweest zijn om, niet aan de antifascist die 10 jaar in de Nazi-concentratiekampen had doorgebracht, maar aan het regeringshoofd van de DDR een laatste hulde te brengen. Het kan dan ook moeilijk anders want Erich Honecker werd in 1987 door de Westduitse regering, Kanselier Kohl in het bijzonder met alle eer van een staatshoofd ontvangen. In ons land werd Honecker zelfs door de koning ontvangen.

Op dat ogenblik waren de nu t.o.v. Honecker ten laste gelegde feiten door iedereen bekend maar niemand maakte hiervan blijkbaar een gewetenszaak.

Het was de tijd dat de Westduitse SPD hartelijke en nauwe betrekkingen onderhield met de SED van Erich Honecker zoals dit tevens het geval was met vertegenwoordigers van andere Westerse partijen, inclusief de CDU.

Honecker was tijdens die periode president van een erkende staat die lid was van de Verenigde Naties en mede-ondertekenaar van de Slotakte van Helsinki en ook daar bleek niemand een breekpunt te maken van de ook toen bekende feiten die Honecker nu ten laste worden gelegd.

Want de Slotakte van Helsinki, zoals het lidmaatschap van de V.N., bevestigde het zelfbeschikkingsrecht van de DDR en de onschendbaarheid van zijn grenzen.

Wie dit door iedereen aanvaard principe miskende en voegen we er aan toe diegene die anderen aanmoedigde om dit principe te verkrachten, dragen dus vanzelfsprekend de grootste verantwoordelijkheid voor de betreurenswaardige gevolgen.

Men verwijst hierbij naar de toen bestaande muur, staatsgrenzen tussen de DDR en de BRD, maar ook al moet dit betreurd worden, het kan niet vergeten worden wie hiervoor de verantwoordelijkheid draagt.

Wie verdeelde Duitsland? Wie schiep de situatie die tot de bouw van de muur heeft geleid? Wie dreef de spanningen tussen de beide Duitslanden ten top door allerlei politieke, economische, psychologische en militaire provocaties?

Want de grens tussen beide Duitslanden was ook de grens tussen de beide militaire blokken in Europa. Een grens waar iedere verdere provocatie tot een wereldoorlog kon leiden in de toen bestaande koude oorlogsfase.

Vandaag wil Helmut Kohl, zoals dit reeds zoveel maal gebeurde in de geschiedenis, de "overwinnaar" spelen die de vroegere tegenstander en zijn regime in beschuldiging stelt.

En met de medeplichtigheid van Jeltsin, die als een Judas Honecker voor een paar zilverlingen verkocht, werd de vroegere president van de DDR als een misdadiger uit Moskou weggehaald. Kohl heeft niet gearzeld Chili, in wiens ambassade Honecker

onderdak had gevonden, onder economische druk te zetten om te voorkomen dat dit land hem als politiek vluchteling zou opnemen.

Het doel van Kohl is duidelijk: nu de hereniging van de twee Duitslanden voor de grote meerderheid van de bevolking een catastrofe is, moet het ganse DDR-verleden, iedere vorm van socialistische samenleving gecriminaliseerd worden.

De positieve verwezenlijkingen moeten in de vergeethoek van de geschiedenis terecht komen.

Na de affaire Modrow, de ere-voorzitter van de PDS wiens parlementaire onschendbaarheid werd opgeheven, wil men, met het geval Honecker het verleden bij de openbare opinie discrimineren. Met de beschuldiging van Honecker wil Kohl de aandacht afleiden en hem als vlees aan de leeuwen toegooien. Op een ogenblik dat in Duitsland, zoals elders in Europa, het fascisme weer de kop opsteekt is de behandeling van een man, die 10 jaar in Hitlers gevangenis doorbracht, een niet te veronachtzamen geval.

A.D.S.

De Filippijnen in het post-Aquino tijdperk: terug naar af?

Filipino's zijn coladrinkers. Maar voor de grootste Pepsivestiging in Manila wordt al wekelang piket gestaan. Met enkele stokken en oude rijstzakken zijn een paar wankelende tentjes opgezet. De fabrieksmuur hangt vol schreeuwerige spandoeken: „Boycot de multinational Pepsi!”, „Vreedzame strijd tot de overwinning!”, „Pepsi = uitbuiters”. Door een grote megafoon op een jeepney worden deze slogans nog eens uitgebreid hernomen. Zijn de arbeiders in staking gegaan tegen de hongerslonen die het bedrijf uitbetaalt? Eisen ze betere werkomstandigheden? Of gaat het om een politieke solidariteitsactie tegen de wereldwijde uitbuitingspraktijken van de colagigant?

Mis. De aktievoerders behoren tot de „Coalition of 349 Crown Holders”, de Koalitie van Eigenaars van een kroontje met Nummer 349. Wat de leden van deze zoveelste Filippijnse basisorganisatie bindt, is dat ze allen een Pepsikroontje bezitten met het nummer 349 erop gedrukt. Ergens in mei werd dit nummer uitgeloot in de wekelijkse Pepsi-tombola, maar de multinational had zich blijkbaar misrekenen, door een nummer te laten trekken waarvan er net erg veel kroontjes in omloop waren. Vele duizenden gelukkigen kwamen dan ook hun geldprijs opeisen. Njet, zei Pepsi, en het spel zat op de wagen.

Dit op het eerste zicht komisch voorval kan symbool staan voor wat de Filipinos in het sociaal-politieke leven vaak overkomt: Juan de la Cruz, de Filippijnse Jan Modaal, die maar al te graag deelneemt aan alle spelletjes die het systeem voor hem verzint, en dan ook keer op keer in de doeken wordt gedaan door **the powers that be**. Maar diezelfde Juan vindt ook telkens weer de kracht, de creativiteit en het doorzettingsvermogen om tegen elk onrecht in opstand te komen.

Verkiezingen

Neem nu de laatste verkiezingscampagne. Maanden aan een stuk maakten de traditionele politici er een flink potje van. Van partij werd gewisseld als van onderhemd - een fenomeen dat hier **ballmbing** genoemd wordt, naar de tropische vrucht die sneller dan de seizoenen van kleur verandert. De veruit grootste partij van het

land, de **Laban na Demokratikong Pilipng (LDP)**, moest weggelaten worden uit een academische, vergelijkende studie van de partijprogramma's, om de eenvoudige reden dat ze er geen heeft. Minister van Defensie Ramos, die de nominatie voor LDP-presidentskandidaat verloor aan Mitra, zag zich verplicht gauw-gauw aan te sluiten bij een minuscule christen-democratisch partijje om alsnog te kunnen deelnemen. En niettegenstaande hij als hoofd-uitvoerder van Marcos' staat van beleg rechtstreeks verantwoordelijk was voor o.a. de gevangennamen van Cory Aquino's echtgenoot Ninoy, kreeg kandidaat Ramos de onvoorwaardelijke steun van Cory. En daarmee de quasi-onbepaalde beschikking over overheidsmiddelen, staats televisie inclusief, voor zijn kiescampagne.

Die stond op een bedroevend laag pitje. Tijdens hun verkiezingsshows voerden de kandidaten wel met gusto de obligate danspasjes uit, maar ze vermeden zorgvuldig ook maar iets te zeggen over problemen, prioriteiten of programma. Buitenlandse schuld, energiekrisis, (gebrek aan) landhervorming, militaire basissen van de VS, mensenrechten: ze waren aan geen kandidaat besteed. Ondertussen werd wel driftig met modder gegooid, met weder-

zijdse beschuldigingen van corruptie, echtelijke ontrouw, mentale retardatie en meer van dat fraais.

Ver-Rossem-ing

Niet verwonderlijk dat een aantal niet-politici redeneerden dat in een circus echte clowns te verkiezen zijn boven namaakversies. Vandaar de deelname van filmsterren, sportvedetten, een keukenprinses, de moeder van het slachtoffer van een 'beroemde' moord, en het hoofd van de dienst vulkanologie, populair geworden door de Pinatubo-uitbarsting. Verschillenden onder hen werden moeiteloos verkozen, met als gevolg dat bijvoorbeeld onlangs de heer Vic Sotto, komiek van beroep, een senaatszitting voorzat. Of de ver-ROSSEM-ing van het gehele politieke bedrijf.

Maar globaal genomen waren de verkiezingsuitslagen minder grappig. Na 42 dagen moeizaam tellen en hertellen werd ex-generaal Ramos tot president uitgeroepen, met amper 24% van de stemmen. De kattige anti-corruptie kandidaat Santiago, die een klein miljoen stemmen minder behaalde, beweerde dat Ramos massief gefraudeerd had. Maar hoewel ook een Internationale Waarnemersmissie allerhande onregelmatigheden had genoteerd (o.a. het afkopen van stemmen en intimidatie), werden de verkiezingen naar Filippijnse normen vrij proper bevonden. Ook vrij vreedzaam: 'slechts' een kleine honderd doden. Een politiek commentator trok het besluit dat de traditionele „3 g's" van de Filippijnse politiek - **guns, gold and goons** (geweren, goud en knokploegen) - hadden plaats gemaakt voor subtielere, maar daarom niet minder effectieve „drie M's": **money, machinery and media**.

En zo kwam onze Juan weer bedrogen uit. Nochtans had de brede beweging van volksorganisaties en NGOs gehoopt deze verkiezingen het verschil te kunnen maken, ook al omdat er zoveel elkaar verdringende traditionele kandidaten waren. Maar links kwam verdeeld aan de slagorde. De socialistische en sociaal-democratische groepen vormden een coalitie die opriep om onvoorwaardelijk voor de gematigd-progressieve lijst van Salonga te stemmen. De rechtervleugel van de sociaal-democratie bestond het zelfs om Ramos te steunen, als verondersteld boeg-

beeld van de zogenaamde „people-power revolutie” van 1986. De grootste linkse strekking, de nationaal-democratische, hield het bij selectieve steun aan kandidaten op verschillende lijsten, gekoppeld aan een brede bewustmakingscampagne, met als belangrijkste thema dat deze verkiezingen op zich geenszins de weg zouden effenen naar significante maatschappelijke verandering.

Terugkeer van Marcos

Maar in de verkiezingsuitslag was de progressieve stem nauwelijks weer te vinden, en de oorzaak is niet ver te zoeken. Het Filippijns meerpartijen stelsel blijft tot nader order het monopolie van de elite. Wie in dit systeem poogt de belangen van boeren en arbeiders te vertegenwoordigen, is bij voorbaat uitgeteld door de „drie G's” en/of de „drie M's” van de heersende klassen. De diverse ontluikende vormen van echte volksmacht - de ontelbare wijkcomitees, vrouwengroepen, vakbonden, koöperatieven en andere basisorganisaties in de steden en op het platteland - kunnen niet op een mechanische manier te gelde gemaakt worden in het stemhokje, zoveel is wel duidelijk.

Er zijn nog andere belangwekkende conclusies te trekken uit de verkiezingsuitslag. Ondanks de overwinning van Ramos, heeft de bevolking de regering-Aquino een zwaar onvoldoende gegeven: geen enkele van haar ministers geraakte verkozen, en Ramos' lijst werd slechts derde in Kamer en Senaat. De geest van dictator Marcos daarentegen is terug van nauwelijks weg geweest. Zijn weduwe Imelda en zijn crony (zakenvriendje) Cojuangco halen samen meer stemmen dan Ramos, en Cojuangco's *Nationalist People's Coalition* wordt de tweede macht in het parlement. Glijdt de Filippijnen, na zes jaar geknoei en sluipende fascisering onder Aquino, opnieuw af naar autoritarisme? Het lijkt er wel op, vermits ook (ex-)militairen voor het eerst in groten getale hun intrede doen in de politiek, van burgemeester tot president, daarmee met enige vertraging hun kollega's in Thailand, Indonesië en Birma navolgend.

Washington

Sinds zijn verkiezing wordt President Fidel V. Ramos in de pers steevast FVR genoemd. Maar het is hoogst onwaarschijnlijk dat FVR zijn land met een *New Deal* uit de crisis zal halen, zoals FDR (Franklin D. Roosevelt) dat in de jaren 30 met de VS deed. Het zijn trouwens precies die Verenigde Staten die ervoor zullen zorgen dat er de komende jaren helemaal niets nieuws onder de Filippijnse tropenzone komt. Ra-

mos, die gestudeerd heeft aan de West Point Academy, heeft al aangegeven alle instructies van zijn leermeesters onverkort te zullen uitvoeren.

Bovenaan op de agenda: de VS-strijdkrachten blijvende toegang verlenen tot de Filippijnen, niettegenstaande alle VS-basissen, na de historische senaatsstemming van september '91, nog dit jaar het land uit moeten. Een recent uitgelekt Pentagon-document beschrijft een scenario waarin de VS-strijdkrachten tijdens een coup poging in de Filippijnen interveniëren om hun landgenoten, die in Subic Naval Base in de val zitten, te komen ontzetten. Het scenario is gezet in het jaar 1999... VS-ambassadeur Wisner is al even duidelijk: „Wij zullen een enorme invloed blijven behouden op de Filippijnen. (...) Als we onze verbintenis om de veiligheid in de regio te waarborgen willen naleven, moeten we gewoon toegang blijven hebben tot de Filippijnen.” (1)

Andere Amerikaanse prioriteiten zijn het netjes blijven afbetalen van de enorme buitenlandse schuld, volgens IMF/Wereldbank recept: het verder aanmoedigen van buitenlandse investeringen; en het opvoeren van de counterinsurgency campagne tegen het linkse verzet.

Gevreesd mag worden dat Ramos bereid is hertoe zonnig zoals Fujimori te doen en de burgerlijke vrijheden serieus in te perken. Maar vooraleer te slaan, probeert hij het met zalven: kort na zijn machtsovername stelde Ramos voor amnestie te verlenen aan linkse en rechtse rebellen, de 35 jaar oude Anti-Subversie Wet te schrappen, en de Communistische Partij en het Nationaal Democratisch Front (NDF) te legaliseren. Ramos eist in ruil wel het opgeven van de gewapende strijd. De eis van het NDF om ook te onderhandelen over de basisproblemen van de Filippijnse maatschappij, waarrond het gewapend conflict toch draait, werd botweg afgewezen.

Maar van de politiek bewuste volksbeweging mag op zijn minst verwacht worden dat ze zich niet, zoals de Pepsi-drinkers, zal laten inpakken door mooie woorden en loze beloften, en dat ze desgevallend stevig zal terugvechten. Dat is ze het Filippijnse volk verplicht.

Bert De Belder
Manilla
1-8-1992

(1) (Newsweek, 2 maart 1992)

schrijver is al verschillende jaren werkzaam als arts in de Filippijnen

Mensenrechten

De V.S.-senaat heeft begin augustus het Internationaal Verdrag voor burger en politieke rechten geratificeerd dat op 16 december 1966 te Genève werd goedgekeurd en op 23 maart 1976 in werking trad...

Gezien de vele „reserves”, „interpretaties” en „toevoegingen” is de ratificatie niettemin bedenkelijk. Zo wordt het artikel 10 van het verdrag waarin gewezen wordt „dat jonge gevangenen en delinquenten afgezonderd moeten opgesloten worden” door Washington afgewezen.

Artikel 20 waarin „Alle propaganda ten gunste van de oorlog en alle oproepen tot volkerenhaat, racisme en godsdienstvaarheid, verbiedt” werd eveneens door de V.S.-senaat verworpen omdat dit de „vrijheid van het woord en vereniging” betekent. Artikel 15 van het verdrag dat verwijst naar „zo na de feiten een wet aangevaard wordt die strafvermindering voorziet, dit met terugwerkende kracht moet worden toegepast” kent ook geen genade in de ogen van de senatoren.

De V.S. die 26 jaar heeft gewacht om het Verdrag te ratificeren blijft er dus bovendien zijn eigen interpretaties op na te houden. Over democratie gesproken. (ads)

Turkije, de Raad van Europa en de mensenrechten

Op 8 mei 11 werd aan Turkije het voorzitterschap van de mensenrechten commissie in de Raad van Europa aangeboden. In het begin van de maand juli brachten Catherine Lalumière, sekretaris generaal van deze Raad en Hikmet Cetin, Turkse Minister van Buitenlandse Zaken en commissievoorzitter een achtdaags bezoek aan de Oekraïne, Georgië, Kazakstan, Kirgizië en Oezbekistan (gewezen Sovjet Republieken), om er een onderzoek in te stellen over de mensenrechten en de democratie aldaar. Men schijnt er dus in de Europese middelen een zondereinge opinie op na te houden over „mensenrechten”.

Het is nochtans een algemeen bekend feit dat de Turkse regering de rechten van zijn Koerdische minderheid verkracht en duizenden Koerden vermoord of aanhoudt. Het is eveneens bekend dat Turkije een militaire invasie pleegde in Cyprus, er nog steeds een deel van het eiland bezet, en hiervoor door de V.N. werd veroordeeld. Het is ook geen geheim dat aldaar etnische zuiveringen werden doorgevoerd die even laakbaar zijn als deze die in Joegoslavië vandaag plaats hebben. Maar Turkije is lid van de NAVO en stelde een basis ter beschikking voor de Golfoorlog zodat dit land, en zijn regering, volgens andere maatstaven beoordeeld wordt. Over twee maten en twee gewichten gesproken (ads).

Zaire: Een gesprek met Jules Devos (NCOS)

Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad, maar op 15 augustus laatstleden werd UDPS-voorman Etienne Tshisekedi met grote meerderheid van stemmen door de Zairese Nationale Konferentie aangeduid als premier van een nog samen te stellen regering die de overgang naar een democratisch Zaire moet waarmaken. Slechts vijf dagen later, in plaats van de voorziene twee, kreeg deze benoeming de zegen van president Mobutu.

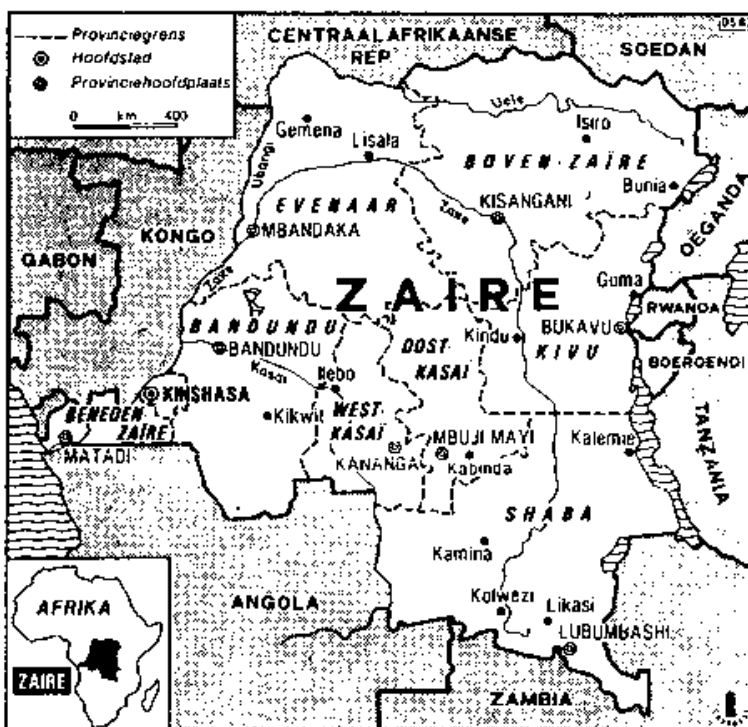
Dat de problemen daarmee niet van de baan zijn, spreekt voor zich. In elk geval heeft de Nationale Konferentie door relatief snel na haar heropstarting in december 1991 sukses te boeken, haar deugdelijkheid bewezen. Dat lag, in het licht van haar voorgeschiedenis (de obstructiepolitiek van Mobutu-getrouwen, de eerdere benoeming van Tshisekedi met het daaropvolgende njet van Mobutu, de opschorting van de Konferentie door de regering-Nguza), niet direkt voor de hand.

De Nationale Konferentie is, ondanks een vaak chaotisch verloop, meer gebleken dan louter een praatbarak. De representativiteit van dit niet verkozen orgaan mag dan wel door bepaalde sceptici (waaronder schrijver dezes) in vraag gesteld zijn, Jules Devos, NCOS-projectsverantwoordelijke voor Zaire, had er meer vertrouwen in.

„Rond de samenstelling van de Konferentie is heel wat te doen geweest. Toen de Konferentie na de plunderingen eind vorig jaar opnieuw van start ging, heeft een commissie zich opnieuw gebogen over de validatie van de mandaten. Men heeft alles opnieuw overlopen. Het is uiteraard niet zo dat alle lagen van de bevolking erbij betrokken zijn. Op een bepaald ogenblik zijn b.v. groepen onverrichterzake moeten afdruppen omdat ze de Franse voertaal niet meester waren. Als je echter de vraag stelt naar de legitimiteit van de Konferentie, is het bilan positief. De Konferentie vormt een betrekkelijk goede weergave van de brede publieke opinie.”

Participatie

De meeste waarnemers zijn het er over eens dat de grootste invloed op de Konferentie uitgegaan is van de heterogene groep die de civiele maatschappij vertegenwoordigde. Aanvankelijk lag het zwaartepunt bij de politieke partijen die echter geleidelijk op de achtergrond verzeild zijn. Ze verloren het initiatief toen ze er na de blokkering van de Konferentie niet in slaagden voor een nieuwe dynamiek te zorgen.

Jules Devos: "Die invloed van de civiele maatschappij is merkwaardig. Met uitzondering van de kerken en een aantal priike NGO's was er nagenoeg niets georganiseerd. Toen duidelijk werd dat er gewerkt zou worden met regionale delegaties zijn de NGO's, samen met de kerken, er in bepaalde regio's in geslaagd de vertegenwoordiging naar zich toe te halen. In regio's als Zuid-Kivu en gedeeltelijk in Noord-Kivu, Shaba en Kasai is de vertegenwoordiging op een betrekkelijk democratische manier tot stand gekomen, onafhankelijk van het regime. Elders was het dan weer de plaatselijke gouverneur die het laken naar zich toe wist te halen. Vooral in Zuid-Kivu is een en ander vlekkeloos verlopen. Daar heeft de regionale NGO-koördinatie alle groeperingen (taxichauffeurs, dokters, kerken, enz...) die niet tot de politieke wereld behoren, bijeengeroepen voor een duidelijke agenda: het opstellen van een gedetail-

leerd programma voor de Nationale Konferentie en de verkiezing van een delegatie. Door hun coherentie hebben ze op de Konferentie ook hun invloed kunnen doen gelden."

De Konferentie is uiteindelijk pas ordentelijk beginnen functioneren in een latere fase, toen de invloed van Mobutu begon te tanen, en met de aanstelling van aartsbischop Monsengwo tot voorzitter. Dat Monsengwo een cruciale rol gespeeld heeft, wordt door Jules Devos beaamd. Monsengwo is er in geslaagd in de heksenketel van de Konferentie een bepaalde manier van werken door te drukken en concrete voorstellen te formuleren die voor een doorbraak zorgden. Onder zijn invloed is men tot beslissingen gekomen, beslissingen waar niet meer aan te tornen viel. Dat was vooraf niet denkbaar." Monsengwo bleek de geschikte bemid-

delaar tussen Tshisekedi en Mobutu, de man die kompromisoplossingen naar voor schoof en daarmee een rechtstreekse confrontatie tussen Mobutu en de Konferentie uit de weg ging.

Het was ook Monsengwo die het geloof in en het entoesiasme voor de Nationale Konferentie bij de Zaïrezen heeft aangewengeld.

Jules Devos: "De Nationale Konferentie werd overal waar dit via tv, radio, pers enigszins mogelijk was van erg dichtbij gevolgd. Na de plunderingen hebben de mensen een enorme - laatste - hoop gesteld in de Konferentie. De aanstelling van Monsengwo is hierbij primordiaal geweest. Zijn aanhang bij de bevolking is erg groot. Het feit dat hij niet tot de politiek behoort, dat hij het niet doet voor de macht, stelt hem boven elke verdenking. Mocht hij zich presidentskandidaat stellen dan wint hij het ongetwijfeld van Tshisekedi. Het succes van 'de mars van de hoop' van 16 februari is hiervan het overtuigende bewijs. Alles wat voordien door de oppositie werd opgezet, vond weinig weerklank. 'De mars van de hoop' was echter geen politiek initiatief maar ging uit van de kerkelijke structuren

Verkiezingen

Vanuit deze invalshoek lijkt de keuze van de konferentie voor Tshisekedi een weerspiegeling van wat bij de Zaïrezen leeft, ook in die regio's waar je die steun niet direct zou verwachten.

Jules Devos: „Maar het blijft voorlopige steun. Er zijn uitgebreide gebieden waar de bevolking gewoon niet beter weet of Mobutu heeft het nog voor het zeggen. Daarom ook wil Mobutu de verkiezingen zo veel mogelijk naar voor schuiven. En daarom is het belangrijk dat de overgangsregering zo vlug mogelijk het immobilisme doorbreekt.”

De UDPS geniet als partij ongetwijfeld het meeste aanzien. Vraag is hoe lang Tshisekedi op die steun zal kunnen rekenen. De verwachtingen zijn hoog gespannen. Sinds een jaar zit praktisch alles ge-

blokkeerd, maar of Tshisekedi het roer kan omgooien...

Jules Devos: "De Zaïrezen hebben zich tot op heden als volk heel rijp getoond. Na de plunderingen verwachtte men in Zaïre totale hongersnood en chaos. Dat is niet uitgekomen. De verwachte burgeroorlog is uitgebleven. De moderne ekonomie is zo goed als uitgeteld maar de informele ekonomie blijft het zaakje dragen. Er is wellicht niet zoveel nodig om de Zaïrese bevolking weer wat vertrouwen te geven. Maar er zal binnen de kortste keren althans een aanzet moeten gegeven worden om de zaak weer op te starten."

De twee knelpunten die Tshisekedi parten zullen spelen zijn de controle over de financiën en de ordestrejdkrachten. Jules Devos: „Je kan amper nog van financiën spreken. Alle inkomsten zijn opgedroogd. De Gécamines ligt zo goed als plat, van belastinginning is geen sprake meer."

Buitenland

Het is duidelijk dat het financiële luik door het buitenland zal moeten worden ingevuld. En daar ligt voor België een belangrijke opdracht.

Jules Devos: "Zodra de regering Tshisekedi is aangetreden, moet België die onmiddellijk erkennen en onderhandelingen aanknopen. Een aantal zaken zijn dan prioritair: het financieren van een noodprogramma, steun aan de voorbereiding van de verkiezingen en het opstarten van gesprekken over een nieuw bilateraal en multilateraal ontwikkelingsprogramma. Dat proces zou onmiddellijk moeten gestart worden en zou een forse politieke en morele steun zijn voor Tshisekedi tégen Mobutu."

Mobutu zal zich ongetwijfeld niet bij de stand van zaken neerleggen. Het is weinig waarschijnlijk dat hij zonder buitenlandse druk genoeg zal nemen met een ceremoniële rol. De eerste reacties beloven weinig goeds.

Jules Devos fulmineert: "Als Mobutu er nu

De Nationale Konferentie is erg belangrijk geweest om er op te wijzen dat er met de realiteit van de niet-politieke wereld rekening moet gehouden worden. Het gevaar is echter niet denkbeeldig dat de dynamiek van de konferentie verwatert nu de politiek haar fakkel moet overnemen.

Jules Devos is optimistisch: "De politieke partijen moeten er zijn maar mogen of kunnen niet alle ruimte opsloppen. De partijen zijn gekend van naam, maar vaak genieten ze enkel een informele aanhang. Van partijstructuren met militanten enz... is meestal geen sprake. Naar verluidt zou Tshisekedi eraan denken een aantal vertegenwoordigers van de civiele maatschappij in de regering op te nemen. Ik weet niet of dat nu zo'n ideale oplossing is, een ruime vertegenwoordiging in de controle-organen lijkt eerder aangewezen. Onder de invloed van de Nationale Konferentie lijkt een traditie van controle, weerwerk, kritiek van onderuit te groeien. Die rol mag niet alleen door de politieke oppositie gespeeld worden. Het zal er van afhangen in welke mate de graad en diversiteit van organisatie in de civiele maatschappij kan vergroten. Dan pas zullen kerken, NGO's, syndikaten enz... pressie kunnen uitoefenen op die politieke wereld. (MVA)

nog altijd is, dan is dat precies omwille van het buitenland. Het is ronduit schijnheilig om te gaan schermen met de stelling dat men met hem compromissen aan het sluiten is, als voorwendsel om toch maar niets te moeten doen. Ik vrees dat dat zo'n beetje de houding van de Belgische overheid zal zijn. Dat merk je nu al. Het duurt een week voor er voor Tshisekedi een felicitatie volgt en daarmee is de kous af."

De Belgische houding ten opzichte van Zaïre valt, zacht uitgedrukt, dubbelzinnig te noemen. Met de abrupte, radikale stopzetting van de samenwerking met Zaïre, was o.a. het NCOS niet erg gelukkig.

Jules Devos: "We kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat er in de politieke en economische wereld een tendens tot desengagement is. De abrupte stopzetting van de samenwerking wijst daarop. Bepaalde vormen van solidariteit met het Zaïrese volk kan je immers onmogelijk uitleggen als steun aan Mobutu, integendeel zelfs. In de jaren zestig was er een heel sterke lobby rond Zaïre maar ondertussen

De berichtgeving over Zaïre kreëert de foutieve indruk als zou de benoeming van Tshisekedi tot premier de voornaamste realisatie van de Nationale Konferentie zijn. Niets is minder waar. De Konferentie heeft ook de krijtlijnen uitgetekend waarbinnen de "transition" zich moet voltrekken. Zo werd beslist tot de aanstelling van een overkoepelende "Conseil de la République" - waarin de diverse sectoren en regio's zullen vertegenwoordigd zijn - die het hele overgangsproces moet superviseren. De Nationale Konferentie heeft verder een reeks commissies gemandateerd die in bepaalde sectoren de zaken verder zullen bespreken en konkretiseren. Eén van hun taken zal de uitwerking van een federaal systeem zijn waardoor Zaïre zal worden omgedoopt tot République Fédérale de Congo. (MVA)

zijn die belangen in Zaïre marginaal geworden. De druk vanuit economische kringen is erg klein geworden. Als het het Belgische ontwikkelingsbeleid ernst is met haar oriëntering naar mensenrechten toe, dan zal dat nu moeten blijken. Men kan zich nu niet langer achter de nog steeds aanwezige Mobutu blijven verschuilen."

Leger

Voor de meesten is het duidelijk dat Mobutu moet verdwijnen. De voor hem weggelegde bijrol naast een gezaghebbende regering Tshisekedi, zint hem ongetwijfeld niet.

Jules Devos: "Tot op heden is Mobutu niet tot het uiterste gegaan. Het valt af te wachten of er een directe Konfrontatie komt. Neem nu de kompromisoplossing zoals die door het "Bureau de Transition" binnen de Nationale konferentie is voorgesteld. Daar zetelen drie, vier mensen van Mobutu in, maar toch heeft het gefunctioneerd. Ze zaten in het schuifje en moesten varen, ze moesten de regels van het spel een beetje volgen."

De tweestrijd Mobutu-Tshisekedi zal zich wellicht toespitsen op de controle over de ordrestrijdkrachten. Mobutu rekent op de

(geldelijk afgedwongen) loyaliteit van zijn Divisions Spéciales Présidentielles maar optimisten onderkennen een aantal signalen die Tshisekedi een hart onder de riem kunnen steken.

Jules Devos: "De geregelde Zairese troepen, de Forces Armées Zairoises ontvangen sinds lang geen soldij meer. Hoopgevend is alleszins dat de stafchef van de FAZ, Maelle - nochtans verantwoordelijk voor de beruchte expeditie in Rwanda -, de Nationale Konferentie expliciet erkent, gewezen heeft op het apolitieke karakter van de FAZ en pleit voor de opheffing van de milities, o.a. de Divisions Spéciales Présidentielles. De vraag blijft natuurlijk hoe je zo'n verklaring moet inschatten. Tijdens de bloedig afgelopen "mars van de hoop" van 16 februari zou Maelle een paar keer persoonlijk tussenbeide zijn gekomen om bepaalde excessen te voorkomen. Zijn verklaring heeft er in juni-juli trouwens toe geleid dat nogal wat deserties van de DSP naar de FAZ te noteren vielen. Blijkbaar willen sommige DSP'ers de trein niet missen."

De grote dreiging voor Tshisekedi en Zaïre lijkt vanuit etnische hoek te zullen komen. Tot voor kort leken de provokaties van de tandem Mobutu-Nguza niet te zullen worden beantwoord. De afgelopen dagen is er

in Shaba echter een krisissituatie gegroeid.

Jules Devos (het interview werd afgenomen een paar dagen voor de spanning in Shaba opliep): „De pogingen van Mobutu en Nguz om in Shaba de tegenstellingen met Kasai (thuishaven van Tshisekedi) ten top te drijven zijn, op een paar schermutselingen na, niet gelukt. De etnische tegenstellingen zijn echter reëel. Het is niet zo moeilijk om rellen uit te lokken, zeker niet in een land met heel weinig communicatie waar de geruchtenstroom zo belangrijk is. Als de overgangsregering haar betrachtingen niet kan waarmaken, zal zich binnen de grotere gehelen ongetwijfeld een etnisch-regionale tendens tot afscheiding manifesteren: in Kivu, Shaba, de Kasai, de Bakongo... Op het ogenblik dat de Nationale Konferentie op een dood spoor zat, was er in de Kivu reeds sprake van het organiseren van een "Conférence Régionale Souveraine". Wat daarbij tegen de borst stoot is dat iemand als staatssecretaris voor ontwikkelingssamenwerking Erik Derycke, er a priori van uitgaat dat er een balkanisatie van Zaïre zal volgen. Maar ondertussen doet men niets! Op die manier moet de voorspelling wel bewaarheid worden."

Marc Van Acker

Solidariteit

Let Cuba be Cuba Kom op tegen de blokkade en win een reis naar Cuba!

In het kader van een campagne tegen de blokkade van Cuba wordt een tombola georganiseerd om een project van Oxfam-België te financieren voor de productie van methaangas op het eiland. Een lot kost 100 F. Eerste prijs: een reis voor twee personen naar Cuba. Te koop o.a. bij Vrede, de Vrienden van Cuba, Oxfam-België.

Trekking 24 oktober tijdens de activiteit in het auditorium P.E. Janson van de ULB. Inlichtingen op het secretariaat van Vrede.

Op basis van storting die ons bereiken heeft Vrede vzw een bedrag van 500 dollar overgemaakt aan Arturo Espinosa, sekretaris van de Cubaanse vredesbeweging. In het kader van de campagne „ge-

neesmiddelen voor Cuba" schonk een militant van Vrede zo'n 45.000 dollar. Deze som werd via de ambassade overgemaakt. In z'n bedankingsbrief roept Fidel Castro op geen inspanningen te sparen om de blokkade tegen Cuba te helpen doorbreken. Een belangrijk moment wordt in eik geval de stemming op de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties over het embargo, later dit jaar. België moet daar afstand nemen van de politiek van de Verenigde Staten en tegen het embargo stemmen!

Persmededeling Sancties tegen Lybië

Op initiatief van Vrede vzw hebben tweëntwintig organisaties de Eerste Minister en de Minister van Buitenlandse Zaken een schrijven gericht om er op aan te dringen

dat België alle mogelijke initiatieven zou ontplooiën om het konflikt met Lybië in verband met de beschuldiging en de uitwijzing van beschuldigten in het Lockerbie-drama te doen desescaleren en een vreedzame oplossing te vinden.

Ondertekenaars: Alfa, Anti-imperialistische Bond, Commissie „Rechtvaardigheid en Vrede", Forum voor Vredesaktie, Geneeskunde voor de Derde Wereld, Graffiti Jeugd-dienst, Imavo, Jeugd en Derde Wereld, Kajottersbeweging, Katholieke Landelijke Jeugd, Koördinatie voor Steun aan de Volkeren van de Derde Wereld, Kristenen voor het Socialisme, Medische Vereniging voor de Preventie van een Atoomoorlog, Masereelfonds, Nationale Vrouwenraad, Oxfam-België, Oxfam-Wereldwinkels, Socialisme zonder Grenzen, Vaka-OCV, Volkshogeschool Elicker-Ik Gent, Elicker-Ik Antwerpen, Vrede vzw.

Zijn de tijden al gekeerd?

Met een zestal Vlaamse jeugdwerkers bezochten we tussen 17 juli en 14 augustus het land van de apartheid. De reis vormde het begin van een uitwisselings- en solidariteitsproject op het nivo van de jeugd / het jeugdwerk, georganiseerd door Graffiti Jeugddienst enerzijds en Kagiso Trust anderzijds. Ons bezoek viel midden een politiek woelige periode: de onderhandelingen tussen de minderheidsregering en de oppositie (met als belangrijkste groep de alliantie tussen het ANC, de kommunistische partij (SACP) en de vakbondskoepel Cosatu) waren in een patsituatie beland omwille van het aanhoudend geweld en de onwil/onkunde van de regering om daar wat aan te doen. De alliantie had massa-actie aangekondigd in een poging de situatie op een vreedzame wijze te deblokken. Hadden we al de bedoeling gehad om van ons bezoek een vrijblijvende kennismaking te maken met zomaar wat jongerenorganisaties, dan zou de algemene toestand in het land wel duidelijk maken dat dat een anomalie is in het land van de apartheid. In Zuid-Afrika is niets vrijblijvend, zeker de jeugd en het jeugdwerk niet! Bedenk alleen maar dat een van onze begeleiders pas vier weken terug in het land was, zeven jaar lang in „vrijwillige“ verbanning had doorgebracht (o.a. in de Soviet-Unie, toen die nog bestond, en in Angola) en daarvoor enkele jaren in Zuid-Afrika zelf actief was geweest in de gewapende vleugel van het ANC (Mkhonto we Swiswe) en alles samen niet ouder dan 26 jaar was. Reken en tel zelf maar hoe oud hij moet geweest zijn toen hij politiek én militair actief was geworden. Het was pas na het horen van zijn verhaal (en dat van anderen) dat het volledig tot mij doordrong wat de betekenis was van een op het eerste zicht onschuldige slogan op een badge die je kon kopen in de ANC-winkel: Let Children Be Children (Laat kinderen, kinderen zijn)... Kind zijn in Zuid-Afrika; of er geen kind kunnen zijn, het heeft te maken met de politieke (sociale en economische) situatie van het land.

The State of The Nation

Ik wil hier min of meer het beeld ophangen van het Zuid-Afrika zoals we het zelf hebben kunnen meemaken. Maar vooral wil ik de lezer toch waarschuwen voor het feit dat deze analyse niet de definitieve analyse kan zijn. Als het doordeweekse Zuid-Afrika al een kluwen is, dan is er in deze stormachtige periode helemaal niemand meer

die je de situatie in een paar woorden uit de doeken kan doen zonder te simplificeren of de realiteit geweld aan te doen: de situatie is complex en verwarrend. Het Zuid-Afrika van vandaag is vooral precair. Er heerst een labiel evenwicht en het is dan ook moeilijk eenduidige voorspellingen te doen. Het apartheidssysteem, zoals we het kenden, staat op instorten en niemand verwacht dat we ooit nog terugkeren naar de glorie-dagen van het grondwettelijk racisme. Maar ook niemand kan met zekerheid zeggen dat het postapartheidstijdperk komaf zal kunnen maken met de subtielere vormen van discriminatie, die vormen die zich vertalen in educatiemogelijkheden, tewerkstelling, het hebben van een woning; in economische machtsverhoudingen en uiteindelijk ook in: het al dan niet hebben van voldoende brood op de plank (we hebben kunnen ervaren dat een aantal mensen in die mate verarmd zijn, dat genoeg te eten hebben een dagelijks probleem is!). Opmerkelijk was het bewustzijn bij de meerderheid van de mensen die we spraken dat dat inderdaad de kwestie is waar het op aan komt. Iemand drukte het zo uit: „We hebben een democratisch verkozen regering en president nodig (en hij doelde daarmee op Mandela), maar als we die hebben, dan hebben we nog niet automatisch werk. We gaan die nieuwe regering dan daarop evalueren: of ze inderdaad een beleid zal voeren dat de armen onder ons ten goede komt“. Dergelijke uitspraken komen niet voort uit een gebrek aan vertrouwen in het ANC en haar bondgenoten, ver-

re van; ze komen voort uit een klaar beseft over wat er op het spel staat.

Een zelfde redenering konden we horen bij de SACP: „Als je bekijkt wat de invloed van het ANC op de SACP is, dan is het deze dat ze (het ANC) ons (de kommunisten) heeft doen inzien dat er een nationaal aspect aan de kapitalistische onderdrukking vastzit. Naml, dat het kapitalisme het racisme gebruikt. En daarom hebben we een nationale bevrijding nodig. Wij hebben aan de andere kant bijgedragen tot de erkenning van het belang van de economische aspecten van de uitbuiting en het racisme. Als daar geen rekening mee gehouden wordt, dan gebeurt er met Zuid-Afrika wat er met zoveel Derde Wereldlanden gebeurd is na de nationale bevrijding...“

„Noem het een rechtvaardige maatschappij die aan iedereen een fatsoenlijke levensstandaard moet geven, noem het socialisme, of noem het zoals je wilt; het is duidelijk dat dat de ware inzet is van de strijd.

Het is de inzet van de onderhandelingen; in hoeverre kan er een grondwettelijk kader geschapen worden waarbinnen het mogelijk is daaraan te werken? Het is de inzet van het geweld: in hoeverre krijg je een verenigd volk verdeeld en kan je er dan over heersen zoals voorheen? Het is ook het punt waarop de onderhandelingen zijn stukgelopen. En het is het punt waarop de wijzer van de machts-seismograaf vaststaat; niet op het punt van reëel evenwicht, maar in een verlamde positie. En het is op dit punt dat de ANC-SACP-Cosatu alliantie met haar massa-acties op de proppen

kwam om de posities te deblokken. Sommigen interpreteerden de massa-akties als een ongeoorloofd machtspolitiek spelletje van de kant van het ANC. De regering en anderen hebben aan de vooravond van de akties geen gelegenheid laten voorbijgaan om de akties af te doen als een vorm van intimidatie en terreur (advertenties in de Zuid-Afrikaanse pers die stelden dat staken tegen de mensenrechten is, waren geen uitzondering), die het land verder zou meesleuren in een economisch chaos en die tientallen, zometende honderden doden als gevolg zou hebben. Zo ver is het gelukkig niet gekomen; al kon je - afgaande op wat ze verklaarden - vermoeden dat een aantal organisaties (de Inkhata Freedom Party b.v.) er wel eens voor hadden kunnen zorgen dat hun „voorspellingen” uit zouden komen... Achteraf heeft iedereen moeten toegeven dat het geen zo'n vaart had gelopen; dat de stakers en de betogers zich gedisciplineerd hadden gedragen. De boude uitspraken bleken alleen maar bedoeld te zijn geweest om de atmosfeer te verzieken.

Het oordeel van de progressieve krachten over de akties was duidelijk anders. Onmiskenbaar waren de akties een succes: een tweedaagse algemene stakingsoproep die in sommige streken voor 90 %, en nationaal voor 70 tot 80 % werd opgevoigd; betogingen en „bezettingen van de steden” die zelfs in de meest afgelegen streken doorgingen (zoals we hebben kunnen zien); een mars op Pretoria die meer mensen op de been bracht in een betoging dan ooit in Zuid-Afrika was vertoond; dat mag je zonder overdrijven een succes noemen. Maar in hoeverre de massa-akties ook tot de vooropgestelde doelen heeft geleid, daarover is men het in die kringen minder eens. Dat heeft alles te maken met het feit dat er binnen de oppositie verschillende verwachtingen t.o.v. de akties leefden. Een eerste tendens ziet het louter opportunistisch (zonder dat dat woord noodzakelijk een negatieve betekenis moet hebben): zoals De Klerk zijn positie heeft gekonsolideerd d.m.v. een „slegs vir blankes”-referendum, zo heeft het ANC haar positie willen konsolideren d.m.v. van de massa-akties. Wie slechts die verwachtingen had, die kan volledig tevreden zijn. Gezien het succes van de akties kan er geen twijfel meer bestaan over de sterkte van het ANC en haar bondgenoten. Dit feit moet bij eventuele nieuwe onderhandelingen resulteren in een betere positie voor de alliantie.

Er is echter ook een strekking die aan masse-akties en massale mobilisaties

denkt op een ad hoc-basis (om het wat oneerbiedig te zeggen). Voor hen waren de akties begin augustus ook een succes en men gelooft verder dat het scenario herhaalbaar is iedere keer de onderhandelingen op serieuze moeilijkheden stuiten. Ik persoonlijk vind zo'n strategie onhaalbaar. Ik zie niet goed in hoe je massa-akties op gang kan brengen en weer kan doen stoppen, alsof het een licht betrof dat je aan en uit kan doen. Ik vrees dat in een dergelijk scenario, de bevolking het op een bepaald moment zal laten afweten (of ze willen niet meer stoppen...).

En dan is er nog de maximale optie. Die stuurde (of stuurt) aan op niets minder dan de direkte omverwerping van het huidige regime. Als dat de bedoeling was van de aktieweek in augustus II., dan is men in de opzet niet geslaagd. Volledig mislukt is men dan echter ook niet: het succes van de akties heeft heel zeker de druk op de regering vergroot en, wat ook niet onbelangrijk is, het heeft de wereldopinie opnieuw met de neus op de feiten gedrukt.

Als je dit alles nu moet gaan uitleggen alsof het ANC en/of de alliantie hopeloos verdeeld is, dan is dat wat anders. De drie opties spreken elkaar niet tegen en liggen in zekere mate in elkaar verlengde; maar het toont wel aan dat, ten minste over de te volgen strategie, het laatste woord nog niet gezegd is.

Je moet daar dan meteen bij zeggen dat zulks ook normaal is, nu dat het keren van de tijden, de val van het oude systeem dichterbij is dan ooit. Want hoe dichterbij de overwinning op de vijand komt, hoe duidelijker je de vele koppen van het monster gaat zien, hoe moeilijker het wordt met zekerheid te zeggen welke kop je het eerst moet aanpakken om het monster het snelst te doden.

Dat het apartheidsmonster sterft, daar kan je niet aan twifelen. De vraag is alleen hoeveel onschuldige slachtoffers het nog zal maken (letterlijk of direkt, in de spiraal van geweld dat het heeft ontketend, of indirekt of figuurlijk, via de (economische) chaos waarin het het land zal gestort hebben)?

Wanted for apartheidcrimes

Het brengt me tot een laatste punt: wat met de misdaden van de apartheid? Worden die na het apartheidstijdperk zomaar vergeven?

Deze vragen leven in Zuid-Afrika bij een breed publiek. We hebben tijdens ons bezoek twee toneelstukken gezien (een van een beroepsgezelschap in Johannesburg;

en één van een amateursgezelschap - een kulturele groep van de ANC Youth League - in een afgelegen gebied in Natal) en beide hadden dat als onderwerp. Ik heb verder ook de indruk dat op z'n minst een deel van de blanke bevolking te doen heeft met een soort Vietnam-syndroom (al zou je het beter een Angola-syndroom heten). En in het land werden er verschijn-gerechtszaken georganiseerd waar men president De Klerk, ministers, politieoversten en dergelijke personen meer, bij verstek ter verantwoording roept.

Ook in deze kwestie zijn de meningen verdeeld. Men is het niet zomaar eens over de graad van verantwoordelijkheid die men de apartheidsmisdadigers kan verwijten. Ook niet over de straffen die daaraan zouden moeten vasthangen. Maar toch heerst er geen sfeer van wraak.

De overheersende mening lijkt mij deze te zijn die stelt dat de misdaden die begaan werden niet kunnen vergeten worden en de misdaden die verdoezeld geworden zijn in de loop van de jaren in de openbaarheid moeten gebracht worden. Ze moeten alle behandeld en de verantwoordelijken moeten berecht worden. Dan, en pas dan kan er eventueel gratie of amnestie verleend worden.

Als ik, bij wijze van slot nog even kan terugkomen op het toneelstuk dat we zagen in Natal (van de ANC Youth League), dan moet ik bekennen dat ik onder de indruk was van de sereniteit van en de nuancering waarmee zo'n delicate zaak op de scène werd gebracht.

Het stuk voerde een man op die zich had laten betalen door Inkatha om een aantal moorden te plegen. De man werd tegelijkertijd berecht door een „beroepsrechter” en door een volkstribunaal. De ene symboliseerde een toekomstige rechtstaat en de andere de blinde (maar misschien terechte) woede. De eerste had oren naar de rechten van de verdediging en naar het argument dat de man zich had laten betalen voor moorden omdat hij geld nodig had om zijn kinderen te voeden. Het volkstribunaal veegde het argument echter van tafel en wilde de beschuldigde ter dood brengen. Het stuk liet het publiek met de vraag achter: moet de moordenaar zomaar vrijuit gaan? Moet hij gestraft worden, en kunnen we daarbij rekening houden met verzachtende omstandigheden? Of kunnen we geen begrip opbrengen voor de situatie van de man en moet hij terechtgesteld worden? En, in dit laatste geval, zal daarmee de hoofdschuldige in de zaak ook gestraft zijn?

31 aug. '92 Jaak Perquy

Somalië: Wanhoop zonder grenzen

Boutros Ghali heeft er voor gezorgd dat dit land in het nieuws kwam. Hij verweert de wereldpers alle aandacht te hebben voor de crisis in ex-Joegoslavië en een andere brandhaard totaal te vergeten: Somalië.

Op het verhaal van een armoeland, in Afrika, dat niets te bieden heeft buiten z'n strategische ligging en alle belang verliest voor het westen na het verdwijnen van de Sovjet-Unie.

Siad Barré

Voordien werd eerst jarenlang de keizer van Ethiopië gesteund tegen Siad Barré die de kant van de Sovjet-Unie had gekozen. Maar toen in volle Ogaden-oorlog het regime in Ethiopië wijzigt en steun van de Sovjet-Unie kreeg werd door Somalië volop de kaart getrokken tegen het „Sovjet expansionisme“.

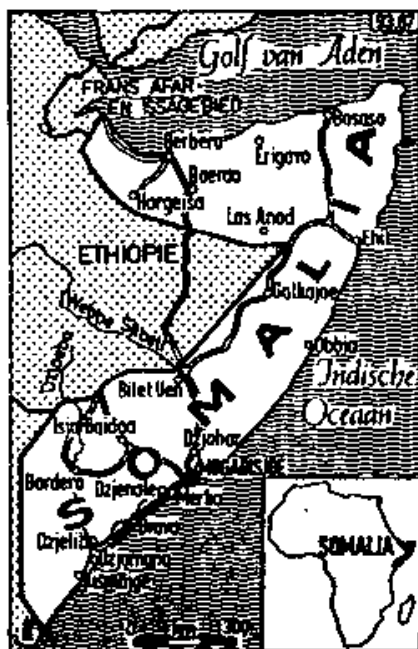
Barré heeft tijdens z'n bewind de verschillende clans tegen elkaar uitgespeeld en zo de rivaliteit gestimuleerd.

Om dit bevriend staatshoofd niet in diskrediet te brengen zweeg de buitenwereld als hij in 1988 z'n eigen bevolking bombardeert om opstanden neer te slaan. (1)

Maar de opstand breidt zich uit van het noorden naar andere streken. De laatste om de gewapende strijd te vervolgen, de Hawiye-etnie met 't VSC (Verenigd Somalisch Congres), worden meester in de hoofdstad als Siad Barré op 27 januari 1991 Mogadishoe ontvlucht. De noorderlingen, georganiseerd in de Nationale Somalische Beweging (NSB gesticht in 1981) voelen zich tekort gedaan en roepen in mei 1991 eenzijdig de Republiek Somaliland uit, die door niemand erkend wordt. Dit komt in grote lijnen overeen met de vroegere kolonie Brits Somaliland. Er zijn echter belangrijke oppositiegroepen die tegen het separatisme ageren.

Strijd om Mogadishoe

Het VSC komt ook snel in de clinch met de Ogaden-etnie en met andere Darod-groepen. De strijd om de macht brengt ook een splitsing teweeg in het VSC: een fractie onder leiding van Ali Mahdi Mohammed die zichzelf president van Somalië noemt, en generaal Mohamed Farah Aidid. Zij voeren oorlog om de controle van de

hoofdstad. Een strijd die minstens 25.000 doden heeft geëist tot een staakt-het-vuren begin maart 1992 werd overeengekomen. Deze oorlog, en de daaropvolgende plunderingen, hebben de verwoesting van Mogadishoe vervolledigd die Siad Barré was begonnen met de bombardementen op de eigen hoofdstad.

Het noordoosten is onder controle van de SSDF (Somali Salvation Democratic Front - 1978). Deze nieuwe autoriteiten hebben er een bepaalde ontwapening kunnen doorvoeren. Er werd in juni scherp opgetreden tegen religieuze ultra's. Deze streek krijgt echter haast geen internationale voedselhulp, die hoofdzakelijk op Mogadishoe en Kismajoe in het zuiden is geconcentreerd.

In de bijzonder ingewikkelde machtsverhoudingen tussen de verschillende groepen en clans speelt de controle op delen van de hoofdstad, en de luchthaven een cruciale rol. Om door een territorium te mogen moet er tax betaald worden. Om een vrachtwagen of vliegtuig te lossen ook. Een deel van de ladingen komt aan bij de tientallen „keukens“ die de NGO's in de stad hebben geïnstalleerd. NGO's betalen lokale gewapende clans om de leveringen te beschermen. Als

het hen uitkomt slaan gewapende groepjes of wijken de leveringen aan, die in beide gevallen op de markt terecht komen en de prijzen doen dalen. En in beide gevallen de vele vluchtelingen helpen voeden die naar de hoofdstad zijn gekomen sedert het einde van de gevechten. (2)

Voedselhulp

De voedselleveringen van de internationale hulporganisaties heeft heel veel mensen uit het binnenland naar de steden gelokt. Maar er is te weinig om iedereen te voeden. Daarenboven zijn velen van uitputting gestorven tijdens hun trek naar de stad.

De wereldopinie is door dit alles gealarmeerd. De hulp moet beter bij de bevolking kunnen komen, is de grote roep.

Het beschermen van de voedselleveringen door buitenlandse troepen of blauwhelmen zou de verdeling misschien kunnen bevorderen, menen sommigen. Maar tegelijkertijd wijzen anderen op het gevaar van nieuwe olie op het vuur te gooien als vreemde troepen aldus de huidige machtsverhoudingen (want controle) gaan beïnvloeden. Zij vrezen voor een nieuw opblaiend geweld dat groter zou kunnen zijn dan wat we tot nogtoe hebben gekend.

De roep naar humanitaire militaire tussenkomst is echter ook een uitstekende wegbe-reider voor andere militaire interventies.

Het lijkt er ook op dat de evoluerende militaire allianties tussen de verschillende groepen neigen naar een versterking van de positie van generaal Aidid, die kennelijk de nieuwe sterke man aan het worden is in het Centrum en in het Zuiden, tegen president Ali Mahdi.

Of het lot van de grote meerderheid van de Somalische bevolking hem kan dären is maar de vraag.

G.S.
28.8.'92

Noten

- (1) Zie het artikel van Carole Crabbé en Anne De Vlaeminck in *Vrede* nr. 288 van maart-april 1991.
- (2) *Le Monde Diplomatique*, augustus 1992.

Gorbatsjov

Het valt niet te ontkennen dat Gorbatsjov een belangrijke bijdrage leverde tot het op gang brengen van het proces van ontwapening en detente. Over de weg naar de herbronning van de Sovjetunie doorheen zijn "perestroika" en "glasnost" kunnen echter heel wat vragen gesteld worden. Het gemis aan sympathie in eigen land is hier een bevestiging van. Het ziet er naar uit dat Gorbatsjov vandaag meer bekommerd is om zijn imago in het buitenland en zijn financiële zaken dan dat hij zich zorgen maakt over de erbarmelijke toestanden waarmee de bevolking gekonfronteerd wordt. De verbeterde konferenties in de V.S. en Japan en het geflirt met Reagan, Thatcher e.a. is daar een bevestiging van. Aan de vooravond van de verkiezingen in Israël bracht hij eveneens met zijn echtgenote, op uitnodiging van de regering Shamir, een bezoek aan Israël. In een interview aan de krant "Maarets" verklaarde hij de Palestijnen van de bezette gebieden niet te willen ontmoeten. "Hun houding tijdens de Golfoorlog heeft me ontstemd. De PLO had meer konstruktieve standpunten moeten innemen" zegde hij. Zonderling... Daar waar Westerse leiders zoals de Amerikaan J. Baker, de Fransman Dumas e.a. het wel regelmatig nodig vinden de Palestijnen te gaan opzoeken, ook na de Golfoorlog, valt de rancuneuze houding van Gorbatsjov op. † Ziet er naar uit dat de man ook inzake internationale solidariteit niets geleerd heeft. † Kan verkeren... (ads)

Thailand en de mensenrechten

Thailand wordt geprezen als een Westers gezind ontwikkelingsland. Op regelmatige momenten beleeft men er wel een militaire coup maar dat neemt men er dan wel bij als een misstap. Corruptie en drugs zijn er de gewoonste zaak van de wereld om dan niet over kinderarbeid te spreken. Kom, zeg maar slavenhandel.

De sexhandel is er, met 20.000 bordelen waarin 800.000 meisjes, velen tussen amper 12 tot 14 jaar, hun "brood" verdienen, een van de meest winstgevende attracties van het Thais toerisme. In 1987 pakte de toeristische dienst zelfs uit met de slogan "Het enige Thaise fruit dat nog lekkerder is dan de doirdan (tropisch fruit): de jonge vrouwen". Kortom een uitnodiging aan de sekstoeristen. Van de 5,3 miljoen toeristen die in 1990

op de sexhoofdstad van Azië afkwamen schat met dat minimum 1 op 100 - in grote mate Duitsers - voor de sex met jonge meisjes overkwam. Maar met de sexhandel schrijft ook aids op angstwekkende wijze voorwaarts. Deskundigen denken dat er op het ogenblik tussen de 200.000 à 400.000 seropositieven zijn. Men verwacht echter dat dit zal oplopen tot 2 à 4 miljoen in het jaar 2000. Tegen 1994 verwacht men zelf reeds 30.000 aids-patiënten. Kortom Thailand gaat een catastrofe tegemoet. (ads)

Wist u dat?

Rechtse middens maken sinds geruime tijd heel wat kabaal t.o.v. de migranten die in Europa verblijven en er werkzaam zijn.

Maar ... meestal vergeet men dat, van 1900 tot 1914, niet minder dan 14 miljoen Europeanen emigreerden naar Amerika. Van 1945 tot 1960 waren er dit 8 miljoen.

Tijdens de XXe eeuw emigreerden in totaal niet minder dan 35 miljoen Europeanen naar het Amerikaans kontinent of naar Australië.

Bekentenis

Sommigen Russen zijn vandaag welkome gasten in de NAVO. Deze krijgen zelfs het woord in het blad de NAVO-kroniek. Zo lezen we in het juninummer van het maandblad een bijdrage van zekere Alexei Pushkov, adjunct-hoofdredakteur van "Moskou-Nieuws". In zijn bijdrage lezen we enkele gegevens die dan toch tot nadenken stemmen. We citeren: "Alles lijkt er op te wijzen dat Ruslands omschakeling naar een markteconomie niet meer kan worden teruggedraaid. Het blijft echter de vraag hoe het de democratische instellingen in het land zal vergaan. Tussen november en april zijn de prijzen voor industriële producten met 940 procent gestegen, de voedselproducten met 1.218 procent (vis 2.100 procent, melk 1.600, boter 4.900, kaas 3.200 en eieren 1.400 procent). Zodra zoals gepland de olie en gasprijzen worden vrijgegeven, verwacht men dat een volgende dramatische prijsstijging zal plaats vinden. De mensen worden geteisterd door een extreem hoge criminaliteit. De Russen beschrijven wat er gebeurt steeds vaker met het woord "besprendel"

dat "ongebreideld" betekent (in negatieve betekenis.)

In 1992 zal het niveau van de industriële productie die vorig jaar reeds met 14 procent was gedaald vermoedelijk nog eens met 30 procent achteruitgaan. De werkloosheid zal 10 à 15 procent gaan bedragen, waarbij gebieden die het vroeger moesten hebben van de militaire industrie extra zwaar zullen worden getroffen".

Wat een bekentenis. En als we de media moeten geloven zijn diegenen deze tegen de rampzalige situatie protesteren allemaal nostalgiekers en conservatieven. (ads)

Hypokrisie

Zich baserende op geheime Pentagon documenten maakte de Washington-Post van 4/8 bekend dat de V.S. in 1989 - dus voor de invasie van Koeweit door Irak - militaire samenwerking met Irak had voorgesteld.

Dit bericht werd enkele dagen later door het Pentagon bevestigd.

De Washington-Post wees er op dat Bush aan zijn administratie een militair en geneeskundig uitwisselingsprogramma aan Bagdad had aangeboden. Hierbij werd de opleiding van Iraakse soldaten vooropgezet met de bedoeling de invloed van de V.S. in het Iraakse leger aan te wakkeren. Deze informatie en uitlatingen van de Amerikaanse ambassadeur t.o.v. Iraakse politieke verantwoordelijken hebben uiteindelijk de bezetting van Koeweit door Irak aangemoedigd. Bevestigt dit niet eens te meer de dubbelzinnige houding van de V.S. in de Golfkrisis? (ads)

Zo zijn ze ...

CVP-volksvertegenwoordiger Paul De Keersmaeker, van 1981 tot maart 1991 staatssecretaris van Landbouw en Europese Zaken, zoekt nog iets mee te pikken.

In maart 1992 werd hij reeds opgenomen in de raad van bestuur van de brouwerijgroep Interbrew. De Confederatie der Brouwerijen van België (CBB) heeft de 64-jarige volksvertegenwoordiger recent tot voorzitter gekozen. „De Belgische brouwers rekenen op zijn goede contacten met de politieke en economische wereld zowel in binnen en buitenland" schrijft De Standaard (3/7/92). Commentaar is vanzelfsprekend overbodig. (ads)

Het verdrag van Maastricht: Naar een ontbinding van de Europese Gemeenschap?

Ik heb de volledige tekst van het verdrag van Maastricht in handen gekregen, in zijn Franstalige versie, onder de vorm van een bijlage van het PCF-dagblad "L'Humanité". Die volledige tekst omvat, in tamelijk kleine druk, niet minder dan 24 krantenbladzijden van zeer groot formaat; dat is vermoedelijk meer dan b.v. de recente boekjes van Frank Vandenbroucke of Guy Verhofstadt.

De lectuur ervan is ongeveer zo boeiend als die van de statuten van een vzw. Een eerste conclusie: je kunt er zeker van zijn dat de overweldigende meerderheid van de bevolking van de betrokken landen die tekst nooit heeft gelezen noch zal lezen; dat er b.v. onder de duizenden mensen die deze zomer de Gentse feesten hebben gevierd vermoedelijk niet één was die hem ook maar ooit in handen had; en zelfs dat wellicht enkel een kleine minderheid van de Belgische volksvertegenwoordigers die tekst werkelijk voluit heeft gelezen alvorens hem goed te keuren, zoals inmiddels reeds gebeurd is.

Feodaal

Het tweede wat opvalt is, door wie dit verdrag werd afgesloten; onderaan staat er namelijk: "Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen ... For Hende Majestaet Danmarks Dronning", enz., tot en met "Peló Presidente de la República Portuguesa ... Thar ceann Uachtarán na hEireann ...", ondertekend telkens door twee door hen gemachtigden (de ministers van Buitenlandse zaken en van Financiën). Het geheel is dus een monument van ons feodaal verleden terwille waarvan het recht om internationale verdragen af te sluiten nog steeds berust bij onze vorsten of hun presidentiële opvolgers. Weliswaar moeten dergelijke verdragen dan óók geratificeerd worden door de nationale parlementen; maar in tegenstelling met (andere) wetsvoorstellen kunnen ze door zo'n parlement niet gemendeerd, niet herwerkt en bijgevolg eigenlijk ook niet bediscussieerd worden, maar enkel één en al goedgekeurd of verworpen. En dit terwijl het een verdrag zoals dat van Maastricht veel diepergaande uitwerkingen heeft (of zou hebben) op de (nationale) samenleving dan eender welke fei omstreden nationale wetgeving of zelfs grondwetswijziging (zoals er b.v. beoogd werd in de ondertussen opgedoekte "dialoog van gemeenschap tot gemeenschap" in België). De (positieve) beslissing over het verdrag van Maastricht werd dan ook door de Belgische kamer van volksvertegenwoordigers genomen binnen de twee dagen; en zelfs zó lang heeft het enkel ge-

duurd omdat men op de eerste dag ... niet in aantal was.

Denemarken

Toch zou men zich óók kunnen afvragen: heeft het eigenlijk zóveel belang? Want ten eerste zou nu al kunnen vaststaan dat het verdrag nooit kan in voege treden. In de slotbepalingen staat immers uitdrukkelijk: "dit verdrag zal in voege treden op 10 januari 1993, op voorwaarde dat het door alle landen geratificeerd werd, of de eerste van de maand die volgt op de ratificatie door het laatste land". Welnu, zoals be-

kend werd het verdrag afgewezen, in een referendum, door de bevolking van Denemarken en kan het bijgevolg (eigenlijk?) niet meer geratificeerd worden door het Deense parlement. (Zoveel jaren geleden werd het toen afgesloten verdrag over de oprichting van een "Europese verdedigingsgemeenschap" uiteindelijk niet geratificeerd door het Franse parlement, en verviel; Koning Boudewijn had het voorzichtigheidshalve ook nog niet ondertekend hoewel het door het Belgisch parlement was goedgekeurd.) Er is wel bij het verdrag een "protocol" gevoegd "over bepaalde schikkingen betreffende Dene-

Convergentie-indicatoren 1991

	openbare schuld % v.h. BNP	staatsdeficit % v.h. BNP	inflatie	intrestvoelen op lange term.	muntslang
Maastricht normen	60 % max	- 3 % max	4,3 % max	10,6 % max	marge 2,25 %
België	129,4	- 6,4	3,2	9,3	ja
Denemarken	66,7	- 1,7	2,4	10,1	ja
Duitsland	46,2	- 3,2	3,5	8,6	ja
Griekenland	96,4	-17,9	16,3	21,0	neen
Frankrijk	47,2	-1,5	3,0	9,0	ja
Gr.-Britannië	43,8	-1,9	6,5	9,9	neen
Ierland	102,0	-4,1	3,0	9,2	ja
Italië	101,2	-3,0	6,4	12,9	ja
Luxemburg	6,9	2,0	3,4	8,2	ja
Nederland	78,4	-4,4	3,2	8,9	ja
Portugal	64,7	-3,4	11,7	17,1	neen
Spanje	45,6	-3,0	8,9	12,4	neen
Europe v.d. 12	61,8	-4,3	5,0	10,4	

Deze tabel geeft een overzicht van de convergentie van de economieën van de 12 volgens de normen die Maastricht is overeengekomen. De realisering van de gestelde normen zal bepalen wie mee mag doen met de eenheidsmunt, in 1997 of 1999 ten laatste. De grijze vlakken duiden de gebieden aan die boven de afgesproken normen liggen.

marken" dat waarschijnlijk zou kunnen dienen om de daarmee aangehaalde slotbepalingen niet letterlijk te moeten toepassen en het verdrag als geldig te beschouwen ook zonder een ratificatie door Denemarken.

Convergentie-normen

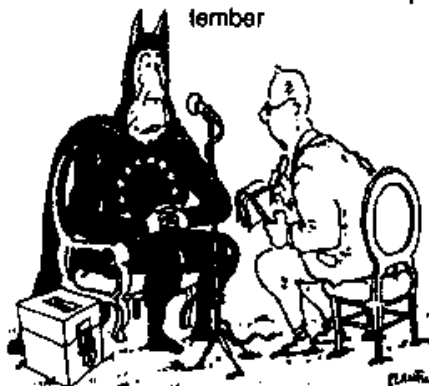
Ten tweede zijn er echter in het verdrag bepaalde normen vastgesteld die elk land moet vervullen om effectief te kunnen toetreden tot de voorgestelde "Europese unie" en, meer bepaald, haar kernstuk, de muntunie: de fameuze "convergentienormen". En die normen zijn van dien aard dat van de twaalf betrokken landen vijf onmiddellijk uit de boot vallen terwille van hun te grote staatsschuld, te hoog deficit op de jaarlijkse staatsbegroting, te hoge inflatie, te hoge intrestvoet voor leningen op lange termijn en/of hun niet deel uitmaken van het nu reeds bestaande "Europees muntstelsel": Griekenland, Ierland, Italië, Spanje en Portugal. Groot-Brittannië van zijn kant heeft, (atweer!) in een "protocol" toegevoegd aan het verdrag, laten verklaaren dat het feit dat zijn vertegenwoordigers het hebben ondertekend niet betekent dat dit land daadwerkelijk de "unie" wenst bij te treden of ook maar het verdrag ter ratificatie zal voorleggen aan zijn parlement. Maar ook Nederland voldoet voorlopig niet aan de gestelde normen (terwille van een te hoge staatsschuld en een te groot jaarlijks deficit), en zeker België niet. Men heeft ons op alle manieren voorgoedhouden dat België om te kunnen toetreden tot de "unie" zijn jaarlijks deficit van (in 1991) -6,4 % van het BNP moet terugbrengen naar niet meer dan 3 %. Maar iedereen zwijgt erover dat dit geenszins zal volstaan: volgens het verdrag mag de overheidsschuld van een land dat wil meedoen niet meer bedragen dan maximaal 60 % van zijn BNP, maar in België bedraagt die schuld tegenwoordig (in 1991) niet minder dan 129,4 % van het BNP, veruit meer dan zelfs in Ierland, Italië en Griekenland het geval is. Er kan ook geen sprake van zijn die Belgische staatsschuld in afzienbare tijd te verminderen, gezien men er hooguit mee bezig is haar verdere jaarlijkse aangroei (door het bijkomend deficit) enigszins af te remmen.

De landen die overblijven om eventueel de bedoelde Europese unie te vormen, zijn dan enkel nog Duitsland, Frankrijk, Luxemburg en, althans wat de naleving van de normen betreft, ironisch genoeg - Denemarken!

Splitting

Door zowat "iedereen" werd en wordt het verdrag van Maastricht voorgesteld als

Mijn film „Maastrichtman" komt uit in september

uit de mond

zijnde een nieuwe belangrijke stap naar een verdergaande hechte eenmaking van het Europa van "de twaalf". Zo staat het ook letterlijk in het begin van de verdragstekst zelf: "Dit verdrag markeert een nieuwe etappe in het proces van schepping van een steeds nauwere unie van de volken van Europa, waarbij de beslissingen zo nauw mogelijk bij de burger genomen worden". Wat dit laatste betreft, zie mijn bovenstaande opmerkingen over de totstandkoming van het verdrag. (Na lectuur van de boodschap van Koning Boudewijn naar aanleiding van de nationale feestdag vrees ik weliswaar dat ook hij de tekst van het verdrag niet eens heeft gelezen.) En wat betreft de "steeds nauwere unie", komt het verdrag in feite erop neer de "gemeenschap" inderdaad aanzienlijk te vernauwen - nl. tot Duitsland, Frankrijk en Luxemburg, m.a.w. de tot nog toe bestaande Europese gemeenschap te ontbinden en op te splitsen! Of om het iets meer euforisch uit te drukken: de Europese gemeenschap wordt opgesplitst in een nieuwe "kern" en een ruime "periferie"; en wat de relatie tussen "kern" en "periferie" zal zijn, kan men nu reeds aflezen uit de manier waarop de betrokken landen "voorwaarden" worden opgelegd voor hun toetreding tot de unie, en met sancties worden bedreigd indien ze niet voldoende inspanningen leveren om die voorwaarden te vervullen, b.v. door 'de Europese investeringsbank uit te nodigen om haar politiek van leningen aan het betrokken land te herzien" (artikel 104C, §11). In ieder geval zullen de landen die aan bedoelde voorwaarden niet voldoen voor de toekomst uitgesloten worden uit de belangrijkste beslissingsorganen (dat heet dan, in de Franse tekst, "une dérogation"). Het wordt dus een relatie "kern"- "periferie", vergelijkbaar met deze tussen het IMF en de Derde-wereld-landen. Vreemd genoeg heeft men

nu in Maastricht al die landen van het nieuwe "Derde-Europa" ertoe verplicht om uitdrukkelijk in te stemmen met hun eigen toekomstige uitsluiting uit wat tot nog toe ook hun Europa kon heten!

Waarom?

Wat zou er nu eigenlijk allemaal achter zitten? Je kunt natuurlijk naar oude gewoonte kortweg antwoorden: zeker de belangen van het groot kapitaal, en je zou er met dit antwoord zeker niet ver naast zijn. Maar waarom zou dan zoveel jaar geleden het belang van het groot kapitaal de vorming van een Europese gemeenschap geeïst hebben, en nu intengendeel haar ontbinding? Ooit schreef Marx het volgende: "wanneer het loonpeil in één land, b.v. de Verenigde Staten, hoger ligt dan in een ander, b.v. Engeland, dan kun je dit verschil van het loonpeil uitleggen door een verschil in de wil van de Amerikaanse en van de Engelse kapitalist; een methode die ongetwijfeld de studie niet enkel van de economische maar ook van alle andere verschijnselen heel iets zou vergemakkelijken. Zelfs in dit geval moest nog steeds de vraag toegelaten worden waarom de wil van de Amerikaanse kapitalist dan zou verschillen van die van de Engelse... Zeker is het de wil van de kapitalist te pakken wat hij kan pakken. Maar voor ons komt het erop aan, niet te zwanken over zijn wil, maar zijn macht te onderzoeken, de grenzen van deze macht en het karakter van deze grenzen" (MEW, 16, 105).

Toch moeten we ons op de eerste plaats de vraag stellen: wat kan eigenlijk de bedoeling zijn van het voorstel vevat in het verdrag van Maastricht? Het met een voorstel bedoelde kan soms (nl. als het voorstel zelf doelmatig is) afgelezen worden uit de gevolgen van zijn invulling. Beschouwen we dus die gevolgen voor de landen die riskeren uitgesloten te worden uit de nieuwe unie, waaronder België. Iedereen is het erover eens dat die landen als ze niet kunnen toetreden tot de "EMU", hun nationale munten zullen moeten devalueren t.o.v. de nieuwe eenheidsmunt (b.v. zal de Belgische frank "de mark moeten isoleren"). En wat kunnen landen zoals België eigenlijk doen om de "convergentienormen" alsnog te halen? Ze hebben nog maar één middel in handen, nl. nog eens hun nationale munten fors te devalueren! Want dat zou hun export aanzwengelen (en de import duurder maken) en zodoende de groei van hun BNP in de hand werken, de tewerkstelling bevorderen (en daarmee de sociale lasten verminderen) en de belastingsopbrengst verhogen; en t.o.v. een groter BNP stellen zelfs een onverminderd deficit en een on-

verminderde staatsschuld een geringer percentage voor. Indien de bedreigde landen echter ook die weg niet willen bewandelen, blijft hen nog de laatste hoop dat ze toch nog zullen opgenomen worden in de muntunie, spijts het feit dat ze nog steeds niet beantwoorden aan de gestelde normen; die mogelijkheid wordt inderdaad ook in het verdrag zelf, spijts al zijn strenge normen, min of meer duidelijk opgehouden (artikel 104C, §§3 en 6). Maar natuurlijk zal ook in dit geval de opname in de unie enkel kunnen gebeuren op basis van een nogal laag ingeschatte waarde van de inbreng van de desbetreffende nationale munten in de nieuwe eenheidsmunt - m.a.w. nog eens onder de vorm van een forse devaluatie van die munten.

Verarming

Kortom, al de nationale munten van bijna al de landen van de Europese gemeenschap, met de uitzondering enkel

van Duitsland en Frankrijk, zijn hoedan- ook aan een substantiële devaluatie toe. (Men zou er dus best, ook in België, onmiddellijk toe overgaan, indien nl. een goede politiek, volgens de oude Talleyrand, erin moet bestaan "à prévoir l'inévitable et à en précipiter l'avènement") Maar was dat dan echter ook het doel van hen die het verdrag van Maastricht hebben be- raamd? Ik durf er eigenlijk nauwelijks aan twifelen. Ik heb er boven enkele gevolgen van een devaluatie opgesomd (meer export, meer groei, meer tewerkstelling, enz.) die door naïevelingen als nogal "positief" zouden kunnen beschouwd worden. In essentie echter betekent de devaluatie van een nationale munt dat de burgers van het desbetreffende land méér zullen moeten leveren (en dus ook meer zullen moeten werken) in ruil voor dezelfde massa goederen en diensten die ze wensen, of genoodzaakt zijn, te importeren uit een ander land (met een sterkere munt). En dit is de "klassieke" weg naar de verarming.

Vermoedelijk hebben de Duitsers en de Fransen ondervonden dat hun sterke munten, in de Europese gemeenschap onder haar tegenwoordige vorm (met haar "Europees muntsysteem", niet te verwarren met de geplande "muntunie"), al teveel mede moeten opdraaien voor de armoe- zaaiers van Dublin tot Athene; en hebben ze daarom ertoe besloten die Europese gemeenschap in haar tegenwoordige vorm "los te laten" en te vervangen door een nieuwe blok: Duitsland en Frankrijk, wellicht toch nog met de BENELUX erbij, liefst echter nog samen met Zwitserland, Oostenrijk en Zweden.

Begrijpen we dan toch iets meer van de "macht" van het kapitalisme, van "de grenzen van deze macht" en "het karakter van deze grenzen"?

Rudolf Boehm
12 augustus 1992

Maastricht Woorden en daden

Aan de vooravond van het Deens referendum over het Verdrag van Maastricht zegde Karel Van Miert, Belgisch lid van de Europese Commissie, o.m. in een interview aan het dagblad "Le Soir" (1/6/92): "Zo één staat het Verdrag van Maastricht niet ratificeert is het mislukt. Het is een akkoord dat onder twaalf is afgesloten. Iedereen moet het ratificeren vóór het in voege kan komen"...

Een paar dagen na de uitslag van het Deense referendum waarin de meerderheid van de Deense bevolking het verdrag verworpen had, verklaarde President Mitterrand echter: "De Europese Unie komt er, desnoods met minder dan twaalf lidstaten. Als een of meerdere lidstaten weigeren het verdrag van Maastricht te ratificeren komt de Europese Unie er toch "zonder nieuwe onderhandelingen en zonder veranderingen"..." Als het niet gaat met 12, dan maar met 11 en desnoods met 10 zegde de woordvoerder van de President.

En ... zo ziet men dat voorafgekomen overeenkomsten, "pour le besoin de la cause" overboord worden gegooid. In naam van de democratie?

Maastricht is Europa niet

In Frankrijk zal op 20 september een referendum plaats hebben over het Verdrag van Maastricht. In verschillende middens wordt een aktie gevoerd tegen de ratificatie en dus om neen te stemmen aan de vraag die door President Mitterrand gesteld wordt. In de oppositiepartijen, RPR en UDF, hebben zich reeds een tachtigtal volksvertegenwoordigers en senatoren uitgesproken tegen Maastricht. De Kommunisten die een campagne hadden gevoerd voor het organiseren van een referendum roepen eveneens

op om neen te stemmen. Ook de socialist en vroegere minister Chevenement spreekt zich uit voor het neen. Een aantal linkse politici en intellectuelen o.m. Alain Krivine (Trotskisten), Didier Motchane (P.S.), Max Gallo (P.S.), Anicet Le Pors (K.P.), Prof. René Dumont (ecoloog en gewezen Presidentskandidaat in 1974), Didier Daeninckx (schrijver), Jean Ferrat (zanger), Gilles Perault (schrijver), Siné (bekend Cartoonist) e.a. hebben een oproep gepubliceerd "Voor Europa en tegen Maastricht". Hierin zeg- gen deze o.m.: "Maastricht is ons Europa niet. Het is het Europa van het geld en de

koopwaar tegen dit van de vrouwen en mannen. Het is het Europa van de ban- ken en rechters tegen dit van de burgers. Het is een economisch egoïstisch ge- heel dat vruchtbare gronden braak legt in een woestijn van ellende in deze wereld. Het is een fort, geïntegreerd in de Atlan- tische Alliantie onder Amerikaanse he- gemonie klaar voor nieuwe Golfoorlogen en dus uiteindelijk vreemdelingenhaat. De inzet van het referendum is niet voor of tegen Europa maar dit verdrag, deze heilige alliantie van de rijken tegen de armen, die naties verwerpen om beter de democratische expressies te verstikken.

Ons neen aan Maastricht betekent niet dat we de rug toekeren aan Europa, of een neen aan een Europees internationalisme, maar voor een sociaal Europa voor de burger, faktor voor gelijkheid en gerechtigheid tussen de volkeren van de ganse wereld".

Komitee voor een ander Europa

Gaullisten, kommunisten en socialisten hebben zich in Frankrijk verenigd in een komitee voor een ander Europa. Ze willen campagne voeren voor een neen aan Maastricht dat de getuigenis is van een technokratisch Europa dat zich afhankelijk opstelt van de Verenigde Staten, Oost-Europa uitsluit en de ongelijkheden versterkt.

De oproep werd onterkend door Georges Materon (direkt. Témoignage Chrétien); Didier Motchane (PS - medewerker van J.P. Chevènement); Jean Ristat (direkt. v.d. Lettre Française); Bernard Langlois (direkt. v. "Politis"); René Andrieu (gevozen direkt. v. l'Humanité); Pierre Lefranc - (vereniging v.d. vrienden van de Gaulle); oud-Gaullistisch minister Léo Hamon; Marie Christine Oulas, Europarlementlid van de Groenen; Prof. Alain Cotton e.a.

Europarlementleden tegen Maastricht

Vijftien Europarlementleden uit verschillende fracties uit de tien lidstaten hebben samen een initiatiefgroep opgericht tegen het verdrag van Maastricht.

Deze groep is samengesteld uit vier leden van de Linkse Coalitie: R. Picquet (Frankrijk), Y. Kaufmann (Duitsland), V. Ephrémidos (Griekenland) en J.M. De Silva (Portugal). Vier groene Parlementsleden: C. Roth en W. Tekampfer (Duitsland), P. Lanoe (België) en H. Verbeek (Nederland). Drie van de socialistische fractie: A. Falconer en M. Hindley (Groot-Brittannië), M. Gallo (Frankrijk). Twee van de Linkse Europese Eenheid: L. Castellina (Italië) en D. Gerchty (Ierland). Twee van de Regenboogfractie: J.P. Bonde (Denemarken) en D. Permont (Duitsland).

Bekentenis

Willy Claes, Minister van Buitenlandse Zaken, werd verkozen tot voorzitter van de Unie van Socialistische Partijen van de E.G. Tijdens die gelegenheid pleitte hij voor de ratificatie van het verdrag van Maastricht "al is het niet perfect".

De sociale dimensie komt er weinig in aan bod en het Europees Parlement zou meer bevoegdheid moeten krijgen voegde hij er aan toe.

Met andere woorden de onderhandelaars van Maastricht hebben slecht werk geleverd, in ieder geval voor de werkende bevolking en de democratie.

Zonderling. Als men dit weet waarom pleit hij dan voor de ondertekening van het verdrag van Maastricht dat voor een socialist niet beantwoordt aan de noodzakelijke sociale dimensie?

Waarom dan niet eisen dat, vooraleer te ondertekenen, nieuwe en ernstige onderhandelingen zouden plaats hebben? Teveel gevraagd?

De maffia van Europa

Volgens de Britse zondagskrant "The Observer" wordt jaarlijks 140 miljard fr. schief geslagen uit de kas van de Europese Gemeenschap, dank zij foutief aangevraagde subsidies e.a. soortgelijke fraudes van allerlei aard.

Het gaat hier o.m. om fraudezaken die gepleegd worden door handige niet-scrupuleuze handelaren in voedingswaren gekoppeld aan subsidies in het kader van het E.G. handelsbeleid. "The Observer" geeft als voorbeelden... Franse tarwe die naar Duitsland vervoerd wordt en daar weer wordt verpakt om Duitse export subsidies te ontvangen, Siciliaanse olijven die van olijfgaard naar olijfgaard vervoerd worden en zo subsidies opstrijken, een Brits bedrijf gespecialiseerd in vlees dat zijn douaneverklaringen invult als de controle gesloten is of een Duitse groep die haar eigen douanepost heeft opgericht en vervalste uitvoerdokumenten aan haar vrienden levert. Kortom 140 miljard is geen bagatelie wat er op wijst dat het hier niet om kleine trafikanten gaat. Nogmaals een bewijs dat er geen enkele ernstige controle is en dat, dank zij Maastricht, de Europese maffia nog meer kans krijgt om zich te verenigen om de gemeenschap voor schot te zetten. (ads)

Manipulatie

De Franse regering heeft aan een publiciteitsfirma de opdracht gegeven een campagne op te zetten voor een "ja" stem tijdens het referendum van 20 september. Hiervoor werden maar efftjes 25 miljoen F.F. (150 miljoen B.F.) uitgetrokken. Dit bedrag is bestemd voor de aankoop van advertenties in de kranten, en het drukken en huren van 6.814 aanplakborden. Een speciale T.V. "clip" was eveneens voorzien die dagelijks moest worden uitgezonden maar tengevolge het protest van organisaties en prominenten werd hiervan afgezien.

Het ministerie van Europese Zaken heeft eveneens de rondreis voorzien in talrijke steden van speciale EURO-bussen waarbij aan de gemeenten gevraagd werd voor een goede standplaats in te staan en een deel van de kosten te dragen.

Nu moet men weten dat het hier om regeeringsuitgaven gaat wat eigenlijk toch een eenzijdig misbruik is van gemeenschapsgelden. De voorstanders van het "neen" zullen nu ook de pro-paganda van de voorstanders van het "ja" moeten betalen.

Alhoewel volgens de recente opiniepeilingen het aantal "ja" stemmers ± 53 % bedraagt en het aantal "neen" stemmers op dit ogenblik 47 %, heeft de regering toch besloten haast 80 % van de spreektijd voor de voorstanders van de "ja" uit te trekken. Zo ging ze uit van een verdeling van de spreektijd op basis van de vertegenwoordiging van de partijen in het Parlement.

De P.S. krijgt zo 47 minuten voor zijn rekening (waarvan ze niets wil afstaan aan de groep Chevènement die toch 8 tot 10 % van de P.S. vertegenwoordigt), 30 minuten voor de R.P.R., 22 minuten voor de FDF, 15 minuten voor de Centristen en 6 minuten voor de Kommunisten. Partijen zoals de Groenen en het F.N. die tijdens de recente regionale verkiezingen meer dan 6 % van de stemmen haalden krijgen eveneens 6 minuten.

De openbare zender Antennes 2 die, tegen alle gewoontes in, toch vier uitzendingen verzorgt van "L'Heure de la Vérité" zal er drie houden met sprekers die het "ja" aanprijzen en slechts één met een rechtse voorstander van het "neen".

Komt daarbij nog dat de Premier op 19/8 gedurende het ganse journaal van 20 u. de kans krijgt om voor het "ja" op te roepen en dat President Mitterrand nog een speciale toespraak zal houden. (ads)

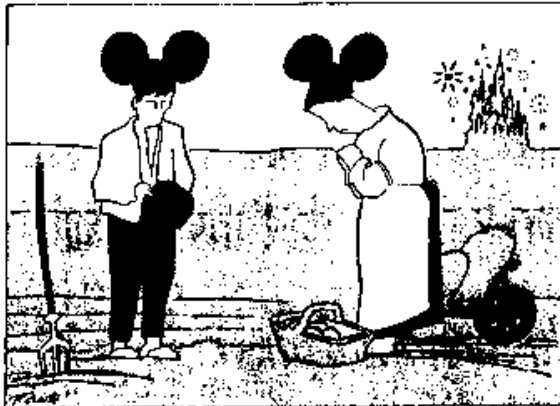
Is Euro-Disney het imperium van afpersers?

Sinds 1928 overspoelt Disney de kinderwereld. De kleine muis heeft sindsdien multinationale allures aangenomen en gebruikt methoden van de grote Amerikaanse "Big Boss", waar het overigens een filiaal van is. Kreeg het Franse volk Euro-Disney zo maar cadeau? Na lawines van tegemoetkomingen, zowel financiële als materiële vanwege de Franse staat, kreeg Parijs de voorkeur. En Mickey, de kleine muis, kon onophoudend de kassa laten rinkelen...

In maart '92 werden er in het station Saint Lazare werken uitgevoerd om het grote uurwerk te laten verdwijnen, want een reusachtige Mickey Mouse versiert nu het station en verwelkomt de pendelaars sinds ettelijke maanden. Dit lijkt wel op een methodisch engagement om averechts te rekenen met als hoogtepunt 12 april, de openingsdag. Dan ging immers het vijfde pretpark van de Disney-groep open, het eerste in Europa en dit op een dertigtal km van de hoofdstad, in de nabijheid van Marne-la-Vallée.

"Er was eens..." Deze episode begon in het veel te ruime bureau in Hollywood op 22 september '84. Michael Eisner, een overloper van ABC en Paramount, die daar had afgehaakt om de begeerde job van PDG, zeg maar zaakvoerder, van Walt Disney Productions te worden. Deze man en zijn staf zullen een imperium vestigen. Met de enorme geldmiddelen waarover ze beschikten moest dat lukken. Tijdens de volgende zeven jaar is het bedrijf tot op de eerste plaats geklommen van de pretparkgiganten. De bestaande inplantingen in Orlando (Florida) en in Tokio ondergingen een metamorfose want ze werden de speerpunten om Europa te veroveren. De maatschappij Disney viseerde ons continent al van in '78! Eén belangrijk basisprincipe ligt eraan ten grondslag: de controle verwerven over terreinen, de interne handel, de omgeving van het pretpark en niet in het minst over de mensen. Eisner en zijn staf weten bij ondervinding dat elk Disney-park een explosie veroorzaakt in de bouwsector en ook de grondspeculatie ten top voert. Zowel in Orlando als in Tokio is Disney geen eigenaar van de gronden van de inplanting en evenmin van de omliggende terreinen. In Marne-la-Vallée werden slechts 60 ha van de 1.943 ha d.i. 3% aangekocht! Op termijn zullen er 700.000 m² ter beschikking worden gesteld voor bureaus en 750.000 m² voor handelszaken en banken. Ook voorziet men 18.200 hotelkamers. Dit alles werd als een geschenkenpakket door de Franse overheid aan het Disney-park gegeven... Maar er is meer. Laurent Fabius tekende op 19

december '85 een intentieovereenkomst en Jacques Chirac onderschreef op 24 maart '87 een bindend kontrakt. Het betreffende pretparkproject werd van nationale betekenis geacht. Daarom werden er publieke investeringen gepland. Ook voorzagen men in een financiële tegemoetkoming, niettegenstaande er al een verlaagde financiële tussenkomst door het pretpark bedongen werd. Disney kreeg de absolute controle over alle instellingen in een zone van 10 km omheen Euro-Disney! Wat uiteraard een flagrante inbreuk betekent in strijd is met het nationaal belang.

Herstructurering van Ile-de-France

Euro-Disney werd ingeschakeld in het kader van de herstructurering van Ile-de-France. De bedoeling is om van de Parijse regio een Europese financiële en toeristische luxemplaats te maken ter vervanging van de verdwijnende industrie. De machthebbers sparen geen moeite om dit alles te rechtvaardigen. Disney kondigde 12 duizend jobs aan. Maar welke soort werkplaatsen heeft men op het oog? Wat is de inhoud ervan? Voor wat eigenlijk de totaliteit betreft zijn het jobs in de dienstensector, onderbetaald, zonder kwaliteitsgarantie en met arbeidsvoorwaarden die voorbijgaan aan enig inzicht. In zes jaar tijd steeg het aantal werklozen van 40-duizend naar een 50-

duizendtal, waarvan duizenden tengevolge sluiting van bedrijven uit de productieve sector. Maar er zijn ook nog andere aspecten die men in vraag stelt en die de onrust doen toenemen. Denken we maar aan de vernietiging van het milieu en het probleem van het afval wat bij heel wat organisaties, bij de bevolking en haar verkozenen terecht woede opwekt. Dat is des te erger daar er aan de lokale bevolking geen voorafgaand advies werd gevraagd. Meer nog, er werden geen consultaties gehouden en informatie met betrekking tot het vestigen van Euro-Disney bleef achterwege. Erger nog, het betreden van de werken werd stelselmatig geweigerd. Kortom, Euro-Disney heeft de allures aangenomen van een werkelijke enclave, een apart koninkrijkje!

Chessy

Olivier Bourjot, de burgemeester van Chessy, ontving een fax uitgaande van de onderprefectuur van Seine et Marne met als hoofding "République Française" en... een Mickeykop als zegel! Is dit officieel stuk gericht aan de eerste magistrat van een gemeente van 1150 inwoners slechts een lachertje? Helemaal niet, want er wordt verordend dat er tegen '93 minstens 750 nieuwe woningen dienen gebouwd, terwijl het dorp slechts 400 woningen telt. Eigenlijk moesten het er 1200 worden, maar de gemeenteraad heeft het aantal op 750 kunnen terugbrengen. Al met al zal Euro-Disney met zijn 750 woonplaatsen tegenover de 400 bestaande een politiek overwicht hebben. Als we weten dat het dorp Chessy al tweederde van de 574 ha heeft moeten afstaan is dit helemaal geen fictie.

Die overweldiging gaat ook op een ander terrein door. Al 120 avonden per jaar en dit vanaf 22.30 uur, wordt er vuurwerk afgeschoten, zodat de ruiten ervan rinkelen. De prefekt van Seine en Marne liet al weten dat Disney dat mag, want dat behoort nu eenmaal bij een pretpark...

Laten we Robert Fitzpatrick, ook een PDG van Euro-Disney, aan het woord: "Ik zie in Euro-Disney drie trefpunten: primo

een stevige basis voor investeerders, inzonderheid institutioneel, secundo de zeer belangrijke plaats die het pretpark inneemt in de Franse economie en tertio het feit dat we voortaan een wezenlijk deel uitmaken van voornoemde economie".

Volgens Joé Flower, auteur van het werk "Disney, les managers du rêve" ontbreekt Donald Duc, de stoute eend, in het pretpark, want haar devies luidt als volgt: "Ik kan geld maken met gelijk wat, want ik ben geen speler, ik ben een zakenman".

Inderdaad, wanneer Minnie, Mickey's muizenvrouwje, met haar oogjes knippert, legt de Franse staat zich op zijn buik. Autostrades worden omgelegd, het station RER wordt gebouwd en de TGV komt er zo aan... om nog maar te zwijgen van de losgebroken geldstroom.

Bronnen:

- "Humanité Dimanche" - "Disney, les managers du rêve" Joé Flower.
- "Un projet sans intérêt public?" Alain Lipietz.
- "La mariée n'est pas si belle...".

Wat het allemaal kost

Officieel kost Euro-Disney minder dan 3 miljard Franse frank. Maar dat is slechts het topje van de ijsberg. De "Caisse des dépôts et consignations" heeft 4,8 miljard tegen 7,85 % met een looptijd van 20 jaar geleend. Met inbegrip van 2,5 % bonificaties betekent dit nog eens bijna 2 miljard Franse frank in 20 jaar. Daarenboven heeft Euro-Disney de BTW op pretparken, die normaal 18,6 % bedraagt, door de regering laten terugbrengen op 5,5 %, wat een fiscaal cadeau betekent van 200 miljoen Franse frank per jaar. Tenslotte heeft dit pretpark het recht verkregen om zijn installaties te amortiseren op 10 jaar in plaats van op 20 jaar, gebruikelijk voor dergelijke investeringen. En de Franse belastingbetaler moet voor dit alles opdraaien. In totaal gaat het toch om 10 miljard die dient gevoegd bij de 3 miljard Franse frank voor infrastructuurkosten!

Tengevolge een sluwe strategie is Euro-Disney erin geslaagd om ook onrechtstreeks de Franse staat, lees de Fransman, flink te pluimen. Alain Lipietz, auteur van het boek "Un projet sans intérêt public?" dat in '87 verscheen, berekende dat de weg- en freingebruikers tengevolge de overbelasting van die verkeersmiddelen zo'n stordige één miljard Franse frank per jaar zullen betalen. Dan moeten we er nog de sociale onkosten bijrekenen zoals geluidshinder, vervuiling en verkeersongevallen. Pierre Merlin, professor aan de universiteit van Parijs 1 en voorzitter van het Franse Instituut voor de Urbanisatie, raamt de bijkomende onkosten op zo'n 150 miljoen Franse frank. En toch is dit niet alles, want daar bovenop komt nog de vastgoedoperatie van 1948 ha tegen 11,10 Franse frank de m² door de Franse staat aangekocht en dit in "t algemeen belang".

Een 400-tal bedrijven, vooral onderaannemers, eisen 850 miljoen tengevolge kredietoverschrijdingen. De Disneymaatschappij heeft al bij voorbaat de Franse rechtbanken onbevoegd verklaard om die geschillen te behandelen...

Om een te lang en te triest verhaal kort te maken, de Franse staat heeft ten minste 13 miljard Franse frank, d.i. om en bij de één miljard per werkplaats geïnvesteerd, terwijl Euro-Disneyland, de banken en de aandeelhouders enorme winsten verwezenlijken...

Terugblik

De olympiade te Barcelona in 1936

Begin 1936 dacht de toenmalige regering van Spanje er aan de vijfde verjaardag van de stichting der Spaanse Republiek te vieren met de organisatie van een „VOLKSOLYMPIADE". Deze Olympiade zou tevens moeten uitgroeien tot tegenhanger van de Olympiade die het toenmalig Internationaal Olympisch Comité zou laten doorgaan te Berlijn, hoofdstad van het Derde Rijk.

Luis Companys, de Socialistische Voorzitter van de Catalaanse generaliteit had al gezegd dat de organisatie van een Volksolympiade de zaak van de democratie in Spanje en in geheel de wereld zou ten goede komen. Besloten werd die spelen te laten doorgaan te Barcelona van 19 tot 26 juli 1936. Voorzitter van het organisatiecomité werd de Catalaanse minister Jaime de Miravilles. De plechtigheden zouden doorgaan in het stadion van Montjuich dat in 1929 was opgericht en dat plaats bood aan 72.000 toeschouwers.

In de hele wereld werd dit besluit toegejuicht. De in ballingschap levende grote Duitse schrijver

Heinrich Mann had reeds voordien gewaar-schuwd dat de Olympiade te Berlijn zou misbruikt worden door de Nazis om het Derde Rijk eer en glorie te verstrekken. Aan Minister Miravilles schreef Heinrich Mann „dat er overeenstemming zal zijn tussen de olympische idee van vrede en verstandhouding onder de volken en de antifascistische geest die de Volksolympiade te Barcelona zal uitstralen".

Maar het reactionaire Spanje had ook zijn Olympische ploeg voor Berlijn samengesteld. Het was geen toeval dat de leider van die ploeg de fascistische kolonel Moscardo was. Moscardo was gymnastiek-leraar aan de militaire school te Toledo en ging zich aan de zijde van Franco scharen in de opstand tegen de Republiek. De Olympische ploeg voor Berlijn met Moscardo kon niet vertrekken daar op 18 juli 1936 de aanval op de Republiek werd ingezet.

De Volksolympiade van Barcelona kon wegens dit gebeuren geen doorgang vinden. De in Barcelona reeds vertoevende atleten demon-

streerden voor het regeringsgebouw en drukten hun solidariteit uit met de strijd die het Spaanse volk opgedrongen werd. Velen van hen sloten zich aan bij de Volksmilities die inderhaast gevormd werden. Van oktober 1936 vervoegden zij de Internationale Brigades.

Vele van deze atleten sneuvelden in de gevechten. Ter hunner ere werden hun lichamen be-graven op de heuvel van Montjuich.

Nà de overwinning van Franco werden hun gra-ven met de bulldozer vernietigd en hun stoffelijke resten in een massagraf geworpen. De ironie van het lot wilde dat de president van de Volks-olympiade, Luis Companys, in Frankrijk aange-houden door de politie van Vichy en aan Franco uitgeleverd, eens gefusilleerd in hetzelfde mas-sagraf werd geworpen.

Zij die dit jaar naar de Olympiade te Barcelona gingen en de heuvels van Montjuich bezochten, zullen er 'hopelijk' aan gedacht hebben.

Albert De Coninck

Ondergronds, bovengronds, steeds rechtstaand. praten met Albert Deconinck

Albert Deconinck werd in 1915 in Engeland geboren. Zijn ouders waren daar tijdens de "grote oorlog" tijdelijk migrant. Vader anarchist stond in de "school" van Ferdinand Domela Nieuwenhuis. De eerste reis van Albert was zijn terugkeer naar Vlaanderen. Wie had kunnen vermoeden dat hij een politiek wereldreiziger zou worden? Niet groot van gestalte draagt hij in zijn gezicht de groeven van een scheepskapitein, die menige storm doorstond. Als jongen van zeventien werd hij kommunist... na een meeting waarop Jef Van Extergem sprak.

Zijn eerste grote levenservaring was, nu 55 jaar geleden, die van vrijwilliger in de Internationale Brigades. Vele tienduizenden waren van overal ter wereld toegesnel om de democratie (tevergeefs?) te redden. De Spaanse republiek stond op springen na de mitterij van Franco. Slechts later werd vastgesteld dat Spanje het oefenterrein was geweest voor W.O. II.

Uit de daar opgedane ervaring haalde hij de scholing om als partizaan te vechten in Zuid-West-Vlaanderen. Met ongelijke wapens stond hij daar (b.v. in Wevelgem) tegen de oud-gedienden van het Condor Legion, wier bommen de heilige stad van Baskenland hadden platgewaaid en Picasso geïnspireerd. Zijn vinnigheid en bliksemsnelle reacties in kritische situaties hebben hem en menige kameraad het leven gered.

Nadat hij opnieuw deze oorlog overleefd had ging hij weer hoofdzakelijk in de K.P. werken, in plaatselijke en later nationale functies. Ten slotte werd hij gelast met het onderhouden van de contacten met de andere kommunistische partijen doorheen de wereld. Na jeugdijaren, die een actieroman waard zijn, benaderde hij (meestal) kommunistische verantwoordelijken, medespelers in de internationale politiek, genoeg om een ster-journalist afgunstig te maken.

Een gedeelte van de wereld, die hij heeft verdedigd is ineengestort. Hij blijft studeren, schrijven (ook in Vrede) en voordrachten geven. Wanneer hij niets betreurt brengt hij de moed op om te onderzoeken wat verkeerd was en zegt hij: er komt iets nieuws. Marx zegt hij werd verkeerd geïnterpreteerd en moet worden herlezen, d.w.z. op een andere wijze begrepen.

Wat we hier brengen is enkel een skelet van een urenlang gesprek, waarin het niet ontbrak aan snijdige onderwerpen en sarkastische humor.

Het is de taal van een man, die niet buigt voor de ontgoochelingen, in een tijd, die zal gekenmerkt worden door zowel orkanen als broedermoorden. De Vredesbeweging heeft vandaag andere opdrachten maar blijft actueel. Luisteren naar de ervaring van Albert Deconinck is wel nuttig op het ogenblik dat een nieuwsoortige kristalnacht mensen wil verbranden en dodenmonumenten aan de vernieling overgeeft.

Jan Olsen

De kommunistische zoon van een anarchistische vader

Om te beginnen, wat waren de hoofd-belevenissen van uw leven?

De strijd in Spanje, het verzet onder de oorlog en mijn functie van vertegenwoordiger voor internationale betrekkingen van de K.P., die mij een aantal ontmoetingen met figuren uit de kommunistische wereld-beweging mogelijk maakte.

In welk midden werd u geboren?

Voor W.O. I, was vader militant van de anarchistische beweging. Hij was correspondent van "De Vrije Socialist" van Ferdinand Domela Nieuwenhuis. (Het blad verscheen steeds, J.O.). In 1914 mocht vader niet naar het leger, hij stak met moeder naar Engeland over en bleef in contact met Domela.

Hoe werd u kommunist?

Als reactie op de hetze tegen de staking van de mijnwerkers in de Borinage (1932).

In september werd in Mechelen een meeting ingericht door de K.P. met als sprekers Jef van Extergem en René Dillen. Diezelfde avond werd ik lid, mijn ouders een paar weken later.

Hoe kwam Jef van Extergem over?

Als een groot agitator. In de ogen van de zestien/zeventienjarige bezat hij het aureool van de man, die om politieke redenen in de gevangenis kwam.

Van Extergem vermelden is spreken over de Vlaamse Beweging?

Absoluut. Ze was mij niet heel vreemd. In mijn jeugd was ik lid van een turnersclub, de Blauwvoetbond. Als jonge snaak hoorde ik Borms en andere figuren uit de Vlaamse Beweging op meetings van de Frontpartij. Op het atheneum was spontaan een Vlaamse aktie aan gang tussen de studen-

ten. We kregen algebra in het Frans. Het sociale is bij mij gaan overwegen en deed mij overhellen naar de kommunisten.

Hoe besloot u er toe vrijwilliger te worden bij de Internationale brigades?

De oorlog in Spanje is begonnen op 17 juli '36. Ik deed toen hier mijn militaire dienst. Daar stond ik geficheerd. Alle graden, zelfs van korporaal waren voor mij ontoegankelijk. Sympatiek was dat de luitenant, een beroepsmilitair, zich daarvoor kwam verontschuldigden. Via de radio hoorde ik de oproep van de Spaanse regering. Op 15 januari 1937 was ik van de klas en op 2 februari kwam ik in Spanje aan!

Mijn ouders waren zeer actief geweest in de solidariteit met de eerste Duitse vluchtelingen. Het merendeel van die emigranten was naar Spanje vertrokken.

Na belangstelling voor het Vlaams Front, actie op het Spaans Front

Op welke fronten hebt u gestreden?

In het Belgisch leger had men mij drie maanden lang, als een soort troostprijs bij de kartografische dienst ingedeeld. Bij de eerste administratieve formaliteiten in Spanje had men ons gevraagd naar onze militaire ervaring. Benaderd door André Marty(*) kwam ik met een zekere Raoul, een Belgisch architect, op de kartografische dienst van de staf van de internationale brigades. De elfde februari zijn we vreselijk gebombardeerd door het Duitse Condorlegion. Kort daarop werd ik door een van onze Duitse officieren benaderd met de vraag of ik iets voor de guerrilla voelde. Ik wist nauwelijks wat het was. Vooreerst kregen we in Zuid-Spanje een korte opleiding in het behandelen van springstoffen. Op een avond zijn we door de linies van de Franquisten gegleden, dit waren geen koopgrachten. Die troepen zaten daar in de bergen, in zgn. egelstellingen. We gebruikten het minst opmerkelijke en meest lawaaijerige ogenblik: waarop het eten aangebracht werd. In onze acties kregen we veel steun van de bevolking en uiteindelijk was het enkel de "guardia civil", die het onderscheid van de kentekens op dezelfde uniformen kende. Voor de eerste maal in de geschiedenis van Spanje waren onder de republiek een aantal latifunda's in beslag genomen en de grond onder de boeren verdeeld. Die zijn, zeker in Andalusië altijd sterk republikeins geweest, zoals nu socialistisch. Eénmaal onze opdracht uitgevoerd keerden we na een aantal dagen terug.

In welke eenheden werden de Vlamingen ondergebracht?

Het Spaans leger was een beroepsleger. Bij het losbreken van de opstand door de officieren werden de soldaten door de officieren naar de putschisten geloodst. De republiek stond daar praktisch zonder leger. Van juli tot september 1936 is men begonnen een nieuw leger samen te stellen. Er waren toen reeds tien brigades, elk twee duizend man vechtende troepen plus alle bijhorende diensten. De eerste vrijwilligers kwamen in de elfde, vervolgens twaalfde en dertiende brigades. Een paar honderd jongens vertrokken in oktober uit het Antwerpse; syndikale jeugd, socialisten, meestal kommunisten, Joodse jongens. Raymond Dispy(**) heeft nog getracht een Belgisch bataljon samen te stellen, zonder succes.

Wat was de commandotaal?

Spaans! In het begin bracht dat moeilijkheden op. Het was ook soldatenspaans. In oktober '38 werden als politieke zel de internationale brigades ontbonden. Op dat ogenblik streden er ook naar schatting 200.000 Italianen aan de kant van Franco. Je had ook duizenden Duitse tankisten en vliegers, die telkens na twee maand afgelost werden. Men kan zich inbeelden hoevelen daar getraind werden. Het zijn dezelfde, die Rotterdam hebben platgelegd en later in Wevelgem lagen waar ooit Goering en Hitler, het Jachtgeschwader 88 inspecteerden.

„Die Jarana Brücke“

Hoe was de ontvangst door de plaatselijke bevolking?

Mijn naamgenoot Deconinck schreef dat de eerste gekwetsten vielen bij de heenreis. Wanneer de stoomtreinen stopten voor waterbevoorrading waren er volkstoelopen. Ten teken van sympathie werden we letterlijke gebombardeerd met appelsienen. Anderen zullen zich niet gemanifesteerd

hebben. Van onderlinge twisten tussen sommige republikeinen, anarchisten en trotskisten wisten we maar zonder er iets van te merken. Het Spaanse anarchisme is trouwens van een bijzondere makelij.

Hoeveel Vlamingen streden in Spanje?

Ik beschik enkel over de cijfers van de Belgen: 1.721 op 32.109. 365 zijn op een bepaald ogenblik teruggekomen. Er waren ook de gewonden, de zieken. Onder de gevallen landgenoten: Brachet, professor in de biologie aan de U.L.B., gesneuveld voor Madrid. Hij was oorspronkelijk vertrokken als verslaggever voor "Le Peuple".

Een tijd geleden sprak u voor de camera's van de B.R.T. over een betrekkelijk recente terugkeer naar Spanje.

Galan (inmiddels gestorven) was toen burgemeester van Madrid. Naar aanleiding van de vijftigste verjaardag (1986) werd een gedenkplaat onthuld op het kerkhof van Madrid. We waren met 70 overlevenden van de Internationale Brigades, onder wie enkele Amerikanen

en vier Belgen (mijn naamgenoot Deconinck, Bauwens uit Brussel, nog een Waal en ikzelf). Naderhand hebben we ons in drie groepen verdeeld om verschillende fronten te bezoeken. Met Bauwens ging ik naar de sector van "die Jarana Brücke" waarover Brecht en Busch een lied hebben gemaakt. Onder de militaire begroeting door de politie hebben we dan de receptie bezocht aangeboden door het gemeentebestuur van een nabijgelegen plaatsje.

1938: Koele ontvangst in het vaderland

Tijdens onze afwezigheid had de regering een middel gevonden om ons te pesten. Al wie hier militaire dienst had verricht werd opnieuw opgeroepen om van ons deserteurs te kunnen maken. In Mons werden de meesten, bij de terugkeer, van de trein gehaald. Ik vond thuis een oproep om het leger te vervoegen, als "tuchmaatregel" en moest mij bij de gendarmerie aanmelden. Bij het verhoor zag ik in het dossier een aantal brieven liggen, die ik naar mijn ouders had geschreven. Ik moest mij onmiddellijk bij mijn eenheid in Hasselt aanmelden, alwaar grote verwondering bij alwie nog overbleef uit mijn diensttijd.

De Veiligheid wilde weten hoe ik in Spanje was geraakt. Ik antwoordde: met de trein! Toen heb ik daar veertien dagen in de kasernen rondgelopen als piot. In Spanje was ik luitenant. Ten slotte moest ik in Antwerpen voor de krijgsraad verschijnen.

Eerst kwamen een aantal banale gevallen aan de beurt, ikzelf als laatste. Een advocaat werd mij ambtshalve toegewezen, een zekere Mr. Janssens. Ik zei hem: "Indien u vertelt wat ik wens, hebt u morgen geen klanten meer". Hij lachte. Ze hadden morele getuigen opgeroepen, militairen, die mij tijdens mijn legerdienst hadden gekend en goede dingen vertelden. De officiële beschuldiging luidde: zonder toelating van de militaire overheid dienst genomen hebben in een vreemd leger. Ten slotte werd mij gevraagd indien ik daar iets wenste aan toe te voegen. "Ja, mijn kolonel. Ik wens mijn vertrouwen in het krijgsgerecht uit te drukken. De beschuldiging verwondert mij op een ogenblik dat zoveel Belgen in vreemde dienst zijn". "Welk leger?" - "Het pauselijk leger!". De bijzitters, ook militairen, moesten lachen. Ik kreeg 20 fr. boete en een jaar voorwaardelijk, mits nog een treinkaartje naar huis.

U werd dan opnieuw actief in de (V.)K.P. Hoe werd het Duits-Ruussisch niet aanvalspect ervaren?

Ik werd toen gemobiliseerd. Tussen de for-

ten van Luik werden bunkers gebouwd. Daarin opgesloten waren we vogeltjes voor de kat. De reacties van de partij op het pakt heb ik niet zelf meegemaakt. Dat heeft een beetje een crisis veroorzaakt. Het merendeel van de militanten is gebleven. Dan kwam de uitleg over de afgewezen voorstellen van de Sovjetunie aan Frankrijk en Engeland, militaire isolatie. Achteraf is daar meer over te zeggen.

Albert Deconinck in de meldagen van 1940 (naverteld)

Omwille van beperkte plaatsruimte laten we over dit onderwerp niet Albert Deconinck zelf aan het woord. Op zulke korte tijd heeft hij een opstapeling van gebeurtenissen meegemaakt, waarover hij met de hem eigen sprankelende humor ontelbare anekdotes kan vertellen. Hier dus een proeve van samenvatting.

Enkele dagen voor de inval, wordt hij benaderd door een officier, een Waal, liberaal, vrijzinnige. Hij moest worden aangehouden wegens "revolutionaire activiteiten". Wat dan? Deserteren? Neen! "Morgen vraag je het rapport van de dokter aan!" Albert werd daadwerkelijk ziek. Eerst het hospitaal aan de Place St.-Lambert in Luik. Vloekende dokter wegens ontbrekende plaatsruimte. Uiteindelijk eindigt hij bij het uitbreken van de oorlog in Froyenne, bij Doornik als derde plaats. Albert Deconinck heeft na de oorlog zijn officier terug ontmoet. Een dossier moet de soldaat volgen, dat neemt zijn tijd en ze hadden het opzettelijk wat achtergehouden. Albert hoort dat er sprake is van evacuatie naar Frankrijk... hij meldt zich als vrijwilliger aan voor het front. Als uniek geval wordt hij rechtstaand door de kolonel gefeliciteerd. Zo gaat hij door België zwerven. In Mons ziet hij een Frans officier, die later blijkt De Gaulle te zijn.

In het Rode Kruis van het Noordstation wordt hij vertroeteld door de dames van het Rode Kruis

Met een officier komt de paniek in het Noordstation binnen.

"Ils ont percé à Riemenan (Rijmenam)". Hij mag mee met de laatste trein voorbehouden aan het kaderpersoneel van Brussel-Noord. Zo bevindt hij zich de andere morgen in Kortrijk, na al die dagen op 20 km van zijn vertrekpunt. Uit noodzakelijkheid "ladro di bicicletta" belandt hij als "deserteur" te Diksmuide in de armen van de gendarmen. Voorlopig onderkomen in een school van Pervijze. Tussen een paar honderd man ontmoet hij daar twee kameraden. De wereld is aan de slimsten en mits

een foef (brood halen) volgen ze de Britten, die naar Duinkerke trekken. Daar blijkt dat inschepen wordt voorbereiden aan Britten en uitzonderlijk aan Fransen. Mitrailleurvuur en obussen volgen hen dicht. Het drietal trekt zich terug op een hoeve. De andere morgen steekt een Duitse helm uit boven een haag. Wat doen jullie hier? Deconinck toont zijn ontslagbriefje uit het ziekenhuis, overigens in het Frans opgesteld.

"Krankenhaus!" - Doorgaan! In West-Flozebeke loopt het weer verkeerd en geraakt steeds hetzelfde drietal in een geïmproviseerd gevangenenkamp. Omdat blijkt dat Albert Duits kent krijgt hij opdracht een kamion, met een Waals chauffeur aan het stuur te vergezellen naar de Kommandantur van Roeselare. De twee anderen blijken ook van pas te komen. Op weg naar "Roulers" - de Duitsers nemen de Franstalige plaatsnamen over - zien de drie vrienden de kans eens te meer het hazenpad te kiezen tot Tielt waar het "in Kolonne weiter!" gaat. Opnieuw een praatje in het Duits gevoerd met een bewaker: was je in Duitsland? "Deutschland schön!", waarop de Fritz repliceert met "Flandern auch schön, Wallonien schmutzig". In Deinze moeten de gevangenen op het voetpad slapen. De Duitser wijst een leegstaand huis en belooft hen om 8 uur te wekken. Onmiddellijk wordt er verder gestapt, een mooie prestatie voor iemand, die gehospitaliseerd werd omwille van pijnlijke voeten!

Onderweg worden ze ingehaald door een vrachtwagen van de brouwerij "Perte 28 Caulier", bezet met Belgische gendarmen. "Stap maar op!". Een klein onderzoek wijst op chocolade aan boord. Plots horen ze: "Heraus!". De gendarmen hadden hen in de Gentse Leopoldskazerne aan de Duitsers overgeleverd... Vandaar in kolonne naar Brecht. Ze worden gevolgd door een soldaat per fiets. Vluchten? "We hebben tien seconden voorsprong tot hij zijn fiets neerlegt en zijn geweer in aanslag heeft". Zogezegd zo gedaan. Een schot weerklonk. De Duitsers moesten wel de anderen volgen. Zo waren ze in Zeveneken definitief uit gevangenschap.

Het eerste oorlogsjaar

Wat was de houding van de communisten tijdens het eerste bezettingsjaar?

Terug in juni/juli hadden we in Mechelen '40 een eerste partijvergadering met Georges Van den Boom. We zaten met zes/zeven man. Velen waren nog afwezig.

De eerste werkelijke discussie ging over de

oriëntatie van onze propaganda: ofwel een zuiver kommunistische, of wel een Volksfront?

Dan zijn anderen teruggekomen. Het ging reeds over de gebrekkige ravitaillering, op-eisingen, stillertjes tegen de Duitsers gericht.

Op 22 juni, sommige communisten worden aangehouden, anderen hadden hun voorzorgen genomen?

Eind '40 had ik iets voelen aankomen. Zonder de aanval op de Sovjetunie waren we toch aangehouden. Ik werkte bij vader, die een groentenhandel had opgezet. Op een "goeie" dag zijn "ze" om mij gekomen. Morgen om acht uur, komen we terug. Intussen had ik een andere verblijfplaats. Telkens zijn ze ooit om vader gekomen, suikerziek en in de polikliniek om een bril. Dan hebben ze hem naar de burelen van de Gestapo in Antwerpen gevoerd. Hij werd mishandeld met de bedoeling iets over mij te weet te komen. Hij werd ten slotte buiten gegooid. Terug naar Mechelen gesukkeld, kwam hij nooit meer op z'n pas en stierf in '44 aan een hartinfarct.

Bij de partizanen in Z-W-Vlaanderen

Hoe geraakte u in de illegaliteit terecht?

In mijn illegale woonst kreeg ik opdracht mij te begeven naar café "t Kelderke" aan het station in Kortrijk, daar zou ik een kennis ontmoeten. Het was zeven uur in de avond en het café was gesloten. Op zulk ogenblik werken je hersens dubbel. Mits opgave van een relatie kwam ik bij de conciërge van het Museum in de Rijselstraat. 's Morgens vastgesteld dat die straat bol stond van allerlei Duitse diensten, ook "Kommandantur" en "Geheime Feldpolizei". Terug naar huis en nieuwe afspraak. Daar was toen Gerard Vanmoerkerke, instructeur voor Zuid-West-Vlaanderen, de verbindingsman met Brussel. Opeenvolgende en anecdotenrijke onderkomens. Een tijdlang verbleef ik bij leurders aan "t Duvelshoekje" aan de vaart in Roeselare. 's Morgens om 7 u. moest ik met hen buiten en ging om de kachel zitten tussen de clochards in het station van Roeselare. Die hebben ongeschreven wetten. Iedereen heeft iets op de kerfstok. Geen vragen! Ze weten ook veel en brachten mij in contact met boeren van Moorslede. Dan naar Mene en van de ene boer naar de andere. We hadden in Roeselare een paar Joodse mensen, communisten. De man was aangehouden en het dochtertje van 13 j. is een tijd koerier geweest. Niets mocht opgeschreven

Korte biografische nota

- 1915 - Geboren te Alderley (Engeland).
- 1919 - Terug naar België. Kostschool te Buggenhout. Vervolgens Atheneum te Mechelen. Schriftelijke cursus „Université Nouvelle" Parijs.
- 1932 - Lidmaatschap K.P.
- 1934 - „Congrès mondiale de la Jeunesse" (Parijs). Onder voorzitterschap van de Franse schrijver Henri Barbusse.
- 1936 - Militaire dienst.
- 2.2.37- Intern.- Brigaden tot oktober 1938. Na Spanje gemobiliseerd in Belgisch leger.
- 1940 - Duitse inval- in de illegaliteit.
- 1941 - Naar West-Vlaanderen - organisatie van Partisanen leger.
- 1942 - Korpscommandant Zuid-West-Vlaanderen.
- 1943 - Korpscommandant Oost- en West-Vlaanderen.
- 1944 - Kommandant voor de Vlaamse provincies en staf lid. Bij bevrijding aan het front bij Scheldemonding met Canadese troepen.
- 1945 - Bestendige K.P. - organisatie.
- 1947 - Secretaris te Antwerpen.
- 1950 - Buitenlandse betrekkingen tot aan pensionering in 1980.

worden, hoogstens op sigarettenvloeijs, die konden opgegeten worden.

Ons hoofdkwartier werd gevestigd in "de vier kaden" buiten de dorpskom van Moorslede. Op een andere boerderij hebben we een munitiedepot aangelegd, dit kwam van Houthulst, via Hubert Degroote de baron. 't Is daar dat ik Rachel (z'n vrouw - J.O.) vanuit Roeselare bij mensen van "Winterhulp" heb ondergebracht. Daarvan hebben we telkens geprofiteerd. Politiek zag ik het breed.

U bracht uw ervaring uit Spanje mee. Waar kregen de partizanen hun opleiding?

Aan schieten is niet veel te leren. We leidden die op in kleinere acties. In Mene hadden we Dr. Deweerdt een oud-liberaal burgemeester met een privé kliniek, op wie we voor gekwetsten altijd een beroep kon doen. We zetten ook een contra-spionage op met een zekere Maurice, geen politiek. In de eerste wereldoorlog was hij ooit door de Duitsers ineengetimmerd en zat men hen op z'n neus. We zeiden: ga in het dorp klagen over je maag, verdwijn een poos, d.w.z. kom niet buiten. Zijn vrouw verspreide het nieuws van een operatie. Bijgevolg werd hij als totaal ongevaarlijk beschouwd.

Komische anekdotes?

Een officier uit de Kommandantur zou met verlof gaan en bracht stof om een nieuw pak te laten snijden, bij een zekere Marcel Dupont. Bij zijn terugkeer kreeg Marcel twee wilde konijnen cadeau. Wij hebben die opgegeten. Ik zei Marcel in het vervolg konijnen te weigeren, omdat hij naar Mene moest en vervoer van wild verboden was zonder "schein". Zo kreeg Marcel een vrijbrief om wild te transporteren. De konijntjes werden de buik open gesneden en met TNT volgestopt richting Mene.

Kruiste u nooit voortvluchtige geallieerden?

We hadden een Amerikaan, die in de buurt van Oostende was neergehaald, die naar Wevelgem was gekomen met het domme idee daar een vliegtuig te stelen voor de terugkeer. Van wat fascisme was had hij geen kaas gegeten, vliegen en bombarderen was zijn vak. We hadden ook zeven Russen en twee Canadezen.

Die Russen waren krijgsgevangenen op het vliegveld. We lieten hen een briefke na in het Russisch opgesteld met een afspraak. Eerst een schildwacht bewusteloos geslagen. Nu bleken er drie onder hen niet te kunnen fietsen, welnu ze hebben toch ge-

fietst tot bij een boer in Zonnebeke. Dan werd op hun identiteitskaart een stempel van doofstomme aangebracht, zoals vroeger gebruikelijk.

Ik vertel u al die details omdat het niet te doen was als ge het volk niet achter u hebt. Die vrouw, die mij de eerste avond in Kortrijk onderdak had verleend vroeg ik later, vanachter haar gordijn de nummers te noteren van Belgische auto's, die de Duitse diensten bezorgden. De betrokken adressen kregen we van de ontvanger van belastingen.

U was?

Bevelhebber van het tweede korps in West-Vlaanderen. Het eerste werd totaal uitgeroeid. Hun commandant Normon uit Geraardsbergen werd in Bissegem aangehouden. Hij was naar huis geweest wat verboden was. De Duitsers wisten dat de vrouwen een aantrekkingspunt waren en hielden ze in 't oog.

Beschouwingen over toen en een bewogen bevrijdingsdag

Nu over toen nagedacht, waren de resultaten in verhouding tot de offers?

Dat is een serieuze vraag! Ik zal een voorbeeld geven. Als de Amerikanen hier in Morsel de "Erla" fabrieken bombardeerden, de oude Minerva werken, waar motoren van tanks en vermoedelijk vliegtuigen gebombardeerd werden vielen er duizend slachtoffers onder de burgerbevolking. Ik heb hier een boek van een Amerikaan, die zegt dat Londen niet verder wilde gaan in de oorlog dan het klassiek verzamelen van inlichtingen. Hoeveel slachtoffers zouden niet zijn gespaard door de opdracht tegen Erla door de weerstand te laten uitvoeren. Daar was bewapening voor nodig.

Hoe hebt u de eerste dag van de Bevrijding meegemaakt?

Aangehouden als Gestapo! (Het komt er tamelijk lakonisch uit! - J.O.)

Op dat ogenblik maakte ik deel uit van de generale staf. Bij het naderen van de Bevrijding verdeelden we ons bezit over verschillende mensen. In mijn huurkamer in Brussel beschikte ik over 500.000 frank

en o.m. een "Fahndungsbuch" van de Duitse politie. Dan komt het fenomeen op van al die weerstanders, die nooit aan weerstand hadden gedaan, ultra patriot. In spik-splinternieuwe uniformen van het "Mouvement National Belge" komen ze een Italiaan aanhouden omdat hij Italiaan was en afwezig. Het ganse huis doorzocht en ook mijn kamer en naast wat ik net vernoemde een schrijfmachine. Dus was ik van de Gestapo. Dievelings kan ik nog aan mijn koerierster, Jeanneke een adres toefluisteren en zijn weg. "Ou est la femme?" De dag van de Bevrijding met een bajonet achter je naar het politiebureau van St.-Gillis. "Pro Justitia" op naam van Somers Herman Jan - "Dat zijn valse papieren!" "Taisez vous!" - Uw mannen hebben slecht gezocht, er kleeft dynamiet onder de klerkast". Naar St.-Gillis (gevangenis). "Deux couvertures". Vanuit de voorkamer zag ik Louis van Brussel en zijn mannen op een kamion afkomen om mij manu militari te bevrijden. Toch die dag bevrijd! Later naar het front aan de Scheldemonding.

Na de oorlog en eindbalans

In 1956 hebt u het 20ste partijcongres van de K.P. van USSR bijgewoond, dit van de destalinisatie?

E. Burnelle was mee en Bob Wolstein viel ziek. Bij de opening werden de sinds vorig congres overleden kameraden herdacht. Stalin kwam aan het staartje en werd niet bewierookt. Dat viel op. Het schijnt dat Togliati geweten heeft van de door Chroestjev voorgelezen brief. Hij is uitgelekt door zekere Mathil, nu journalist aan "Le Soir", die toen secretaris van Bieruth (Polen) was.

Wat is nu de eindbalans van de kommunist?

Eerst en vooral betreur ik niets. Wat ik met anderen deed gebeurde uit diepste bewogendheid... Wel kan ik het spijtig vinden niet vroeger in het marxisme gepluisd te hebben en het zo aanvaard te hebben zoals het vroeger voorgeschoteld werd. Marx heeft de geschiedenis in etappes verdeeld, die vooral betrekking hebben op het bekken om de Middellandse Zee. Dat toepassen op Rusland dat een andere geschiede-

nis heeft gaat niet. In de socialistische landen een kopij van Rusland maken laat begrijpen dat het ineenstort. In België zijn we ontstaan uit een minderheidsgroepje, met het nadeel zich vast te klampen aan secularische opvattingen. Kenmerkend daarvoor zijn de door de kommunisten onderschatte gebeurtenissen van 1968.

Werd het Vlaamse felt niet onderschat?

Alhoewel we geen slecht begin hadden, het ouvriérisme is dan gaan overwegen, het is gedeeltelijk te verklaren door de dominante positie van Wallonië in de K.P. van België. Ik heb genoeg omgang gehad met Waalse K.P. leiders om te weten dat ze van Vlaanderen niets verstonen, ze konden zelfs geen krant lezen.

Wat brengt de toekomst?

Zolang zal ik niet leven. De wereld gaat opnieuw naar iets nieuws. Na Maastricht wordt Europa opnieuw geregeerd door dezelfde technocratie. Het Duitse ekspansionisme is bezig Oost-Europa als een Latijns-Amerika te beschouwen. De enige mogelijke dam is de organisatie van een sociale dimensie op Europese schaal. Zolang niet is opgeklaard wat bij Marx verkeerd was kunt ge het ook niet in de praktijk uitwerken.

Dank u voor dit gesprek!

Het was een dag van verschrikkelijke regens en dondervlagen in de omgeving van Antwerpen. Geboeid door het gesprek hebben we daar niets van gehoord. Wel dat in een andere kamer mevrouw Rachel Deconinck klassieke pianostukken speelde. Er is een menselijke muziek, die van alle tijden zal blijven.

(opgenomen door J. Olsen, van wie de tussentitels zijn).

(*) André Marty is een Frans kommunist die een marine-opstand leidde tegen de Franse anti-soviet akties.

(**) Raymond Dispy is nationaal kommandant van de Partizanen geweest en minister na WO II.

Verkiezingen in de USA:

1. De presidentsverkiezingen

Het klessysteem in de USA is in haast alle opzichten de tegenpool van het Nederlandse kiesstelsel. Het is een typisch meerderheidsstelsel met slechts twee machtige partijen, veel meer op het lokale dan op het nationale niveau uitgewerkt (de kiesreglementeringen zijn zeer gedecentraliseerd), wat lokalsme en cliëntelisme bevordert en de nadruk op de persoon van de politicus en niet op de partij of de ideologie legt.

Een algemeen voor het gehele grondgebied geldend kiessysteem bestaat immers niet, daar de USA een federale staat is en de federale grondwet de bevoegdheid inzake de kieswetgeving grotendeels afstaat aan de afzonderlijke staten: concreet betekent dit dat er in feite 50 kieswetgevingen bestaan, wat de voorstelling van het systeem enigszins bemoeilijkt. Toch zijn, enkele uitzonderingen buiten beschouwing gelaten de basisprincipes overal dezelfde. De USA is werkelijk een verkiezingsland: men kiest niet alleen de president, de Congresleden, de gouverneurs en de parlementen van de staten en de gemeenteraden, doch ook b.v. de rechters, de directeurs van een aantal publieke instellingen, de "sheriffs", de lijkschouwers (!)... Bovendien zijn er ook - en dat is minder bekend - diverse vormen van referenda, vooral op lokaal niveau en zelfs zgn. "recalls", waarbij de bevolking (na het indienen van een petitie) kan stemmen over het afzetten van een gekozen functionaris, die niet aan de verwachtingen zou voldoen. Referenda over belangrijke zaken op nationaal niveau zijn echter nog nooit ingericht. Talrijke verkiezingen dus, zodat vele Amerikanen zelfs menen dat "verkiezingen" werkelijk een synoniem zijn voor "democratie"! Desondanks kan men bij heel hun verkiezingssysteem grondige bedenkingen maken, zeker als men daarbij in het oog houdt dat de USA de laagste participatiegraad voor de verkiezingen van de geïndustrialiseerde wereld hebben.

Participatie

Laat er ons eerst eens een korte historische terugblik op werpen: ondanks het feit dat de USA al bij haar onafhankelijkheid op het einde van de achttiende eeuw het democratisch principe van het stemrecht proclameerde heeft het nog tot diep in de twintigste eeuw geduurd vooraleer alle Amerikanen werkelijk gelijkberechtigd voor de kieswetten waren. Hoewel dit voor alle rassen theoretisch al zo was sinds 1869, werden de laatste praktische obstakels voor de zwarten pas op het einde van de jaren

60 weggehaald: allerlei alfabetisatietesten, ingewikkelde kiesformaliteiten, kies-taksen e.d. werden tot dan vooral in de zuidelijke staten als drogredenen gebruikt om de inschrijving van de meeste zwarten in de kiesregisters te verhinderen. Nu nog moet men zich in de kiesregisters ingeschreven hebben om te mogen stemmen en vele Amerikanen, vooral mensen uit de armere en niet-blanke bevolkingslagen hebben dit, ondanks de opheffing van de supplementaire barrières en verplichtingen nog steeds niet gedaan. B.v. bij de presidentsverkiezingen van 1984 was slechts 74 % van de bevolking op de kieslijsten geregistreerd en slechts 54 % heeft effectief gestemd. Als er enkel Congresverkiezingen plaats hebben kan de participatiegraad zelfs tot 35 % dalen, ook bij de voorverkiezingen is de opkomst zeer laag. Die lage deelname is een trend die zich vanaf W.O. II steeds verder doorgezet heeft. En toch worden in de USA zelf die cijfers, die veel lager dan deze in de Europese staten uitvallen meestal nog eerder uitgelegd als een teken van "passieve instemming" dan als een apatisch defaitisme of een onverschillige misnoegdheid t.o.v. het systeem. Aangezien het Amerikaanse politieke systeem gebaseerd is op een sterke uitvoerende macht, belichaamd door een president die vele bevoegdheden naar zich toetrekt relatief onafhankelijk t.o.v. de federale, wetgevende macht (het Congres) staat (zelfs als de meerderheid van de volksvertegenwoordigers en senatoren tot de "oppositiepartij" behoort scheidt dit geen onoverkomelijke problemen) zullen we eerst de presidentiële verkiezingsprocedures en afzonderlijk, in het volgend nummer deze van het Congres behandelen.

President

De president van de USA wordt niet rechtstreeks maar via een aantal tussenstappen om de vier jaar verkozen; vanaf W.O. II is hij slechts éénmaal herverkiezbaar meer. Het verkiezingsproces strekt zich over een periode van meer dan een jaar uit.

De eerste fase is de aanduiding van de presidentskandidaten door de partijen; we behandelen hier alleen de wijze waarop dit proces bij de Republikeinen en Democraten gebeurt (andere partijen hebben in de USA nooit enig belang gehad, onder meer door het meerderheidssysteem en allerlei supplementaire kiesreglementeringen waar we volgende keer op terugkomen). De uiteindelijke aanwijzing van de presidentskandidaat van de beide partijen gebeurt op hun Nationale Conventie door een enorm aantal vooraf gekozen partijafgevaardigden. (In 1988 3936 personen voor de Democraten, 2277 voor de Republikeinen.)

Maar eerst en vooral moeten diegenen die de nominatie tot presidentskandidaat voor hun partij in de wacht willen slepen dit via de media bekend maken - een formele procedure is hiervoor niet vereist - en zoveel mogelijk afgevaardigden achter zich proberen te krijgen. In principe voeren deze afgevaardigden dan een campagne voor hun kandidaat en engageren zich om voor hem te stemmen op de Conventie. Het zijn deze afgevaardigden die door de 50 verschillende staten voor de Conventie aangeduid worden. Het aantal afgevaardigden dat een staat naar de Conventie mag sturen varieert naargelang zijn grootte, de partij en de sterkte van de partij in die staat. Elke staat kan zelf bepalen op welke wijze en volgens welke regels de partijen hun afgevaardigden zullen moeten verkiezen; ofwel gebeurt dit via open of gesloten voorverkiezingen ofwel via zgn. "caucuses". Aan open voorverkiezingen kunnen alle inwoners van die staat vrij deelnemen, maar natuurlijk slechts aan deze van één partij, die men zelf bepaalt. (Later, bij de presidentsverkiezingen zelf kan men nog altijd voor de kandidaat van de tegenpartij stemmen.) Om bij gesloten voorverkiezingen zijn stem te mogen uitbrengen moet men eerst schriftelijk bepalen aan welke partijverkiezingen men wil deelnemen door zich vooraf in te schrijven. Afhankelijk van de staat en de partij mag de winnaar alle afgevaardigden naar de Conventie sturen of worden ze eventueel volgens de be-

haalde stemmenpercentages van de kandidaten verdeeld. Een minderheid van de staten, meestal de kleinere geven de voorkeur aan de "caucuses", in feite bijeenkomsten van lokale partijchefs en basismilitanten die de afgevaardigden aanduiden. In dit geval gebeurt de verkiezing dus niet door het "volk" maar door de partijapparaten. Slechts ca. 20 % van de afgevaardigden op de Conventie van de beide partijen worden zo geselecteerd. Alle afgevaardigden kunnen op de Conventie zelf nog aan hun intentie verzaken en op een andere kandidaat dan diegene waarvoor ze campagne gevoerd hebben stemmen. Daarom is het in principe niet onmogelijk dat iemand die niet aan de voorverkiezingen en caucuses heeft deelgenomen zich nog op de Conventie kandidaat stelt. Bij heel dit proces moet men tenslotte nog wijzen op de uiterst belangrijke rol die het geld en de media spelen. Elke kandidaat moet immers voldoende fondsen zien te verwerven om de peperdure campagnes te kunnen voeren en in de belangstelling van de media te raken. Veel kandidaten moeten al vrij vroeg wegens geldnood hun campagne staken. Ze kunnen immers enkel extra-inkomsten verkrijgen uit een fonds, gespijsd door de belastingbetaler, als ze zelf

minimum 100.000 dollar in giften van maximum 250 \$ (5000 \$ in 20 staten) kunnen bekomen en in 2 opeenvolgende verkiezingen minstens 10 % van de stemmen halen. Wie succes heeft bij financiers en publiek krijgt nog meer, de rest...

Als de Conventies van de 2 partijen dan de presidentskandidaat (en de door hem aangewezen vice-presidentskandidaat) gekozen hebben, met de daarbij behorende onvermijdelijke media-show volgt de eigenlijke presidentsverkiezing door het volk. Doch dit gebeurt weer op een onrechtstreekse, getrapte wijze: in elke staat wordt een aantal afgevaardigden ('kiesmannen') verkozen voor het Nationaal Kiescollege, dat op zijn beurt de president zal kiezen. Deze kiesmannen verbinden er zich (officieus) toe voor de kandidaat van zijn partij te zullen stemmen. Onafhankelijke kandidaten kunnen aan de verkiezing deelnemen doch hun problemen situeren zich hier vooral weer op financieel vlak. (Verwerven van voldoende fondsen, minimum 5 % van de stemmen behalen om publieke steun te verkrijgen.)

Het Nationaal Kiescollege wordt echter verre van proportioneel volgens het aantal behaalde stemmen samengesteld. Iedere staat krijgt evenveel afgevaardigden als de

gezamenlijke som van zijn volksvertegenwoordigers en zijn senatoren. Dit systeem bevoordeelt duidelijk de kleinere staten (cf. volgend nummer). Maar de grootste vertekening van de resultaten vloeit voort uit het feit dat de winnende kandidaat in een staat alle kiesmannen mag afvaardigen ("The winner takes it all"), hoeveel stemmen zijn tegenstanders ook behaald hebben. Zo is het zelfs al gebeurd (o.a. in 1824, 1876, 1898) dat de kandidaat met de minste stemmen de meeste kiesmannen naar het Kiescollege mocht sturen en zo president werd. Dit kan nl. gebeuren als de verkozen president zijn overwinning behaalt door in de staten met de meeste kiesmannen met een kleine meerderheid te winnen en in staten met minder afgevaardigden met een ruime marge te verliezen. Een kleine verschuiving van de stemmen in een aantal staten kan dus grote effecten hebben: Kennedy had in de beruchte verkiezingen van 1960 60.000 stemmen meer dan Nixon en kreeg hierdoor 303 kiesmannen tegen 219 voor Nixon; bij een verschuiving van 20.000 stemmen verdeeld over 3 staten was Nixon de winnaar geweest...

Wouter De Raes

Chili - Gemeenteraden (24/6/92)

Voor de eerste vrije gemeenteraadsverkiezingen na de Pinochet-periode voor de aanduiding van 2.082 burgemeesters en raadsleden in 334 steden bleven, ondanks het slechte weer, slechts 10 % van de ingeschreven kiezers thuis.

De Kristen-Demokratische Partij van President Patricio Aylwin behaalde 28,92 % van de stemmen, de Partij van de Democratie 9,31 %, de Socialistische Partij 8,48 % en de Kommunisten 7 %. In de rechtse oppositie kreeg de Nationale Hernieuwing 12,4 % en de Onafhankelijke Demokratische Unie van Generaal Pinochet 10,24 %.

Albanië - gemeenteraden - (26/7/92)

De democratische Partij (de gewezen heeft oppositie) die met klank de Parlementsverkiezingen won heeft bij de distrikt- en gemeenteraadsverkiezingen tot ieders verrassing een nederlaag geleden. De Socialistische Partij (ex K.J.P.) behaalde in de distrikten 44 % tegen 38 % en voor de gemeenteraden 46 % tegen 35 % voor de democratische partij. De Socialistische Partij behaalde de meerderheid in 23 gemeenten tegen 18 voor de Demokratische Partij.

Intussen werden op een kongres in Tirana acht verantwoordelijken van de Demokratische Partij, o.w. Gramos Pashko, een van de stichters, uitgestoten om hun tegenstand aan het door de nieuwe President Sali Berisha opgesteld programma.

Mongolië - Parlement (28/6/92)

In de recente Parlementsverkiezingen die gehouden werden volgens het principe van een meerderheidsstelsel per kiesdistrikt won de Mongoolse Revolutionaire Volkspartij (PRPM) - Ex K.P. - 70 van de 76 zetels. De vier oppositiepartijen die, volgens Le Monde, niet wegsteken steun te hebben gekregen van de Verenigde Staten en Duitsland, weigeren op het voorstel van de PRPM in te gaan om aan de regering deel te nemen.

Japan - Parlement - (27/7/92)

Ook in Japan blijkt de democratie, o.m. door de vele financiële schandalen, in crisis te zijn. Slechts 47 % (in Tokio 37 %) kwam opdagen voor de deelverkiezingen voor het Japans Hogerhuis. Dit is een rekord gezien in 1983 nog 57 % van de kiezers waren opgekomen.

Van de 76 te herkiezen zetels (de helft van het Hogerhuis) behaalde de liberale Partij er 68 zetels en herstelde zich enigszins van de zware nederlaag die ze drie jaren geleden opliep. Een scheurlijst van de LDP behaalde 4 zetels. De Sociaal Demokratische Partij was de grootste verliezer met een verlies van 6 zetels en behoudt in het hele Hogerhuis, met de zetels die niet op het spel stonden, 22 zetels. De Boeddistische Komeito verbeterde zijn positie en behoudt Komeito nog 24 zetels. De kommunisten verloren er drie en blijven in het geheel nog over 11 zetels beschikken.

De "Vrijheid" van de wapenhandel in de USA

In de USA, waar de misdaad momenteel in stijgende lijn blijft gaan, de sociale wantoestanden steeds maar groter worden en de steden verder verkrotten, cirkuleren er nu 200 miljoen vuurwapens onder de burgerbevolking. In alle soorten en variaties: van pistolen, revolvers, jachtgeweren, geweren met afgezaagde loop, aanvalswapens tot mitrailleurs. De verkoop ervan is immers volledig vrij, er zijn haast geen restricties, dit in het kader van het Tweede Amendement van de Amerikaanse Grondwet dat bepaalt dat "een georganiseerd leger, nodig voor de veiligheid van een vrije Staat mag geen inbreuk maken op het recht van de bevolking om wapens te dragen en te bezitten".

Dat is het voornaamste argument dat de NRA (National Rifle Association), de vereniging van vuurwapengebruikers steeds aanhaalt om de verkoop en het bezit van wapens volledig vrij te laten, ondanks het feit dat sinds 1871 het Hooggerechtshof het Amendement al 5 keer louter geïnterpreteerd heeft als het recht van elke staat om een gewapende militia te onderhouden. Het land met de meest doctrinaire verdedigers van de vrije wapenverkoop heeft nochtans ook enkele rekords inzake misdadencijfers op zijn naam staan: het aantal moorden per 100.000 inwoners ligt er respectievelijk 6 en 7 keer hoger dan in Europa en Japan. Gemiddeld valt er om de 22 minuten een slachtoffer (momenteel jaarlijks 26.000, de laatste 20 jaar al 418.000) en wordt er om de twintig minuten een hold-up gepleegd. 40 % van de Amerikaanse bloedvoorraad wordt gebruikt voor de behandeling van schotwonden, waar trouwens jaarlijks meer dan 1 miljard dollar moet aan besteed worden.

Misdaad, sociale wantoestanden en vrije wapenhandel

Vanaf valavond wordt Washington de hoofdstad van de misdaad; tijdens de Golfoorlog telde men er meer slachtoffers van moorden dan er Amerikaanse soldaten tijdens operatie "Desert Storm" gedood werden. In 86 vonden er 1586 moorden plaats in New York, in Londen slechts 67; 148 in Miami en 16 in Manchester, 666 in Chicago en 61 in Toronto, 695 in Detroit en 75 in München. Niet dat Europeanen en Canadezen meer "burgerzin" dan Amerikanen zouden hebben, doch wel omdat vuurwapens er veel moeilijker verkrijgbaar zijn. En natuurlijk is er ook het onmiskenbare feit dat de sociale wantoestanden, de ultieme factor voor hoge criminaliteit, in de USA zoveel groter zijn, er bestaat geen enkel

Misdaad in V.S. rekordcijfers

Uit gegevens van de Amerikaanse regering blijkt dat de misdadencijfers in het jaar 1991 een rekordhoogte hebben bereikt. De zware misdrijven waaronder moord, overval, aanslag en verkrachting kenden vorig jaar een stijging van 3,6 procent.

Uit de gegevens blijkt tevens dat 24.703 moorden werden gepleegd. Washington staat hierbij aan de top met 80,6 procent moorden per 100.000 inwoners gevolgd door New Orleans met 68,9 procent.

Bij 14.254 moorden werd gebruik gemaakt van vuurwapens wat een stijging uitmaakt van bijna 10 procent. Een zesde van de moorden waren het werk van jongeren tussen 15 en 19 jaar. Onrustwekkend niet-waar? (ads)

geïndustrialiseerd land waar de tegenstelling tussen arm en rijk zo schrijnend is. De sociale vangnetten zijn er het minst uitgebouwd, 12 % van de bevolking leeft er in de zwaarste armoede, 3 miljoen mensen hebben geen dak boven hun hoofd. Niet verwonderlijk dat men er sneller naar de wapens grijpt, als men ze toch op elke hoek van de straat kan aanschaffen. Een vergelijkende studie tussen het Canadese Vancouver en het Amerikaanse Seattle in de staat Washington, 2 buurstedes met gelijkaardige demografische, sociale, economische en culturele karakteristieken heeft dit aangetoond: het moordcijfer lag er in de Amerikaanse stad zoveel hoger, de vrije wapenhandel was er de meest determinerende oorzaak van. Dat de onmiddellijke beschikbaarheid van efficiënte vuurwapens aanzienlijk tot de trieste moordrecordingcijfers van de USA bijdraagt valt niet moeilijk te begrijpen als men bedenkt dat de meeste moorden niet grondig voorbereid worden maar vaker gebeuren in een vlaag van woede en wanhoop, dikwijls op familieleden en bekenden. De effecten van de vrije wapenverkoop kan men trouwens ook afleiden uit het feit dat terwijl zelf-

moordpogingen als sociaal verschijnsel in de USA niet beduidend meer voorkomen dan in andere landen ze wel veruit het hoogste aantal "geslaagde" zelfmoordpogingen telt. "Trefzekerheid" door het veel frequenter gebruik van vuurwapens is immers gegarandeerd...

Maar laten we terugkomen op een nog fundamentele oorzaak van de gewelddadigheid in de USA, de sociale wantoestanden. Het geweld is immers vooral geconcentreerd onder de sociale groepen die er het slechtst aan toe zijn: de zwarte bevolking. Een zwarte jongere heeft 11 keer meer kans om vermoord te worden dan een blanke leeftijdsgenoot. (Overigens is het ook zo dat onder deze leeftijdsklasse de wapens het hardst toeslaan: 27.000 doden en gekwetsten in 1985 waren tussen 12 en 15 jaar oud; moord is trouwens de voornaamste doodsoorzaak van de Amerikaanse adolescent.) Het geweld is vooral in de volkswijken te situeren; de voorsteden, waar de rijkere middenklasse gehuisvest is blijven voorlopig nog gespaard. En toch concentreert de nieuwe wet op de criminaliteit van 1991 zich slechts op de repressieve aspecten van de strijd tegen de misdaad, zoals de systematische toepassing van de inhumane en daarenboven inefficiënte doodstraf. Sociale maatregelen werden daarentegen niet voorzien, integendeel, en werkelijk noemenswaardige beperkingen op de wapenhandel bleven ook uit.

Een verstrakking van de wetgeving?

In 1989 verklaarde Bush nog dat "alle vrije mannen en vrouwen het recht hebben wapens te bezitten om hun huizen te beschermen" - terwijl er meer mensen sterven aan ongelukken met wapens dan dat ze gebruikt worden voor de zogenaamde "wettige zelf-verdediging" - maar nu wordt

de druk om de wapenhandel aan beperkingen te onderwerpen toch groter: volgens een opiniepeiling is 64 % van de bevolking daar voorstander van. Nochtans blijft de NRA zich hier tot in het absurde toe tegen verzetten en organiseerde ze in 91 zelfs betogingen om de stemming van de "wet Brady", die een verplichte wachttijd van 7 dagen bij de aankoop van een wapen voorziet om de voorbije levenswandel van de koper te kunnen verifiëren, te verhinderen. Dit laatste is de NRA niet gelukt, ondanks de omvang van de organisatie (2.500.000 leden waaronder Bush en Reagan), haar aanzienlijke politieke steun en haar financiële kredieten vanwege de wapenindustrie. Voordien hadden ze elk federaal wetsvoorstel dat ook maar één vinger naar de vrije wapenhandel uitstak altijd kunnen blokkeren - hoewel ze toch slechts een minderheid van de Amerikaanse burgers vertegenwoordigen. Een groot deel van de Amerikaanse bevolking kijkt immers angstvallig naar de verdere verspreiding van mitrailleur en wapens die meer dan 100 kogels per minuut kunnen afvuren. Wat heeft dat nog met "wapen-sport" of "jacht" te maken? Zelfs de voorzitter van de Nationale Vereniging van Politiecommissarissen vindt de standpunten van de NRA extreemistisch. De organisatie was zelfs tegen beperkingen op de verkoop van... plastic speelgoedmitrailleur. Niet dat de Amerikaanse regering een actieve "vredesopvoedingspolitiek" wil beginnen. Maar in 5 jaar waren er reeds 140 mensen - vooral kinderen - per "vergissing" afgemaakt door politieagenten die zich bedreigd voelden toen ze zo'n plastic wapen opmerkten. Als men bedenkt dat er 230.000 wapenverkooppunten in de USA zijn, zou men zich tenslotte kunnen afvragen wie nu de grootste "onverantwoordelijken" zijn, het staatshoofd en de NRA die elke beperking op de verkoop van - echte - automatische wapens blijven verhinderen of die politieagent die een peuter doodde omdat hij schrok van een speelgoedwapen?

(de gegevens komen uit
Le Monde diplomatique,
april '92)

Wouter De Raes

Noord-Ierland en de Ierse republiek

Ulster is het produkt van eeuwen geschiedenis. Men kan het niet negeren en men kan het niet ongedaan maken. Een poging om de kompleksiteit voor de buitenstaander te belichten, door Dr. John de Courcy-Ireland, Voorzitter van het Ierse C.N.D.

Professor Estyn Evans van Queen's University, Belfast - voor velen de grootste geleerde die daar werkte in deze eeuw - had de gewoonte op te merken dat zelfs de geologie van Noord-Oost Ierland (wat natuurlijk de manier van leven en de denkwijze beïnvloedt van de mensen die daar leven) grotendeels verschilt van de geologie van de rest van Ierland.

En bovendien ziet én voelt men langs de Noordkust van Ierland, op amper enkele mijlen aan de overkant van de Ierse Zee, de machtige aanwezigheid van Schotland.

Wie denkt dat Ulster en de rest van Ierland samenleefden in perfecte harmonie tot de perfide Britten het eiland verdeelden, leeft in sprookjesland. De befaamde legenden en overleveringen uit Ierland's verste verleden spreken van bittere en eindeloze vete tussen Ulster en de rest. De introductie van het Kristendom was niet in staat er een einde aan te stellen. Feit is, dat die tweedracht dateert van lang vóór de opkomst van het Protestantisme.

Voorgeschiedenis

Het is ironisch dat de vestiging van een numeriek-sterke Protestantse bevolking in het Noorden van Ierland, met machtige officiële aanmoediging van uit Londen, niet zozeer stoelt op de inplanting van Engelsen, dan wel hoofdzakelijk op de inwijking van Schotten, wier historische banden met Ierland over de eeuwen heen, zeer nauw zijn geweest. Zo nauw, dat met het voortdurend gaan en komen, al tijdens de Middeleeuwen, het Engelse taalgebruik dikwijls het éne woord 'Scots' aanwendde om zowel Schotten als Ieren aan te duiden.

Protestanten van Schotse herkomst, en andere wier voorouders afkomstig waren van Engeland en Wales, maakten in Ulster de meerderheid van de bevolking uit, lang voor de oprichting van de Staten van 'Nieuw Engeland', laat staan van de andere Staten van de oorspronkelijke U.S.A., om niet eens te gewagen van de 37 Staten die toe-

traden tot de 'UNION' sedert de Amerikaanse Onafhankelijkheidsverklaring. Er zit dus geen greintje logika in het argument (van sommige 'Nationalisten') dat de protestantse bevolking van Ulster zou moeten 'gerekatriëerd' worden, tenzij men aanvaardt dat de ganse bevolking van de huidige U.S.A., behalve de Indianen, naar hun landen van herkomst moeten teruggestuurd worden....

Het argument dat Ierland een natuurlijke entiteit vormt, en daarom onder één regering moet resorteren, is even kaduuk.

Met dit soort van verwrongen logika kan men stellen dat de Britse eilanden ook een natuurlijke entiteit vormen en dus onder geünificeerd bewind moeten staan. En men zou ongetwijfeld moeten insisteren dat Spanje en Portugal, of Noorwegen en Zweden, wegens hun geografische ligging als ondeelbare eenheden moeten worden geregeerd!

Het is nu eenmaal een feit dat de bevolking in Noord-Ierland in meerderheid Protestants is, en niets laat toe te veronderstellen dat het niet zo zal blijven in de voorzienbare toekomst. Dat de Ulsterse Protestanten intussen aan een meerderwaardigheidskompleks zijn gaan lijden, lijkt geen twijfel. Maar ook daarvoor zijn er uiteenlopende redenen.

Vooreerst het feit dat door de eeuwen heen, Britse regeringen het oude Romeinse devies huldigden 'Divide et Imperare', verdeel en heers, in hun betrekkingen met het eiland Ierland, waarvan de verovering voltooid werd in de aanvang van de 17e eeuw. Ze bevoordeelden de Protestanten, en stelden de Katholieken achteruit. Maar anderzijds is het van belang te weten dat de oorspronkelijke Protestanten er bijzonder aan hielden dat kinderen leerden lezen en schrijven, opdat ze de Bijbel zouden kunnen bestuderen. Geen wonder dus dat in de 18e en 19e eeuw de Ulsterse Protestanten beter ontwikkeld waren dan hun Katholieke medeburgers, en geneigd om op hen neer te blikken.

18e eeuw

Toen Noord-Oost Ulster tegen het einde van de 18e eeuw industrieel-voorspoedig werd, en Katholieken naar steden zoals Belfast en Derry toestroomden op zoek naar werk, zagen de Protestanten die vloed

met argwaan, vrezend dat de nieuwkomers zouden werken voor lagere lonen, en aldus hun bestaansvoorwaarden in het gedrang zouden brengen.

Wrijving tussen Protestanten, bekommerd om het behoud van hun loonpeil, en Katholieken jaloers op de hogere levensstandaard van de Protestanten, wat kon beter passen in het kraam van de heersende klasse. Het was zeer moeilijk in Ulster gemeenschappelijke vakbonds- of politieke actie te organiseren, en het werd zelden bereikt. Katholieke leiders stookten het vuur van raciale en sectaire haat met evenveel enthousiasme, als de door hun superioriteitskompleks verblinde Protestantse aanvoeders. Ze vordarden de teruggave van heel Ulster aan hen die have en goed hadden verloren in de troebele tijden van de 16e eeuw.

Tegen het einde van de 18e eeuw waren een aanzienlijk deel van de Protestanten van Ulster gewonnen voor radicale ideeën, geïnspireerd door de beginselen van Paine en Jefferson in Noord-Amerika, en door de idealen van de Franse 'Verlichting'. Ze zagen hoe de regering in Londen bewust de ontwikkeling van Ierland afremde (Ierse handelaars mochten b.v. geen handel drijven met het Verre Oosten), en predikten de oprichting van een onafhankelijke Ierse Republiek. Dat idee op zichzelf was toen al niet meer nieuw: het werd voor het eerst gelucht door de Protestantse verdedigers, in 1688, tijdens het fameuze „Beleg van Derry” tegen de Katholieke Koning James II van Engeland, bijgestaan door Lodewijk XIV van Frankrijk. Hun opstand, in 1798, werd neergeslagen, en de leiders waaronder Wolfe Tone, terechtgesteld. Het autonome Ierse Parlement (waarvoor Katholieken wel konden kiezen, maar niet verkozen worden) werd ontbonden, en Ierland werd bij wet een onderdeel van het Verenigd Koninkrijk.

19e/20ste eeuw

De 19e eeuw bracht welstand voor de Britse industrie, en die welstand werd gedeeld door de industrie in de Protestantse delen van Ulster. En in zijn nasleep werd stap voor stap, door de strijd van het volk, het stemrecht veroverd in centrale en plaatselijke besturen, eerst voor mannen alleen, en dan in het begin van deze eeuw,

voor burgers van beide geslachten, en het recht om zich kandidaat te stellen, en een reeks andere burgerrechten.

Toen dan de burgers in de rest van Ierland de strijd voor de onafhankelijkheid opnamen in 1916, veel minder om religieuze verschillen tussen het Verenigd Koninkrijk en Ierland, dan wegens de economische achterstand van Ierland t.o.v. Engeland - in grote mate terecht toegeschreven aan Britse verwaarlozing van Ierland - waren de Ulsterse Protestanten er niet bij. Tallozen onder hen onderscheidden zich door hun dapperheid in de loopgraven van de 1ste Wereldoorlog (Net zoals trouwens tal van Zuiderlingen). In 1920 richtten ze hun eigen 'staatje' op in Noord-Ierland, met plaatselijk zelfbestuur, maar in laatste instantie bestuurd vanuit Westminster, waar ook Noord-Ierland's verkozenen zetelden.

De Protestantse meerderheid van het nieuwe staatje was nu vast besloten haar bevoorrechte positie te consolideren. Ze werd daarin niet weinig geholpen door de kortzichtige weigering van de leiders der Katholieke, of 'Nationalistische' bevolking om de nieuwe staat waarvan ze nu de burgers waren geworden, te erkennen, en de - zij het beperkte - middelen te hanteren die de politieke structuur bood om te strijden voor gelijke rechten voor Katholieken, en gelijke ontwikkeling en voorspoed voor Noord-Ierland als een geheel.

Het lijkt geen twijfel dat de Noord-Ierse regering onrechtvaardig was t.o.v. de Katholieke minderheid in de meer dan vijftig jaar van haar bestaan. Maar er is evenmin twijfel mogelijk aan het feit dat de doorsnee levensstandaard in Noord-Ierland, zowel voor Katholieken als voor Protestanten, hoger lag dan in de Ierse Republiek.

Dat, en daarbij de invoering door de Regering van de Republiek van een Grondwet en van een reeks Wetten die een rechtstreekse weerspiegeling zijn van de lering van de Rooms Katholieke kerk was reden genoeg voor de Noordse Protestanten om zich hardnekkig te verzetten tegen opsorping in de Republiek. Voor lange tijd, van het begin der 30-er jaren tot in de vroege 60-er jaren, was het voor een burger van de Republiek bijvoorbeeld gemakkelijker in het openbare op te komen voor het Socialisme, tegen het Spaanse en Portugese fascisme in Belfast en Derry, dan in mijn eigen deel van Ierland.

In de 60-er jaren startten elementen van de Katholieke bevolking een „gewapende strijd” voor de omverwerping van de Noord-Ierse regering, waarin ze gelukten, en voor de inlijving van Noord-Ierland in de Republiek, waarin ze niet zijn geslaagd. Vandaag zijn ze verder dan ooit van dit objectief verwijderd, omdat de Protestantse meerderheid standvastig pro-Brits blijft, en geen zier vertrouwen stelt in de schromelijk sectaire wetgeving van de Republiek.

Sedert de afschaffing van de Noord-Ierse regering heeft Westminster volledig burgerrecht toegekend aan Ulster's Katholieken. Londen's verwaarlozing van de economie van Noord-Ierland, die niet langer strategisch belangrijk is, maakt echter dat de meerderheid van de Katholieken er nog altijd slechter aan toe is dan de meeste Protestanten. Dat is geen militair, maar een sociaal-economisch probleem. Progressisten moeten er daar om voor ijveren dat een eind gesteld wordt aan het sectaire moorden. Het doel moet zijn de werkers van beide religieuze gemeenschappen in Ulster te verenigen in de strijd voor economische en sociale vooruitgang, in het kader van een zich langzaam verenigend Europa. Er is geen andere weg.

(vertaling: Frans Frison,
Dublin 22 april 1992)

Vredespluim

In het kader van de vredesweek wordt een jaarlijks weerkende „vredesprijs” uitgereikt aan verdienstelijke initiatieven. De jury onder voorzitterschap van Rita Mulier zal op een openbare zitting, die zal doorgaan in het vredescentrum van Deurne op woensdag 23 september om 19.30 u., de vredespluim aan de laureaten overhandigen.

Vredesweek

Film (video) De Mars

Hongerende zwarten organiseren een mars op Europa. Het continent schrikt, sust, slaat de mensen af. Een beklemmende film over het mondiale vluchtelingenprobleem, gekaderd in de Noord-Zuidproblematiek, de uitbuiting, de afsluitpolitiek van het rijke Noorden.

Vrede zet een aantal voorstellingen van deze film op in het kader van de vredesweek die precies als thema de houding van Europa in het wereldgebeuren centraal stelt.

11 september 19.30 u.: in het Vredeshuis Aalst Zonnestraat 14

28 september 19.30 u.: Volkshogeschool Brugge. In samenwerking met Masereelfonds

29 september 20.00 u.: Antwerpen - Vredeshuis Unolaan 1 te Deurne, org: Vrede-regio Antwerpen

30 september 19.30 u.: Vilvoorde, organisatie: Vrede Vilvoorde

2 oktober 19.30 u.: St-Niklaas in samenwerking met Masereelfonds

9 oktober 20.15 u.: Oostende - trefcentrum Het Bakken, organisatie: Vrede-regio Oostende

Dialogogavonden:

Aalst:

9 oktober om 19.30 u.

Debat: Heeft het Belgisch leger nog een toekomst?

Vredeshuis, Zonnestraat 26, 9300 Aalst

20 november

De wereld vijf maanden na Rio door Wendel Trio (Kwia) deelnemer a.d. Konferentie

Vredeshuis Zonnestraat 26, 9300 Aalst

Antwerpen

10 november 20.00 u.

„Onze” tegenvoeters in Nieuw-Zeeland en de vredesproblematiek door Louis en Maria Roth

Vredescentrum, Unolaan 1, Deurne

Gent

15 september 20.00 u.

De Konferentie van Rio door Wendel Trio van KWIA (deelnemer aan de Konferentie)

Knokkestraat 44, 9000 Gent

6 oktober

Cambodja

door Hilde Van Regenmortel

Knokkestraat 44, 9000 Gent

Oostende

11 september om 20.15 u.

Een volk zonder land... De Koerden door F. Derwish (Koerdisch Instituut)

Trefcentrum Het Bakken

Oostende

20 november om 20.15 u.

De Geuzen in Vlaanderen door Dirk Vonckx

Trefcentrum Het Bakken

3 en 4 oktober: Het Andere Boek
Stadsfeestzaal Antwerpen

„500 jaar is genoeg”

zaterdag 10 oktober 1992

grootse manifestatie
werkgroepen, getuigenissen, animatie,
debat, eetstands
ICC-Gent

Kintinti: Latijns-Amerika in de stad
9 en 10 oktober

24 oktober

auditorium P.E. Janson ULB Brussel
vanaf 14 u.

„Laat Cuba Cuba zijn”
informatie, discussie, stands
o.m. Frei Betto (auteur van het boek 'Fidel
en de religie')

Vrede - Gent organiseert in samenwerking met Masereelfonds en SJW een reeks anti-oorlogsfilms
10 november: De paden van de roem
17 november: Das boot
24 november: Apocatyfse now
1 december: Hoop en glorie
Deze films zullen doorgaan op de Blandijnberg (o.v.), telkens om 20 u.

Tweedehands Klerenbeurs

De tweedehands klerenbeurs, ten voordele van het tijdschrift Vrede, zal plaats hebben op zaterdag 31 oktober van 10 tot 18 u. en van maandag 2 tot vrijdag 6 november elke dag van 13.30 u. tot 17 u. in de zaal Vrede, Knokkestraat 44 te 9000 Gent, (dicht bij St-Pietersstation). Men zegge het voort...

Wie ons nog kleren kan bezorgen is bijzonder welkom.

L.V. Gent 1.000; A.F. Gent 1.000; A.D.S. Oostende 200; H.V.S. Oostende 200; M.M. Roeselare 100; E.L. Oostende 200; V.S. Leuven 400; M.V. Pollare 400; W.D.R. 's Gravenwezel 500; L.B. Wilrijk 200; R.M. Oostende 300; P.V.C. Maldegem 400; J.G. Nieuwerkerken 200; S.N. Zemst 400; A.D.G. St.-Martens-Latem 400; J.B. St.-Amandsberg 400; L.B. Waregem 400; J.V. Antwerpen 200; H.D.S. Brugge 200; U.C. Torhout 200; M.Th. D. De Pinte 400; J.D.L. Aalst 200; M.C. Bredene 200; L.E. Mechelen 200; L.V. A'pen 400; R.N. Keerbergen 500; R.V. Ranst 200; L.V. Asse 200; C.V. St.-Niklaas 200; G.R. Kortich 400; E.D. Veldegem 200; E.V. Antwerpen 1.000; L.M. Drongen 1.000; F.D'H. Zedelgem 200; W.D. Brugge 500; A.D. Oostende 100; C.D.S. Aalst 200; J.V.C. Antwerpen 200; F.V.V. Gent 100; E.M. Gent 200; W.W. Kortrijk 200; Ch. D.S. Gent 200; M.V. Gent 200; M.Th. Brussel 400; J.E. Gent 100; M.T. Zwalm 1.000; E.D.B. Brugge 200; A.C. Mariakerke 400; R.W. Brugge 100; B.P. Oostende 400; Y.G. Hoevenen 200; A.L. Gent 200; K.L. Gent 200; F.D. Oostduinkerke 200; A.M. Brussel 400; M.D. Gentbrugge 200; Ph. D. Assebroek 200; W.W. Ruiselade 1.000; R.B. Gent 400; F.V.Z. Bornem 200; N.B. Berchem 4.000; J.C. Zoersel 200; J.D.S. Luik 200;

Totaal: 24.800 frank.

Een nieuw Slavendom

Zevenentwintig miljoen Afrikanen zijn in de eerstvolgende maanden door hongersnood bedreigd. Veertig miljoen van de vijfhonderd miljoen inwoners van het Afrikaans continent zijn tengevolge van de armoede en de oorlog hun woning ontvlucht.

Een Afrikaans specialist, Gérard de Barnis, stelt vast dat „de Afrikaanse crisis hoegenaamd niets te maken heeft met de droogteproblemen”. „Zo men de tragedie van Afrika wil begrijpen, voegt hij er aan toe „dan moet men de oorzaak zoeken in de economische en politieke situatie”.

Een nieuw slavendom, met als naam de schuldenlast, is de last die men aan het Afrikaanse continent heeft opgelegd.

In tien jaar tijd is het gemiddelde inkomen, volgens UNICEF, met een derde gedaald en het aantal families dat in de totale onmogelijkheid is om in zijn bestaan te voorzien is verdubbeld. In vijf jaar tijd is de kindersterfte er zelfs opgelopen tot 175 per 1000 inwoners of tienmaal meer dan in de ontwikkelde landen.

In zijn rapport wijst het Programma van de Verenigde Naties voor Ontwikkeling (PNUD) er op dat tussen de vierentwintig landen van de wereld waar de situatie het meest tragisch is, er hiervan eenentwintig zich op het Afrikaanse continent bevinden.

Vorig jaar hebben de Afrikaanse landen aan hun schuldeisers 32 miljard dollar aan interesten betaald en 12 miljard aan afkortingen of samen drie maal meer dan de tijdens die periode ontvangen hulp.

De ineenstorting van de grondstofprijzen heeft tijdens

dezelfde periode niet minder dan 50 miljard dollar aan het Afrikaanse continent gekost. Volgens UNICEF wordt door het IMF gevraagd om hun inkomsten op te drijven door meer te exporteren ten einde hun buitenlandse schuld af te betalen. In de loop van de jaren werd dit met 25 % opgedreven maar tijdens dezelfde periode daalden de inkomsten, door de daling van de prijzen op de wereldmarkt, met 30 %.

Deze strategie van plundering had voor gevolg dat waren die voor de uitvoer werden geproduceerd, b.v. de cultuur van arachide, ten koste zijn van de waren die voor de bevoorrading van de eigen bevolking bestemd zijn.

In 1965 beschikte de Afrikaan gemiddeld over 88% van de noodzakelijke dagelijkse calorieën om te overleven. In 1988 viel dit peil terug tot 66 % wat een daling van een zesde uitmaakt. 150 miljard dollar en de door het IMF opgelegde politiek, Afrika een sombere toekomst te wachten slaat.

Een andere strategie, een andere politieke en economische aanpak zijn dus een dringende noodzaak wil men voorkomen dat het Afrikaans continent een werkelijke catastrofe tegemoet gaat. (ads)

Een greep uit de lange lijst van vluchtelingen...

350.000 Angolezen, 40.000 Burundezers, 450.000 Ethiopiërs, 400.000 Soudanezen, 75.000 Eritreeërs, 300.000 Somaliërs, 1.000.000 Sierra Leoneërs, 380.000 Liberianen, 55.000 Rwandezers enz. enz.

lees ook

EcoGroen

maandblad voor de ecologische stroming

met achtergronden uit binnen en buitenland, reportages, interviews, inside-informatie, rechten van antwoord, columns, cursieffjes, allerlei ideeën om anders te gaan leven, dossiers over milieu en maatschappij, politiek, filosofie en milieu-etiek.

EcoGroen
Blekersdijk 14 9000 Gent
Telefoon : (091) 33 10 36
Proefnummer op verzoek
Jaarabonnement door betaling van 700 F
op rekening 001-2062322-81.

U WEEET TOCH AL DAT

MARNIX VERHUISD IS ?

Alles wat we altijd waren: goed, efficiënt, veelzijdig.

Kortom: een uitstekende boekhandel, maar...

ZOVEEL MOOIER !

EN OOK WEER OPEN OP ZATERDAG !

**NEDERKOUTER 109
9000 GENT**

TEL. (091) 25 10 92

Elke dag van 9 tot 18 uur
's Zaterdags van 10 tot 12.30 uur
en van 13.30 tot 18 uur

Een verdrag op chemische wapens

7 augustus 1992. Na 24 jaar onderhandelen bereikten de 39 delegaties op de Ontwapeningsconferentie (CD) van de Verenigde Naties (VN) te Genève overeenstemming over een totaal verbod op chemische wapens. Het is een opmerkelijke gebeurtenis. Voor het eerst sinds het Biologisch en Toxineverdrag uit 1972 raakte de internationale gemeenschap het eens over een multilateraal ontwapeningsverdrag. Andere akkoorden waren ofwel wapenbeheersingsverdragen ofwel ontwapeningsverdragen onderhandeld tussen twee staten (cfr. INF-verdrag) ofwel tussen twee blokken van staten (cfr. CFE-verdrag). Het verbod op de scheikundige wapens zal profiteren van de vooruitgang op technologisch, politiek en juridisch terrein inzake verificatie die ondertussen werd geboekt op andere fora.

Opmerkelijk in het onderhandelingsproces is evenwel dat de fundamentele problemen inzake een verdrag op chemische wapens pas in de laatste maanden, ja zelfs weken een oplossing kregen. Anderzijds beantwoordt de tekst de nog openstaande kwesties niet echt, hetgeen zich wel eens zou kunnen wreken op het moment dat het verdrag open verklaard wordt voor ondertekening of de nationale ratificatieprocedure doorloopt. Naast verificatie betreffen de markantste problemen de definitie van chemische wapens, het categoriseren van scheikundige produkten, de samenstelling en taken van de Internationale Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens (IOPCW), oude en door bezetters achtergelaten voorraden, en de exportbeperkingen op bepaalde chemicaliën en technologieën.

België: 1/4 miljard per jaar extra op de begroting?

Naast deze technische vragen rest ook nog een belangrijk praktisch probleem, dat zwaar op het succes van het akkoord kan wegen. De uitvoering van het verdrag zal zeer duur zijn. De precieze kost is niet gekend, maar enkele berekeningen geven reeds een idee van de grootte-orde. De coördinatie van de uitvoering zal gebeuren door een internationaal secretariaat. De jaarlijkse werkingskost voor het eerste jaar wordt volgens een Duitse studie uit 1989 en de U.S. Congressional Budget Office geschat op zo'n 35 miljard B.fr., zonder de kapitaalinvesteringen, en op 17,5 miljard B.fr. in de daaropvolgende jaren. De loonkost voor de inspecteurs zou volgens conservatieve schattingen meer dan 5 miljard B.fr. per jaar bedragen. In dit bedrag is niet de extra arbeid van de eerste tien jaren begrepen wanneer alle verklaarde installaties zullen moeten gecontroleerd worden en toezicht zal moeten gehouden worden op de vernietiging van bestaande voorraden. Die bedragen omvatten evenmin de reiskosten en de materiële kosten eigen aan de inspectie. Die sommen zullen uiteraard verdeeld worden over de verdragspartijen, maar op het moment van schrijven bestaat er nog geen eensgezindheid over de verdeelsleutel tussen rijkere en armere staten. Dat zo'n sleutel er moet komen staat buiten kijf, anders zullen talrijke ontwikkelingslanden niet tot het akkoord toetreden. Daarenboven staat elke verdragspartij in voor de oprichting van de zogenaamde Nationale Autoriteit, die het voornaamste contactorgaan zal zijn voor de IOPCW en die de nationale gegevens vereist volgens het verdrag zal verzamelen en bijhouden. De gemiddelde kost voor een land: 100 miljoen B.fr. per jaar, hoewel dit voor staten met een uitgebreide chemische industrie nog verder kan oplopen. Gezien elk land inspecties kan eisen bij een andere verdragspartij, zullen ook deze kosten op één of andere wijze moeten verrekend worden. Een sleutel is nog niet voorhanden, maar zal die kost gedragen worden door de uitdagede of door de uitgedaagde

staat? Wat wel zeker is, is dat dit proces een verborgen kost inhoudt voor de betrokken industrie. De verliezen ten gevolge van het stilleggen van het productieproces, het inzetten van het personeel om de inspecteurs bij te staan, enz. wordt geschat op gemiddeld 3,5 miljoen frank per bedrijf per inspectie. Dit bedrag kan oplopen indien het bedrijf in kwestie meerdere chemicaliën produceert die op de lijst in het verdrag voorkomen. Een andere belangrijke kostenpost, die België ook zal moeten voorzien, is voor de vernietiging van bestaande voorraden chemische munities of van resten uit voorbije oorlogen. De bouw van de installatie alleen is reeds goed voor meer dan een half miljard, gespreid over een tweetal jaren. Daarna is er de jaarlijkse kost van de normale werking, waarvoor nog geen officiële schattingen werden vrijgegeven.

Het is ten eerste de vraag hoe de regering zulke sommen zal verwerken in haar besparingen, of zelfs maar tijdig budgetteren. Indien we de discussie omtrent de vernietigingsinstallatie voor chemische munities uit de Eerste Wereldoorlog in Houthuist als voorbeeld mogen nemen, dan kunnen we enkel vrezen voor veel improvisatie op het laatste moment met veel verdragingen als gevolg, of voor ellenlange discussies over welk ministerie welke verantwoordelijkheid zal hebben en of bepaalde kosten (of bevoegdheden) eigenlijk toch niet aan de Gemeenschappen toekomen. Daarenboven zullen allicht aanvullende wetgevende maatregelen moeten genomen worden niet alleen om de internationale inspecteurs tot het grondgebied en militaire installaties toe te laten, maar eveneens om ze het recht te verzekeren dat zij hun taken in privé bedrijven kunnen uitvoeren binnen de termijnen vastgelegd door het verdrag. We hoeven ons enkel maar te herinneren in welke haast een wet moest gestemd worden om de Sovjet-inspecteurs in het kader van het INF-verdrag in België toe te laten. Met dit verdrag staan we voor het vraagstuk dat we - althans in theorie en indien die staten verdragspartij worden - bijvoorbeeld een Libiër, Iraakees of een Serviër tot de meest geheime installaties zullen moeten toelaten. Het is evident dat het verdrag op chemische wapens Belgen individueel zal bezwaren, waardoor het Parlement de tekst zal moeten ratificeren. Ratificatie in België is stemmen over het geheel van de internationale conventie. De parlementairen kunnen geen amendementen op een welbepaald artikel indienen. Een grondige voorbereidende discussie over de kern en de gevolgen van het verdrag zal noodzakelijk zijn. In België bespreekt men de onderhandelingen te Genève niet; de pers rept er met geen woord over. Uit de gesprekken die wij hadden met parlementairen over de kandidatuur van Ieper om het internationale secretariaat te vestigen, bleek dat ook zij niet het minste inzicht hadden over het verloop van de debatten. De verklaring van de huidige regering met betrekking tot een mogelijk verdrag op chemische wapens is beperkt:

"De regering zal zich eveneens inzetten voor de spoedige afsluiting van de onderhandelingen over het verbod op de chemische wapens."

Tijdens de investituursdebatten werd er zelf geen woord aan verspild...

Jean Pascal Zanders (1)
Vrede - 17 augustus 1992

(1) De auteur is vorser aan het Centrum voor Polemologie van de Vrije Universiteit Brussel en voorzitter van de Humanistische Werkgroep voor Conflictstudie (HUWECO).

Al moesten de kraaien het uitbrengen. Sam Zakhem, gewezen ambassadeur van de V.S. in Bahrein en twee van zijn vrienden ontvingen vóór de Golfoorlog van de regering van Koeweit 7,7 miljoen dollar om in de V.S. een campagne op te zetten ten gunste van een Amerikaanse militaire interventie in Irak. Vandaag staan ze voor een Amerikaanse rechtbank omdat ze 5,7 miljoen dollar van dit bedrag en van andere fondsen in hun zakken hebben gestoken...

De Britse Koningin, de rijkste vrouw ter wereld, kreeg kortgeleden als indexaanpassing een jaarlijkse verhoging toegewezen van 7,5 procent. De civiele lijst van de Koningin en aanverwante familie werd voor tien jaar vastgelegd op 98 miljoen pond. De Britse parlementsleden zijn nu tot de vaststelling gekomen dat, dank zij een door hen zelf goedgekeurde regeling, het jaarlijks debat over de civiele lijst is afgeschaft en er dus geen enkel controlemogelijkheid bestaat om te onderzoeken waaraan het geld van de civiele lijst uitgegeven wordt. En... dat noemen ze dan democratie...

Uit een onderzoek van het Instituut van Joodse zaken te Londen, dat in 50 landen werd uitgevoerd, blijkt dat het "antisemitisme" sinds de tachtiger jaren aanzienlijk toegenomen is. Een "nieuw ras" van politieke leiders is opgedoken. J.M. Le Pen in Frankrijk, F. Schönhuber in Duitsland, Jörg Haider in Oostenrijk, Pat Buchmann in de V.S., K. Dillen in Vlaanderen e.a. hebben dit gemeenschappelijk dat zij voorstanders zijn van het "historisch revisionisme" en dat zij de Holocaust ontkennen of minimaliseren. En... de overheid die blijkbaar niets uit het verleden geleerd heeft laat begaan.

Na vijftig jaar... U leest wel 50 jaar, werden in Frankrijk Maurice Papon en René Bousquet eindelijk in beschuldiging gesteld voor misdaden tegen de mensheid. De eerste was sekretaris-generaal van de Gironde tijdens de bezetting en de tweede sekretaris-generaal van politie van de Vichy regering. Beiden worden nu beschuldigd verantwoordelijk te zijn voor de deportatie van 1.645 joden uit Bordeaux naar de Duitse concentratiekampen op 18 juli 1942 en 13 mei 1944. M. Papon kreeg na de oorlog nog geruime tijd administratieve en politieke verantwoordelijkheden.

Tot heden waren duistere machten er in geslaagd iedere vervolging te omzeilen.

Beter laat dan nooit kan men zeggen. Mogelijks zullen ook in ons land de kristen-demokratische en socialistische regeringspartners zich herinneren dat in het Spanje van de socialist Gonzales een zekere Leon Degrelle verblijft die na de bevrijding alhier veroordeeld werd voor oorlogsmisdaden. Daarover zwijgen ze echter, om duistere redenen, als vermoord...

uit de "Volkskrant" (Nederland)

President Mitterrand heeft in Frankrijk de naam van "Dieu" meegekregen... Hij stelt zich voor als het "geweten" van Frankrijk en van de wereld. Met mammoetprojecten als de Pyramide van het Louvre, de Opera van de Bastille, een nieuwe Nationale Bibliotheek e.a. projecten wil hij zich onsterfelijk maken. Grootheidswaan zou men dit kunnen noemen. Zo waren de Olympische winterspelen in Albertville voor hem een prestigezaak "Pour la France". Nu de rekeningen werden gemaakt heeft men vastgesteld dat er een put blijft van 280 miljoen F.F. (1,9 miljard B.F.). De "bobsleepiste" kostte namelijk 253 miljoen F.F. en de ski-springplank 174 miljoen F.F. Die liggen er nu en zullen zelf de kosten van het onderhoud niet opbrengen. Naast deze put werden ook al 7 miljard F.F. (42 miljard B.F.) aan speciale infrastructuurwerken uitgegeven. Uiteindelijk zal het weer de gemeenschap zijn die de gebroken potten zal moeten betalen, terwijl er voor tewerkstelling (3 miljoen werklozen), sociale woningen, onderwijs en de modernisering van een gebrekkige infrastructuur geen geld is.

Exotische Braziliaanse vrouwen, ongetrouwd van 25-40 jaar, willen via correspondentie kennis maken met evenwich-

tige Europese mannen met huwelijk als einddoel...

Knappe Russische en Poolse vrouwen dames (veel universitair uit de betere kringen) wensen huwelijk met gepaste heer...

Nu de handel in Filipijnse vrouwen schijnbaar achterop is geraakt, is dit soort advertenties dat men regelmatig in onze kranten - o.m. in De Standaard die in zijn titel AVV-VVK voert - terug vindt. Kortom een soort moderne en aangepaste slavenhandel waaraan onze zo eerbiedwaardige pers zich voor een paar franken aan advertenties medeplichtig maakt... En dan maar aan de anderen de les lezen.

De Financial Times publiceerde op 19/6 een uittreksel van het testament van Robert Maxwell, de gewezen persmagnaat waarvan nu bekend is dat het eigenlijk maar een gewetenloze schurk was. Hierin komen 2 miljoen pond voor voor zijn familie en vrienden waarvan 500.000 pond voor zijn weduwe, 200.000 pond voor elk van zijn zeven kinderen, en 100.000 pond voor zijn gewezen sekretaressen. De rest van zijn fortuin was bestemd voor liefdadigheidswerken en privé fondsen in Lichtenstein en Gibraltar waar verschillende van zijn maatschappijen gevestigd waren. Verder was een bedrag bestemd voor de verdediging van Israël terwijl Maxwell, bekommerd om zijn eeuwig overleven ook een belangrijk bedrag bestemde voor een synagoge in Jeruzalem ten einde er, ten eeuwige dage, gebeden te houden op de verjaardag van zijn dood...

De EEG, de V.S., Japan en Rusland gaan in de komende zes jaar samen een ontwerp op punt te stellen voor een experimentele kernfusiereactor die in 2025 operationeel moet zijn. Kostprijs 36 miljard B.fr. Zo'n een 200-tal onderzoekers, de knapste koppen uit de wereld, zullen in drie internationale groepen: San Diego (V.S.), Garching (Duitsland) en NAKA (Japan) aan het project werken waarbij de coördinatie in Moskou gebeurt. Allemaal goed en wel maar... waarom wordt een dergelijk groots project niet opgestart voor een konsekwente bestrijding van kanker, aids e.a. ongeneeslijke ziekten waartegen men weinig of geen verweer heeft? Omdat dit geen geld oplevert natuurlijk.